

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 95 / 15 Şubat 1990 / 2.50 DM.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı TC-emperyalizm işbirliği tırmanıyor

Geçtiğimiz günlerde İsveç'in başkenti Stockholm'de, kamuoyundan mümkün olduğunca gizlenmeye çalışılan önemli bir toplantı gerçekleştirildi. Avrupa ülkelerinin içişleri bakanlarının yanısıra TC'nin İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun da katıldığı ve basına kapalı olarak sürdürülen toplantıda "terör" konusu üzerinde duruldu.

Hatırlanacağı üzere, Ocak ayında Türk basınına bir demeç veren Abdülkadir Aksu, Avrupa'da yapılacak bir toplantıya katılacağını ve PKK ile ilgili "önemli belgeleri" toplantı gündemine getirerek, Avrupalıların "PKK'ye desteğini çekmesini isteyeceğini" ifade etmişti.

8 Şubat 1990 tarihli Milliyet gazetesinde, Orhan Tokatlı imzasıyla yayınlanan "Ankara Kulisi" köşesinde "Terör demokrasi hastalığı mı?" başlığıyla yayınlanan yoruma göre, A. Aksu'nun da katıldığı Avrupa içişleri bakanları toplantısında "terör" konusu işlenerek, "terörün demokrasinin bir hastalığı olduğu" yolunda görüşbirliğine varılmıştır. Avrupa'da "terör"le mücadelede yöntem değişikliğine gidileceğini belirten sömürgeci bakan Aksu şunları söylüyor: *"Batı ülkelerinin politikacıları ve terör uzmanları, terörü aşırı hürriyetin yeşerttiğini ve yaşattığını, artık kabul ediyorlar... İngiltere bile, bu konuda yasa değişikliğine gitmeye hazırlanıyor. Bundan böyle Avrupa'da terörü destekleyenler de terörist olarak ilan edilecekler..."*

Sözkonusu toplantıda bir konuşma yapan Aksu, "terörün adını doğru koymak gerektiğini" belirterek, Türkiye'nin terörist olarak nitelediği kişileri Avrupalı ülkelerin "özgürlük savaşçısı olarak kabul ettiğini" iddia ediyor. Ve bu tutumun değişmesini istiyor. Toplantıda PKK konusunda resim ve slaytlar gösterilerek sömürgecilerin çarpık iddiaları da dile getiriliyor, bakan Aksu tarafından.

Toplantıda "narko teröriz-min"den sözeden F. Almanya Bavyera İçişleri Bakanı da şunları söylüyor: *"Almanya'da PKK'nın defterlerine ve tüm yazışmalarına el koyduk... Örgütün önemli bir gelire sahip olduğunu belirledik. Ancak bu paranın nereden elde edildiğini saptayamadık..."*

Yukarıda değinilen görüşlerden çıkan çok önemli sonuçlar var. Her şeyden önce, emperyalistler ve işbirlikçilerinin "terörün demokrasinin bir

Devamı 3. sayfada

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın, bir grup yurtseverle yaptığı sohbeti yayınlıyoruz.

"2000 YILINA KADAR DÜNYADA BİZİM DE YERİMİZ OLACAK"

"Yeni bir yıla girdik. 11 yılda bu aşamaya geldik. Gelecek 10 sene içinde, yani 2000 yılına kadar dünyada bizim de yerimiz olacaktır. Artık biz olsak da, olmasak da PKK yürür. 10 sene içinde çalışmalarımızla başarıya ulaşırız. Yani bu mesele hallolacak."

Yazısı Orta Sayfada

Faşist TC ve Irak'ın yeni bir soykırım denemesi: Diyarbakır kampında 9 bin Kürdistanlıyı zehirlediler

2 Şubat 1990 günü, Diyarbakır peşmerge kampında 9 bin kişi zehirlendi. Olay, akşam 17.00 sıralarında meydana geldi. Zehirlenme sonucu Diyarbakır'daki hastanelerin tümden dolduğu, hatta bir yatakta 4 kişinin yattığı bildiriliyordu. Şu anda, 120 kişi hastanelerde yatıyor ve hayati tehlike devam ediyor. Diğerleri taburcu edildi.

TC, zehirlenmeyi ekmek yapımında kullanılan mayanın küflü olmasına bağlamaya çalıştı. Fakat, bu büyük bir sahtekarlık örneğidir. Faşist Türk devleti ve Irak sömürgecileri ortak bir komployla mültecileri zehirleme suretiyle bir katliam gerçekleştirmeye çalıştılar. TC ve Irak ajanları daha önce de Muş ve Kızıltepe kamplarında zehirleme yoluyla katliam provaları yapmışlardı. Buralarda edinilen tecrübelerle Diyarbakır'da daha kapsamlı bir plan uygulanarak sonuç alınmaya çalışılmıştır.

Konuya ilişkin peşmergelerin yaptığı basın toplantısında, "Türkiye'ye sığındığımız zaman, Turgut Özal bizi ziyaret edip;

Peşmergelerin zehirlenmesi Diyarbakır'da protesto edildi

'Size; kardeşlik, komşuluk ve İslami hak olarak sahip çıkmaya hakkımız var' demişti. Şimdi Özal'ın ülkesindeki kamplarda insanlarımız zehirleniyor da failleri bulunmuyor" (Tercüman, 4 Şubat 1990) denilerek, aslında katliam gerçeğinin altı çizilmekteydi.

Toplu zehirlenmeyi protesto etmek için 3 Şubat günü Diyarbakır'da 2000'i aşkın kişinin katıldığı bir yürüyüş ve miting yapıldı. Eylemde en çok atılan slogan, "Halklar katliamlarla yok edilemez" oldu. Polis zor kullanarak gösteriye katılanları dağıtmaya çalıştı. Fakat bunda başarılı olamadı. Gösteri sonrası rastgele topladığı 20 kişiyi gözaltına aldı.

Diyarbakır'daki zehirlenmenin de ortaya çıkardığı gibi, bir soykırım yaşanıyor. Her şeyden önce, kampta kalan Güney Kür-

Devamı 3. sayfada

F. Almanya-PKK Davası'nda 7 tutuklu kefaletle serbest bırakıldı

F. Almanya-PKK Davası sürüyor. Geçtiğimiz günlerde iddianamenin okunması ardından bazı tutukluların kefaletle serbest bırakılması gerçekleşti. Şu ana kadar 7 tutuklu kefalet karşılığı serbest bırakılmış bulunuyor. Serbest bırakılan Kürdistanlı politikacıların, Selahattin Çelik, Yasemin Gedik, Ali Sapan, Hüseyin Çelebi, Erol Kedik, Mustafa Erbil ve Kemal Güngöze oldukları bildiriliyor. Ayrıca, tutuksuz yargılanan Hasan Engizek'in de davası düşmüş bulunuyor. Böylece F. Almanya-PKK Davası'nda yargılanan tutuklu Kürt politikacılarının sayısı 9'a düştü. İbrahim Kadah hakkında da mahkemenin kefaletle serbest bırakma kararı verdiği, ancak başsavcılığın itirazı üzerine durumunun yeniden değerlendirileceği de alınan haberler arasında.

Bu gelişmelerden ayrı olarak, insanlıkdışı bir uygulama olan ve tutuklular ile avukatlarının kaldırılması için çeşitli eylemler yaptıkları cam bölme de kaldırılmak zorunda kalınmıştır. Böylece, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tutuklu Kürt politikacıları şahsında yargılama amacında olan F. Alman emperyalizminin kendisi çıkmaz içine girerek davada geri adım atmıştır. Bu son gelişmeler Kürdistan halkı ve önderliğinin emperyalizme karşı mücadelede kaydettikleri bir başarı niteliğindedir.

Her ne kadar dava henüz sürüyor ve kefaletle bırakılanlar da dahil, Kürt politikacıları emperyalizmin çeşitli tehditleri ile yüzyüze bulunuyorlarsa da, açıkça görülmüştür ki, emperyalizm kendi istediği koşullarda bu davayı sürdürüp sonuçlandırma gücünde değildir. Aksine, "terörizm"le suçlanan Kürt politikacılarının Kürdistan halkı ve önderinin aktif desteğinde emperyalizme karşı geliştirdikleri direniş şimdiden sonuç almaya başlamıştır. Ve son sözü yine, Kürt halkı ve önderleri söyleyecektir.

ABD emperyalizmi, mücadelemiz karşısında gittikçe saldırganlaşıyor

Geçtiğimiz günlerde New York Barosu, "Türkiye'de İşkence" başlıklı 100 sayfalık bir rapor yayınladı. Raporda, Türk yasalarında işkencenin yasaklanmasına rağmen, hala yaygın şekilde işkencenin yapılmakta olduğu, son 10 yılda en az 170 kişinin işkenceden öldüğü ve yönetimin bütün yalanlamalarına karşın karakollarda işkenceye devam edildiği belirtilmektedir. Ayrıca uygulanan işkence yöntemlerine ayrıntılı değinirken, işkence görenlerin açıklamalarına da geniş yer verilmektedir. Yine raporda Türk hükümetine ayrıntılı tavsiyelerde bulunulmaktadır.

Raporda geniş yer alan diğer bir konu da, Kürdistan ve PKK sorunudur. Baro, raporunda bu konuda, *"Türk hükümeti, Kürt azınlığın ayrı kimliği olduğunu söylemeyi yasaklamıştır. Uzun yıllar, Türk hükümeti Kürtlerin varolduğunu kabul etmemiştir. Yeni yeni basın ve parlamentoda konu tartışılıyor ama hala hassas bir konu"* (aktaran Milliyet, 7 Şubat 1990) dedikten sonra,

Devamı 3. sayfada

10. yılında 24 Ocak Kararları protesto edildi

24 Ocak Kararları 10. yıldönümünde çeşitli gösteri ve eylemlerle protesto edilirken, iki halk düşmanı ölümle cezalandırıldı. Ayrıca demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskıları protesto eden korsan gösteriler yapıldı.

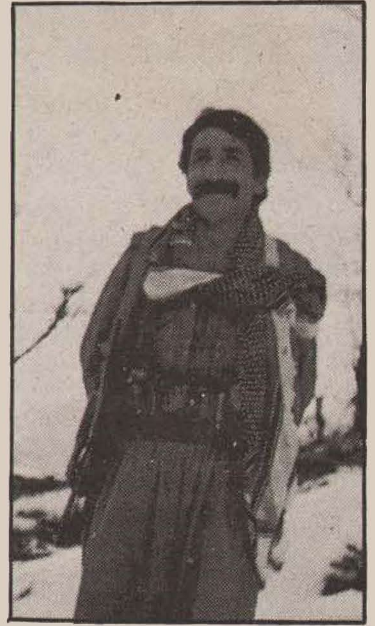
20 Ocak günü İstanbul Çağaloğlu'nda DEMKAD (Demokrasi İçin Kadın Derneği) Başkanı'nın gözaltına alınmasını protesto etmek amacıyla bir grup kadın, korsan gösteri yaptı. Gösteride bir süre yol trafiğe kapatıldı. Polisin müdahalesi üzerine olaylar çıktı. Olaylarda bazı araçlar yandı. Liseli gençlik, 17 Ocak'ta Galatasaray Lisesi önünde korsan yürüyüş yaptı. Yürüyüşte liseli gençlik üzerindeki anti-demokratik uygulamalar ve baskılar protesto edildi. Yine 27 Ocak'ta demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskıları protesto etmek için, bir gösteri yapıldı. İstanbul Laleli'de gerçekleşen korsan gösteriye yüzlerce kişi katıldı. Polis gösteriyi dağıtmak için silahlarla saldırdı. Göstericiler, polisin silahlı saldırısına taş ve sopalarla karşı koydular. Uzun süre polisle kovalamacanın devam ettiği çatışma sonucunda 6 polis aracı tahrip oldu. Polisten yaralananlar oldu. Ayrıca yaralanan iki gösterici, arkadaşları tarafından eylem alanından uzaklaştırıldı. Gösteride sık sık **"Kahrolsun faşizm, yaşasın mücadelemiz"** sloganı atıldı ve yaygın bildiri dağıtıldı. Aynı tarihte büyük kentler başta

Devamı 3. sayfada

Mehmet SEVGAT

YİĞİT KÜRT ASKERİ, BÜYÜK KOMUTAN

Mehmet SEVGAT (Reşo, Bedran) ...

Siverek'in yarıcı ailelerinin içinde başlayan yaşamı, Hilvan'da yoksulluk içinde geçen delikanlılık, metropollerdeki inşaat işçiliğiyle süren gençlik, bu mekik dokumayla sürdürülen ağitim... Dersim Öğretmen Okulu'nda başlayan devrimci yıllar, ardından profesyonel devrimcilikle devam eden Kürdistan devrimciliği ve Partili yaşam...

Reşo'yu hatırlatan belirgin bir tarafı, ince esprili oluşuydu. Pratik zekasıyla derinlere vuran espri üretkenliği, kaba-köylü mizahının sosyalist kültürle yoğrularak inceleşen biçimlenişi... Sohbetlerde, hatta sorunların tartışıldığı gergin ortamlarda ince mizahının yol açtığı kahkahalarla ortam sıcaklaşırdı, sinirler gevşerdi. Bir güldürü ustası, bir mizah sanatçısı izlenimini uyandırırdı.

Büyük bir askeri komutan olduğunu bilmeyenler, bu haline bakarak kabul etmezlerdi. Ufak-tefek yapısı bu iddiayı güçlendirirdi. Güleç yüzündeki sevimlilik zaman zaman hüzünleşirdi. O an öğrencilerine ders anlatan bir öğretmen olurdu Reşo.

Hareketimizin grup aşamasında, okuduğu okulda yoğun ideolojik tartışmalarla ideolojimizin, politikamızın propagandasını yaparak Hareketimizin taban bulmasında katkıda bulundu. Kürdistan'da çok yönlü kadro olmanın zorunluluğu ve buna duyulan yaşamsal ihtiyaç Reşo'nun kişiliğinde somutluk kazanmıştı. Reşo, bu örgütsel ihtiyaca yapısında bütünleştirdiği örgütçü, askeri, araştırıcı, propagandacı, ideolojik-politik, teorik yeterlilik vb. yönleriyle cevap veren devrimci bir kişilik, bir halk önderiydi.

Örgütümüzün Diyarbakır'da gelişmesi ve güçlenmesi Reşo'nun da içinde bulunduğu komite döneminde gerçekleşti. Askeri alanda çalışmasına karşın, toplumun tüm kesimleriyle sıcak ilişkiler kurmuştu. Kürdistan'da her askeri komutanın örnek alması gereken anlayışı vardı. O, salt askeri eylemlerle yetinen biri değildi. Gençlerle ilgileniyor, sorunlarına eğiliyor, onları mücadeleye kazandırmak için yoğun ideolojik-politik çaba gösteriyor ve örgütlenmelerinde aktif rol oynuyordu. İşçi kesimlerle içiçeydi. Ekonomik-demokratik haklarının kazanılıp korunmasından onların örgütlendirilmesine değin, örgütsel faaliyetlerde bir Partili çalışkanlığını, becerisini, özverisini sergiliyordu. Kürdistan gibi bir ülkede bu çok önemli bir sorundur. Hazır örgütlü güçle yetinip sağlanan başarıların gölgesinde rehavete kapılan anlayışta değildi. O, sürekli yenileştirici, geliştirici, güçlendirici olmanın zorunluluğunu bilince çıkarmış bir önder olarak, tüm yeteneklerini bu yönde yoğunlaştırarak seferber ediyordu. İleriyi gören, gelişmelerin akışına kapılmayıp yönlendiren, sezinleyen, tahlil edebilen politik duyarlılığa sahipti.

Hilvan'da 1979'un sonlarında önder arkadaşların şehit olmalarıyla doğan örgütsel boşluğun giderilmesinin ve sürmekte olan devrimci mücadelenin başarıya ulaştırılmasının bir parçası olarak Reşo, Hilvan'da görev aldı. İlk bir-iki ayda farklı bölge koşullarından dolayı kendisinden bekleneni tam olarak veremedi. Bu durum onda dışa da yansıyan içsel bir huzursuzluk, bir üzüntü yaratıyordu. Yeni görev alanına uyum sağlaması için çok çaba sarfediyordu. Eleştirileri alçakgönüllüce kabulleniyor, kendini aşmaya çalışıyordu. Hilvan'daki yarı-savaş olgusunun özgün koşullarına uyum göstermekte çok gecikmedi. İki önder arkadaşın (Salih KANDAL, Cuma TAK) ölümünden sonra doğan örgütsel boşluğun yol açtığı kimi olumsuzlukların Reşo'nun gelişine rastlaması, onda bu tür uyumsuzlukların ortaya çıkmasında önemli bir etki yapmıştı. Nitekim kısa süre içinde birçok şey rayına girdi. Bunda Reşo'nun katkısı azımsanmayacak denli çoktu.

Parti MK'sinin aldığı bir karar gereğince 50 kişilik bir grupla yurtdışına ilk çıkış yapan arkadaşlar arasındaydı. Bu grup, tam teşekküllü askeri eğitimden geçirilerek, ülkede mücadelenin boyutlandırılması ve buna uygun askeri örgütlenmenin gerçekleştirilmesini sağlayacaktı.

Eğitimini tamamladıktan sonra, ülkeye yeni ve büyük sorumluluklarla giriş yaptı. Sıcak mücadele bölgelerini yetkili arkadaşlarla birlikte dolaşarak tıkanıklıkları, eksiklikleri gidermek ve mücadeleye yeni bir çehre kazandırmak için çalışmalarda bulundu. Çalışmaların hazırlık safhasında faşist cunta geldi. Geri çekilme döneminde Adıyaman, Maraş bölgelerinde sorumluluk alarak hem geri çekilmeyi düzenli gerçekleştirecek, hem de ülkede kalacak örgütlü güçle yeni döneme uygun örgütsel faaliyetlerde bulunacaktı.

Halkta yaşanan paniğin yer yer örgütlenmemize de yansıdığı faşist cunta koşullarında verilen görevin ağırlığının da etkisiyle Partinin iznini almadan bir grup arkadaşla yurtdışına, arkadaşların yanına gitti.

Bu hatası onun yaşamında derin bir yara olmuştu. Kendisine yöneltilen haklı ağır eleştirilerin altında belki büküldü, ama ezilmedi. Kendisi de yaptığının bilincindeydi. Duyduğu eziklik uzun zaman yakasını bırakmamıştı.

Reşo'nun gösterdiği tavır her arkadaş için tecrübe olmalıdır. O, adeta sıradan bir savaşçı konumuna düşmesine rağmen, kafasını kariyer hesaplarıyla, hazımsızlık teorileriyle, kompleks kuruntularıyla doldurmamış, hatalarının kaynağına yönelerek kendini aşmayı Partiye bağlılık temelinde gerçekleştirmiş ve yeniden üst düzeyde mücadele verebilmek için zamanını, enerjisini, yetenek ve tecrübelerini Partinin hizmetine koşmuştur.

15 Ağustos 1984'te başlayan halk savaşımızın HRK'li komutanı olarak Bedran, ülkesinin bağımsızlığı için Hakkari bölgesinde faaliyetlere başlamıştı.

Bu döneme ilişkin Bedran'ın yaşamındaki ayrıntılar kesik bir film şeridi gibiydi. Biz tutsaklar, bir gün mahkemeye çıktığımızda, yeni yakalananlar da bizimle getirilmişti. Koyu bir sohbet başlamıştı aramızda; onlar cezaevini, bizler dışarıyı soruyorduk, bitmek bilmez sorularla... Yaşlı bir yurtsever köylü, Bedran'ı tanıyordu, arkadaşlar O'nu sordular. Yurtseverin gözleri parladı, çok şey söylemek istediği seziliyordu. Ama, deneyimliliğin verdiği temkinlilikle çok az şey söyledi. İkidebir, *"Hevaleki zahf başe, hevaleki zahf hejaye"* diyordu Bedran için. *"Eva kurê mine"* diyecek kadar seviyordu. Bedran halkının derinliklerine kök salan askeri bir komutan olarak çalışma alanında haklı bir saygınlık yaratmıştı. Yurtsever, her an tahliye olabilirdi. 2-3 kez aynı gün mahkemeye çıktık. O, Bedran'a duyduğu özlemini onu anlatarak gidermeye, biz onu dinleyerek ARGK komutanı Bedran'ın son durumu hakkında bilgilenmeye çalışıyorduk.

29 Nisan 1987'da komutan Bedran, grubuyla sömürgeci güçlere ağır bir darbe indirmişti. Ama kendisi de şehit düşmüştü. ARGK tarihinde bir kayıp değildi Bedran; Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük kavgasında halkımızın yarattığı bir değerdir. O, geleceğimizin inşasında somut bir adım, mücadelemizde değerli bir kazanımdır.

Mehmet SEVGAT, her milimetresi kanla çizilen yolun, bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin zaferle taçlanacağının bir göstergesi, mücadelesiyle bir güvencesi, yarattığı değerlerle görkemli direniş mirasımızın bir parçası, devrimci kişiliğiyle bir yol göstericisidir.

Şehitlerimizi anmak, devrimci yaşamları ve mücadeleleri hakkında bilgi vermeye çalışmak, anılarını yaşatmanın bir tarafı, asıl önemli olan onların bir bilince çıkarılmasıdır. Hiçbir devrimci, mücadele saflarında kaldığı süre boyunca "hata yapmaz, zaaf göstermez" diye bir kural yoktur. Devrimcileri anlatan romanlarda ideal tipler çok azdır ama, onların düzeyine ulaşmak her devrimcinin ideali ve devrimcilik yapmanın bir gereğidir. Mehmet SEVGAT arkadaşımız birçok alanda ideal olan, bütünsel olarak da bunu yakalayabilen bir örnek devrimci kişiliğe sahipti.

O'nu anmak, O'nun bu yanının örnek alınması ve yaşatılmasıyla olur.

Yanımızda görmek istediklerimizin karaçalmalarda bulundukları; maddi manevi destek vermesi gerekenlerin mücadelemizi erkencilikle suçladıkları, başarısına inançsızlıklarını ilan ettikleri; devrim iddialarını yitirerek sağda solda mültecilikle yetinenlerin aciziklerini gizlemek için, bu pratiklerine teori üreterek hem kendilerinin iflasının bayrağını çekerek, hem de devrime adım adım yaklaşan savaşımızı yakıştırmalarla suçladıkları bir ortamda inançla, inatla, çelik bir iradeyle bağımsızlık savaşımını yürütmek gerekiyor. Bu gerçeği şehitlerimizin mirası, mücadelesi bize gösteriyor. Şehitlerimizi anmak ve anlamak onların zor kavramını bile aşan zorlu yollarında mücadeleyi kesintisiz vermekle mümkündür.

Şehitlerimizi sahiplenmenin, onların çizdiği yolda yürümenin tartışmasız koşulu, inisiyatifi elden bırakmadan, sağa sola yalpalanmadan, hiçbir kişisel hesap ve kaygı duymadan, dost gibi görünenlerle düşman güçlerden gelecek maddi-manevi moral bozucu, eleştiri adına çamurlayıcı, yıpratıcı saldırılardan yılmadan ve sağduyuyu yitirmeden bağımsızlık savaşımımızı ilerletmek için örgütsel, ideolojik-politik çizgimizi ve bütünlüğümüzü eksiksiz yaşama geçirerek yaşamaktır.

Unutmayalım ki, mücadelemizin aldığı bugünkü boyutun temel harcı budur. Tersini yapmanın ne tarih, ne halkımız, ne de şehitlerimizin anısı önünde savunulacak, yaşayacak, başarıya ulaşacak geçerli yol olmadığı çok açıktır. Bunun örnekleri vardır. Mücadele tarihimizin pratiği bunu doğruluyor. Bu şaşmaz doğruluk zaferimizin anahtarıdır. Şehitlerimizin bize sunduğu hazine değerinde mirastır.

Sen görmedin gittin
ne çare
Ordulaşan halkımın
ayak seslerini
Kimbilir
ne kadar isterlerdi
Meşale gibi
önlerinde olmanı
Ama nafile
Bu özlemlerin
avuntusudur
Eğer ardılların
ararlarsa bedenini
İçimizde olan manevi
komutanlığındır
Halkımı kurtuluşa
ayaklandıran...
Bizi biz eden
varlık gerçekleri
Siz olunca aramızda
sonrasını kim
düşünür ki.

Evet Bedran yoldaş...
Sen ulusal
kurtuluşun inancı
Savaş ateşinin
bilediği kin...
Sen
Özgürlüğün
bitimsiz pınarı
Yoldaşların
cesaret kaynağı
Ve sen ihanetin
korkulu rüyası...
Hilvan'dan Şemdinli'ye
Aydınlık getiren
güneşimiz...
Ve de sen
Cumalardan
Salihler sonrasına
Günümüze gelen
yadigarsın...

Sevinci başka olur
her Nisan sonunda
Antep'teki
dokumacı Sait'in...
Gelecek için
kin biliyor
harman yerinde
Hilvanlı köylü...
Alevler sarılınca
talan yerindeki emeğe
Bayram sevinci yaşar
Batmanlı işçi...
Bugün direnişin
boyutlandığı yerlerde
Düğün hazırlığındadır
analar...
"Ölüme nişanlı,
hayata sözlü"
Davasına yaşamını
bağış edenler için...

Savaş esiri bir yoldaşı-Rowar

ABD emperyalizmi, mücadelemiz karşısında gittikçe saldırganlaşıyor

Baştarafı 1. sayfada

1984 yılından bu yana yürütülen kurtuluş savaşını ve bu savaşa öncülük eden PKK'yi "terörist" olarak değerlendirmektedir.

Yine, Ocak ayında Kıbrıs'ı ziyaret eden ve çeşitli çevreler düzeyinde girişimlerde bulunan iki ERNK temsilcilerinin ziyaretlerini ABD, Kıbrıs hükümeti nezdinde protesto etti. Konuya ilişkin ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcü Yardımcısı Richard Bocher yaptığı açıklamada şunları söylemiştir: *"Müttefiğimiz Türkiye'ye karşı bir gerilla savaşı sürdüren bu terörist örgütün temsilcilerinin ziyaretlerine, kesin şekilde karşı olduğumuzu Rum hükümetine bildirdik. ABD, PKK'nın terör hareketlerini lanetlemektedir. Terörü haklı gösterecek davranışlardan rahatsız olmaktadır."* (Tercüman, 1 Şubat 1990.)

ABD belli bir dönem yaptığı açıklamalarda mücadelemiz hakkında ihtiyatlı bir dil kullanmaktaydı. Bu onun mücadelemize sıcak baktığı anlamına gelmiyordu. Burda bir hesabı vardı. Bu hesap, 1988 yılının sonlarına doğru, "PKK'ye evet, APO'ya hayır" sloganında ifadesini bulan ajan-provokatif faaliyette kendini dışa vurdu. Provokasyonun amacı PKK'yi ele geçirip "ılımlılaştırarak" emperyalizm açısından çekilir hale getirmekti. Fakat ajan-provokatörler bu sinsi amaçlarına ulaşamadılar. Daha sonraki dönemde de ABD emperyalizmi bu yönlü çabalarını sürdürdü ve beklenti içine girdi. Özellikle 1989 yılı içinde, Kürdistan sorununu kendi denetiminde dil ve kültürel özerkliği temelinde çözüme götürmenin bazı pratik adımlarını attı. Paris Konferansı ve bir dizi toplantı yapıldı. Fakat bu çalışmaların tümü PKK'nin önderlik ettiği halkımız tarafından boşa çıkarıldı. Ayrıca Kürdistan'da devrimci savaşımız kitleselleşerek, gerilla ülke geneline yayıldı. Yer yer kitle isyanları gelişti. Türk özel savaşı büyük oranda sınırlandırıldı. Artık özel savaş birlikleri her istedikleri yere giremez oldular. Bazı alanlarda gerillanın fiili denetimi gelişti. Kürdistan genelinde Türk otoritesi büyük zaafa uğradı.

Kürdistan'da bu gelişmeler yaşanırken, dünyada da TC'nin teşhir ve tecriti hızlandı; buna karşılık mücadelemizin saygınlığı arttı. Bu daha üst düzeylerde ilişkiler kurma kanallarını da açtı. ERNK'yi halkımızın tek meşru temsilcisi olarak dünya kamuoyuna kabul ettirme yolunda önemli koşullar yaratıldı.

Bu gelişmeler ABD emperyalizmini oldukça rahatsız etmektedir. Çünkü PKK'nin militan çizgisi karşısında planı yürümüyor. Uşağı TC, çok zor durumdadır. Artık PKK'yi tasfiye etmekten de umudunu kesmiştir. Bu anlamda Kıbrıs'ta mücadelemiz lehine kurulacak ilişkiler kendisi ve TC açısından ciddi tehlikeler taşıyor. Bu yüzden, halkımızın temsilcilerine gösterilen en küçük ilgiyi protesto ediyor ve PKK hakkında ağır bir dil kullanarak resmi siyasi rengini ortaya koyuyor. Kıbrıs hükümetinin ABD protestosunu reddetmesi onurlu bir davranıştır ve taktire değerdir. Burada dikkati çeken yön, ABD emperyalizminin PKK ve halkımıza karşı açık saldırıya geçmesidir. Aynı anda New York Barosu ve Dışişleri Bakanlığı kanalıyla bunu ortaya koyması, anlamlıdır. ABD'nin devrimci savaşımız karşısında giderek daha da saldırganlaşacağı ortaya çıkan diğer bir yön olmaktadır.

Amerikan emperyalizminin aldığı bu açık tavır beklenmeyen bir durum değildir. Savaşımız yükseldikçe onun fiili saldırılara dahi yöneleceği de bilinmektedir. Zaten Türk özel savaşını her yönüyle besleyenlerin başında ABD gelmektedir. Bu sömürgeci savaş tükendikçe, ABD'nin kendi istilacı, işgalci ve saldırgan emellerini daha fazla gözler önüne sereceği açıktır. Mevcut durumda mücadelemizi boğmak için diplomatik olanaklarını harekete geçirmektedir. Bu bile, ABD emperyalizminin Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin doğrudan bir tarafı olduğunu göstermekte, onun TC ile ilişkilerinin ve halkımıza düşmanlığının boyutlarını ortaya koymaktadır.

Türk sömürgeciliğine karşı giderek güçlenen ve onu çöküşün eşiğine getiren ulusal kurtuluş mücadelemiz, TC'nin ağababalarını da altetmeyi bilecektir.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı TC-emperyalizm işbirliği tırmanıyor

Baştarafı 1. sayfada

hastalığı olduğu" yolundaki düşünceleri, onların "terörizm" olarak adlandırdıkları sınıfsal ve ulusal kurtuluş mücadelelerine karşı daha da sert önlemlere girişeceklerinin ifadesidir. Burada dile getirilen anlayış, "terör" olarak nitelendirdikleri sınıfsal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin "demokrasinin nimetlerinden" yararlandıkları, o halde bu "nimetlerin" ellerinden alınması gerektiğidir. Nitekim, *"aşırı hürriyet terörü yeşertiyor ve yaşatıyor"* demekle, sömürgeci bakan Aksu, bunu açıkça ortaya koyuyor. O halde, yapılması gereken nedir? Emperyalist mantığa göre bu, "topluma bol gelen elbisenin daraltılması", yani özgürlüklerin kısıtlanmasıdır. Dünyanın "yumuşama" ninnisiyle avutulduğu bir dönemde, görülüyor ki emperyalistler ve uzantıları bu yumuşamayı, salt sosyalist ülkelerden alacakları tavizler olarak algılıyor, buna karşılık kendi yasaları ve uygulamalarında daha da sertleşmeyi öngörüyorlar.

Sözkonusu toplantıdan çıkan ve ulusal kurtuluş mücadelemizi doğrudan ilgilendiren önemli bir gerçek de, sömürgecilerin mücadelemize karşı emperyalistlerle ortak saldırılarını arttıracaklarıdır. Türk sömürgecileri, başından beri mücadelemizin bir ulusal kurtuluş hareketi değil, "terörizm" olduğu safsatasını işlemekte ve bunu, tüm ağababalarına kabul ettirme çabası içinde bulunmaktadırlar. Emperyalistler de özellikle son yıllardaki yönelimleri ile bu görüşü paylaştıklarını ortaya koymuşlardır.

Son toplantıda mücadelemizin ve önderi PKK'nin baş gündem maddelerinden biri olarak ele alınması ve sömürgeci bakan Aksu'nun açıklamaları, Avrupa emperyalistlerinin TC ile işbirliği içinde mücadelemize karşı daha da kapsamlı saldırılara yöneleceklerini ortaya koymaktadır.

Mücadelemize yönelik geliştirilecek saldırıların daha da alçakça yöntemlere kavuşturulacağı, Bavyera İçişleri Bakanı'nın sözlerinden de anlaşılmaktadır. "Narko-terörizm" diye adlandırılan ve ulusal kurtuluş mücadelemizin maddi kaynağının "esrar-eroin kaçakçılığı" olduğu düşüncesine dayanan iddia, bir süredir Avrupa ve TC çevrelerinde sistemli olarak geliştirilmeye çalışılmaktadır. Mücadelemizin bir ulusal kurtuluş mücadelesi olduğu ve halkın manevi olduğu gibi maddi desteğine de dayandığı gerçeğini örtbas etmeye çalışan sömürgeciler ve emperyalistler, esas olarak kendilerinin geliştirdikleri esrar-eroin kaçakçılığını Partimize malederek, mücadelemizi kamuoyundan tecrit etme amacını gütmektedirler. Bu gerçek, sömürgeciler ve emperyalistlerin mücadelemize karşı kirli savaş yöntemleri ve komplolara hız vereceklerini ortaya koymaktadır.

Mücadelemizin ortaya çıkışından bugüne kadar karşı-devrimci saldırılarını sistemli olarak tırmandıran sömürgeciler ve emperyalistler, bugüne kadar nasıl başarısızlığa uğramış ve hep kaybeden taraf olmuşlarsa, bundan sonra da hangi kirli yollara başvururlarsa vursunlar kaybetmeye mahkumdurlar. PKK önderliğindeki halkımız, büyük zorlukları altederek yüksek bir aşamaya ulaştırdığı kurtuluş mücadelemizi hızla zafere doğru götürmeyi bilecektir.

Faşist TC ve Irak'ın yeni bir soykırım denemesi: Diyarbakır kampında 9 bin Kürdistanlıyı zehirlediler

Baştarafı 1. sayfada

distanlıların yaşam koşulları adım adım öldürmeyi hedefleyen bir planın parçasıdır. Kamp olarak kullanılan binalar, depremde evleri yıkılanların geçici olarak barınabilecekleri yerler olarak yapılmışlardır. Bu yüzden sürekli kullanılmak amacıyla yapılmadığından her şeyi eğretidir. Her tarafı açık olduğundan oldukça soğukturlar. Yine 3000 kişilik olan bu kamplarda 12 bin peşmerge yaşamaya mecbur edilmiştir. İki odadan oluşmuş evlerde ortalama 30 kişi üst üste kalıyor. Ayrıca kanalizasyonu bozuk olduğundan, bütün pislik bodrumlara doluyor. Buradan çıkan koku bütün evlere yayılmakta ve yaşanamaz bir durum yaratmaktadır. Ayrıca toplu yiyecek veriliyor. Bu yiyecekler, besin değeri olmayan eski ve çürümüş malzemelerden oluşmuştur.

Hazırlanan bu koşulların kendisi yaşayanları yok etmeye yeterlidir. Çocuklar sürekli çeşitli hastalıklara yakalanmakta ve ölmektedirler. Bu, belli bir dönem daha devam ederse kamplarda hiçbir çocuk yaşayamayacak. Dolayısıyla nesillerin büyümesine olanak tanınmadığından kamplarda yaşayan Kürtlerin imhasında önemli yol katedilmiş olacaktır. Yine bu koşullarda, yaygın salgın hastalıklar ortaya çıkmaktadır. Kısa dönem içinde bu hastalıklardan toplu ölümler de gündeme gelecektir. Ayrıca TC'nin himaye ve desteğindeki Irak ajanları kamplarda cirit atıyor. Bu ajanlar eliyle de çeşitli provokasyon ve katliamlar geliştiriliyor. Son zehirlenme de bunun bir ürünüdür.

Açık ki, peşmergelerin soykırımdan geçirilmeleri faşist TC ve Irak rejimlerinin ortak çalışmalarının sonucu meydana gelmektedir. Nitekim TC, boyun eğmeyen, sömürgeciliğe karşı savaşmaya kararlı ve buna öncülük eden insanları, faşist Saddam diktatörlüğüne teslim ediyor. O da katlediyor. Bundaki amaç ortadadır; halkımızı ortaklaşa imha etmektedirler. 16 ay önce onbinlerce Kürdü alıp "misafir" eden TC, "misafirperverliğini" onları soykırıma uğratarak yerine getiriyor. Özellikle burada halkımızı TC'nin insafına terkeden ve ardından da onun "misafirperverliği" üzerine övgüler dizen Mesut Barzani ve uzantıları bu katliam ve vahşetin sorumluları arasındadırlar. Kendilerini halkımız ve insanlık nezdinde aklayamayacakları gibi, uşaklıklarının hesabını halkımıza ve tarihe er geç vereceklerdir.

10. yılında 24 Ocak Kararları protesto edildi

Baştarafı 1. sayfada

olmak üzere, birçok alanda yaygın korsan gösteriler yapıldı. Yine 500'ü aşkın öğrenci İstanbul Valiliği önünde 31 Ocak'ta aynı amaçla protesto gösterisi yaptı. Gösteride çıkan olaylarda 37 öğrenci gözaltına alındı.

İstanbul'da 24 Ocak Kararlarını protesto için, İSO (İstanbul Sanayi Odası) ve iki banka şubesine bomba yerleştirildi. İSO'ya konan bomba polis tarafından etkisiz hale getirilirken, bankalardakiler infilak etti. Patlayan bombalar banka şubelerinde büyük maddi hasara yol açtılar. Ayrıca aynı amaçla İMKB (İstanbul Menkul Kıymetler Borsası)'na, bomba yerleştirmeye çalışan **Ercüment OLGUN** adlı devrimci bombanın infilak etmesi sonucu şehit düştü. Yine, bu amaçla sadece İstanbul'da 50'den fazla bombalı pankart asıldı ve ses bombaları atıldı. Ayrıca metropollerdeki çeşitli yüksek okullarda 24 Ocak Kararlarını protesto amaçlı forumlar düzenlendi.

Emekli Albay **Rıfat Uğurlutan,** İstanbul'da ölümle cezalandırıldı. Bu unsur, uzun yıllar MİT'te psikoloji dersi vermiştir. Ayrıca psikolojik savaş yöntemlerinde de uzman biridir. Bu özellikleriyle faşist TC'nin halklarımıza karşı yürüttüğü özel savaşın psikolojik cephesinin önemli elemanlarından biridir. Bu karşı-devrimci faaliyetlerinden dolayı ölümü çoktan hakketmiş biriydi. Bu unsurun cezalandırılmasıyla sadece gecikmiş devrimci bir görev yerine getirilmiş oldu.

Bilindiği gibi, 1 Mayıs 1989'da Türkiye'deki 1 Mayıs eylemliliği kanlı geçmişti. İstanbul'daki kitlesel gösterileri polis provoke etmişti ve açtığı ateş sonucu **Mehmet Akif DALCI** adlı devrimci katledilmişti. **DALCI**'yı katleden polis **Mehmet Kazım Çakmakçı,** 30 Ocak günü öldürüldü. Devrim ve halk düşmanı **M. Kazım Çakmakçı**'nın

Devamı 16. sayfada

Dersim'de 10 devrimci katledildi

Dersim'in Nazimiye ilçesinin Kıl köyü yakınlarında TKP-ML-TİKKO'ya mensup bir grup devrimciyle Türk sömürgeci güçleri arasında saatler süren bir çatışma meydana geldi. 2 Şubat 1990 günü bir ihbarı değerlendiren kolluk kuvvetleri, büyük bir operasyon başlattılar. Devrimcileri çembere alan düşman güçleri, "teslim ol" çağrısına ateşle karşılık buldular. Şiddetli süren çatışma sonucu 9 devrimci katledildi, biri de ağır yaralı olarak düşmanın eline geçti. Daha sonra yaralı devrimci de işkenceyle katledildi. TC'nin ise 3 askeri çatışmada imha edildi.

Diğer yandan, İstanbul 2 Nolu DGM'de, 3 Şubat günü başlayan bir davada 11 devrimci için 65'er yıl ceza istendi. Bu devrimciler Ocak ayında, Edirne'nin Enez ilçesinde faşist polis güçlerinin gerçekleştirdiği bir operasyonda tutuklanmışlardı. Daha sonra 3'ü tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştı. MLSPB'li oldukları iddiasıyla yargılanan 11 devrimci, "silahlı örgüt üyesi olmak, örgüt adına silahlı gasp ve soygun yapmak" gerekçesiyle yargılanıyorlar.

Sömürgeci zindanlardan yeni çıkmış bir Kürdistanlı devrimcinin ailesine gönderdiği mektubu yayınlıyoruz.

Değerli anne, baba ve kardeşlerim;

Başlangıçta bu mektubu yazmayı düşünmüyordum; ancak geçen günkü telefon görüşmemizde ortaya çıkan durum sonucu kısa da olsa yazmak ihtiyacı hissettim; taşıdığım düşünceyi bilmenizi, ona göre değerlendirme yapmanızı istiyorum.

Uzun tutsaklık yılları, içerde bizler ve dışarda da ailelerimiz üzerinde derin izler bırakmıştır. Acıları, sevinci, her şeyden önemlisi de düşmana boyun eğmeyişin en güzel örneği direniş eylemliliğimizi birlikte yürüttük, yaşattık. Sizlerin eylemlerinizle bize gösterdiğiniz destek eylemlerimizdeki kararlılığı daima bir kat arttırıcı olmuştur. Bu zeminde birleşmek, birlikteliğimizin en anlamlı olduğu anlardır. Aradığımız, yaratmaya çalıştığımız, böylesi birliktelikler ve bunun sürekli kılınmasıdır. Bu nedenle ailelerimizin eylemliliğine biçtiğimiz değer ve bundan duyduğumuz coşku büyük olmuştur.

Bugün bizlere dayatılan açık bir imha savaşı sözkonusudur. Sömürgeciler ve işbirlikçileri her türlü aracı, insanlıkdışı iğrenç yöntemleri, işkenceyi kullanarak bunu sürdürüyorlar. Bir avuç hain dışında tüm toplumu baskı ve soygun cenderesinde boğmaya çalışıyor, bunda bir an bile duraksamıyorlar. Bu, onlar için varlık sorunudur; bir gün daha fazla yaşayabilmek, kurulu düzenlerini bir gün daha fazla sürdürebilmek için, her türlü çılgınlığı yapmaya hazır ve yapıyorlar da.

Böylesi bir ortamda yaşamanın ölçüsü, bir köşede oturup beklemek, kendini cellatın insafına terketmek olmamalıdır. Önümüzde yaşamanın yolu açık duruyor; bu, adım adım yaşamı yeniden yaratan, onu güzelleştiren, yücelten kurtuluş savaşımızdır. Bu, Partimiz PKK önderliğinde yaratılan, direniş şehitlerimizin yaşam örnekliğinde en yüce anlamını bulmaktadır. Bu yolun takipçisi olalım! Birlikteliğimizi bu önderlik ve örnekler doğrultusunda kuralım! Ancak o zaman yaşamanın ne kadar güzelleştiğini görebileceğiz. Daima bu inancı taşıyalım, onun çabasında olalım!

Buraya geldiğimin bir-iki gün sonrası Başkan ve savaşçıların yanına gideceğimi öğrendiğimde tarifsiz bir sevinçle doldum. Bunun özlemiyle yıllarca yanıp tutuştuk. Bu özlem savaşa, özgürlük savaşımıza duyduğumuz özlemdir.

Yıllarca faşist sömürgecilerin pençesinde insanlıkdışı uygulama ve koşullarda yaşadık. Onlar her şeyiyle saldırırken, her türlü adiliğe başvururken; bizler kendi çıplak bedenlerimiz, irade ve inancımızlaydık. En zor anlarda tek düşüncem vardı: "Bir gün çıkar mıyım, çıkıp da bunların hesabını sorma fırsatına kavuşur muyum?" Bunu çok düşündüm. O günler için de anlatılacak çok şey var. Hepsi de bugünkü kararımı destekleyicidir. Bunları bir kenara bırakalım, dışarı çıkacağım son günler bile buna fazlasıyla yeter.

Bildiğiniz gibi, o günlerde tahliye günüm yaklaşmıştı. Açlık grevinin tahliye durumumu engellememesi için örgüt kararıyla eyleme konulmadım. O günler benim en zor günlerimdi. Yanında arkadaşların günden güne erirlerken, öylece durabilmek! Bunun ne derece zor ve dayanılmaz olduğunu anlatamam. Tüm arkadaşların dilinde, düşüncesinde benim dışarı çıkma konum vardı. Onların bu beklentisi bir kişinin daha zulmün pençesinden kurtulmasını isteme gibi sıradan bir istem elbette değildi. Sadece bunu istemenin bence hiçbir anlamı yoktur. Zindan direnişçisi arkadaşların benden tek beklentileri vardı, o da bir an önce çıkmam, onların öfkelerini, intikamla dolup taşan yüreklerini mücadele içinde konuşturmamdı.

Benim de onlara vereceğim tek cevap savaşmak, onların intikam kılıcını en iyi biçimde kullanmak olacaktır. Benim için yaşamak ancak budur. Bunun için bir dakika dahi beklemeyeceğim. Bu, zindan direnişçilerine olan borcumdur. Bunun dışında bir yol ve yaşam alçaklıkların en büyüğüdür.

Şimdi, "yanımıza bir gel, seni görelim öyle git" sözünün benim açımdan hangi anlama geleceğini yukardaki örnekle kıyaslayın ve cevabını bu temelde değerlendirin. İsteklerimizde bencil olmayalım. Oysa önümüzde ilişkilerimizi daha anlamlı kılmanın yolu duruyor. Çabamızı bu yolda harcayalım. Ailemizi bir dava ocağına dönüştürelim. Bağlılığımız ancak o zaman anlamlı olur, değer bulur.

Eskiden sizlerden sadece "mücadeleniz haklıdır" sözünü duymak bile o an için yeterli sayılıyordu. Ancak bugün bırakalım bu davanın haklılığını kabul etmek, çeşitli maddi desteklerde bulunmak bile çok yetersiz kalmaktadır. Daha fazla güçle, katkıyla bunu her gün daha da arttırmak, katılım göstermek gerekmektedir. Bunun yolunu açalım! Birbirimize bu yönde bağlanalım! İsteklerimiz, çabalarımız bu yönde olsun.

Aslında yazacak çok şeyler var. Ancak bugün yolculuk günüm. Hazırlıklarım gerekiyor. Ayrılacağımdan, arkadaşlardan kopuk bir köşede yazmayı daha fazla uzatmak istemedim. Fırsat buldukça yazarım. Sizlerden de beklerim.

Selam ve saygılarımla
oğlunuz, A. T.

Poissy'deki Kürtlerin açlık grevi direnişi kazandı

Poissy, Paris'in 30 km. batısında bulunmaktadır. Her türlü ulaşıma elverişli ve sanayileşmiş bir bölgedir. Poissy'nin batısında bulunan 8 lojmandan 3 Blok (A.B.C) bekarlara aittir. A Blok, tek kişiliktir. Değişik insanlar kalmaktadır. B Blok'ta genellikle Türkler, Araplar, Pakistanlılar, Afrikalılar kalır, C Blok'ta çoğunluk (%80) Kürtlerden oluşmaktadır. Her odasında ikişer yatak bulunmaktadır. Fakat bazı odalarda 8'e yakın insan kalmakta idi. Fransız hükümeti, sadece formalite olarak bir oturum müsaadesini veriyor ve serbest bırakıyor. Her türlü imkandan yoksun olan insanlar ne yapabilirler? Tabii ki başka imkanlar aramak zorunda kalacaklar. Kendi dost, ahbap ve hemşerilerinin yardımlarını isteyecekler.

Kürtler, misafirperver, gelenek ve göreneklerine bağlı, dayanışma ve yardımlaşmayı seven insanlardır. Bu nedenle kapıyı çalan kişileri geri çevirmek onların karakterine uymuyor ve 8 kişi değil, 28 kişi de olsa, imkanları dahilinde kabul ederler. Lojman idaresi bu tutumlarından zaman zaman rahatsız oluyordu. Direkt olmasa da dolaylı yollardan baskı ve zor kullanıyordu. İdarenin hakkı olmamasına rağmen, kimlik kontrolü yapıyordu. Fotokopilerini çekip polise bildiriyordu. Oda sakinlerinin ihtiyaçları normal karşılanmıyordu. Açıkçası Kürt kökenlilerin sayılarının çok olması, bazı insanları rahatsız ediyordu. Kürdistanlılar, bu duruma seyirci kalmadılar. Önce kendi aralarında bir komite oluşturdular. Komite aracılığıyla yurt idaresine taleplerini ilettiler. Talepler şunlardı: "Boş bulunan yatakların, yasal çerçeve içinde yatakları olmayanlara verilmesi ve yatağı olmayan insanlara da bu soğukta dışarda kalmamaları için belli bir sürenin tanıtılması. Maalesef, idare ön anlaşmada evet dediyse de, büyük bir olasılıkla çıkar çevrelerinin oyununa gelerek taleplerimize tekrar sırt çevirdi. Özel kiralanmış bekçileri ve kurt köpekleriyle birlikte 10. 1. 1990 saat 04.30'da üst katlardan saldırmaya başlayarak odası olan ve olmayan insanları dışarı attılar. Daha ötesi, otuza yakın oda, gerekçe gösterilmeden kapatıldı. Bu durumda oda sakinleri, kendi zaruri ihtiyaçlarını bile temin edemediler. Kitle, hiçbir güç kullanmadı provokasyona gelmedi. Taleplerini Poissy Belediye Başkanı ve Milletvekili Masdeux Arus'a götürdüler. Sayın Masdeux ilk etapta görüşmeye yanaşmasa da, komitenin aktif girişimleri neticesinde görüşme talebini kabul ettiğini bildirdi. Görüşme sonucunda, bunun belediye sorunu olmadığını ve böyle bir yetkisinin bulunmadığını belirtti.

Komite buradan sonuç alamayınca, yasal yollardan üst mercilerde girişimlerde bulundu. 12. 01. 1990'da Versailles Valisinden randevu alındı. Durumun bildirilmesi üzerine komite ile ilgilenen sayın Mouline, *"Kesinlikle ilgileneceğim, zaten konuyu ele almıştım. St. Germaine kaymakamı sayın Philipe Marlaine'e bidirmişim. Kitleyi bir hafta geçici olarak yurtta barındıracağım"* diyerek söz verdi. Bir hafta içinde açıkta kalan 139 kişiye yer verileceği konusunda anlaştık. Maalesef, verilen söz 24 saat sürmedi. C Blok'a yapılan saldırı, B. Blok'a da yapıldı ve kitle, 14. 1. 1990'da saat 04.15'te dışarı çıkarıldı. Bahçede bekletilmesi bile çok görüldü; kitlenin üstüne kurt köpekleri saldırtıldı. Bahçeden de uzaklaştırılan kitle ve komite, onlara gerekçe oluşturacak bir davranışta bulunmadılar. 15. 10. 1990'da valiliğe tekrar talepte bulunduk; yapılan baskı uygulamalarını izah ettik. Fakat valilik makamları, faşist baskıların yapıldığına inanmadılar. Komitenin ispatlayıcı açıklamaları neticesinde, işin ciddiyetine eğileceklerine dair söz verdiler. Açıkçası bulunduğumuz bölgenin en üst makamlarının bile bu meselenin üstünde durmak istemedikleri görüldü.

Sonuç olarak, hiçbir yerden çözüm getirilmedi. Biz kitle olarak "sonuç alamadık" diye kararlılığımızdan vazgeçmedik. Umudumuzu yitirmedik; azimliydik. Kitle temsil kararını komiteye bıraktı. Komite, yeni bir çözüm yöntemi olarak açlık grevini önerdi. Kitleden kabul görünce, 15. 6. 1990'da açlık grevine başlandı.

Komite aşağıdaki talepleri il valisine iletti:

1- Dışarıda kalan 150'ye yakın insana Paris ve Paris'in civarında yer temin edilmesi.

2- Polisin her türlü baskısına son verilmesi.

Dört gün süren açlık grevi sırasında vali, komite ile tekrar görüşüp, herkese yer temin edeceğine söz verdi. Bu sorunun çözümü için bölge kaymakamı görevlendirildi. Şu ana kadar 80 kişiye yer temin edilmiş durumda. Diğerlerine de bir hafta içinde yer bulunacak.

Eğer Kürdistanlı 200 kişi direnmeseydi, sorun çözülmeyecekti. Zaten polis, 150 kişiyi dışarı atma çabasındaydı. Bizim inancımız şu ki; gerek ülkemizde, gerek dünyanın neresinde bulunursak bulunalım, yapacağımız tek şey var: Direnmek. Üzerimizde asırlardır uygulanan insanlıkdışı baskı ve kıyımı bu şekilde kırabiliriz. Bizim buradaki bu küçük direnişimiz, Cudi'de savaşan gerillanın verdiği ilhamın bir ürünüdür.

Poissy Direniş Komitesi

Kürdistan gençliği değerli bir üyesini kaybetti

Kürdistan Halk Kurtuluş Cephesi-ERNK'nin örgütlenmesi temelinde, Avrupa alanına gelen gençliğimizi yoz yaşantıdan kurtarıp ülkemizin ulusal kurtuluş mücadelesine yararlı bir tarzda eğitmek amacıyla Fransa'da Paris alanında kurulmuş olan Botan Spor'un değerli elemanlarından **Ali Göçmen** arkadaşımızı henüz 18 yaşında iken, yakalandığı amansız bir hastalık sonucunda kaybettik.

Ali Arkadaş, 15.01.1971 yılında Malatya'da doğdu. Ailesinin Avrupa'ya gelmesinden ötürü kendisi de bir sene önce ülkesinden koparak Fransa'ya gelmek zorunda kalmıştı. Ailesinin başka bir örgüt taraftarı olmasına karşılık O, ülkesinin ancak PKK önderliğinde bağımsızlığa kavuşacağı inancıyla, Cephemizin sportif faaliyetleri içinde yer aldı. Sekiz ay süre ile spor faaliyetlerimize katılan Ali arkadaş, takım arkadaşlarına uyum sağlamada, kendisini geliştirmede, her konudaki çalışmalarında kollektif ve disiplinli bir ruhla hareket ederek arkadaşlarına örnek olmasını bilen değerli bir arkadaşımızdı.

Gelişmeye açık bu arkadaşımızı gencecik yaşında kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyor, ancak O'nun sahip olduğu olumlu özellikleri şahsımızda somutlaştırarak bu üzüntüyü güce dönüştürmenin kararlığını taşıyoruz.

Anısını mücadelemizde yaşatacağız.

-Bijî Serok APO!
-Bijî PKK-ERNK-ARGK!

Paris-Botan Spor'dan takım arkadaşları

Stuttgart Hunerkom Şubesi ikinci kongresini yaptı

(Stuttgart Berxwedan muhabiri)

27 Ocak 1990 tarihinde saat 14'te yaklaşık olarak 60 yurtseverin katılımıyla Stuttgart Hunerkom Şubesi II. kongresini gerçekleştirdi.

Kürdistan ve dünya devrim şehitleri anısına, bir dakikalık saygı duruşundan sonra, divan oluşturuldu. Ardından, 1989 yılındaki gelişmeleri ve Hunerkom'un ulusal kurtuluş mücadelesindeki önemini içeren bir konuşma yapıldı.

Kültür faaliyetinin dünya devrim mücadelelerindeki önemi de dile getirildi.

Daha sonra, Stuttgart Hunerkom Şubesi'nin 1989 yılı faaliyet raporu okundu, eksiklikleri belirlendi. Bu yetersizliklerin kaynakları saptandı. Yönetim kurulu üyelerinin özeleştirilerini vermeleri ardından 1990 yılında faaliyetlerin yönetimini üstlenecek yeni yönetim kuruluş seçildi. Bir yıllık faaliyet raporu ve hedefler belirlendi.

Gizli oy açık sayımla seçilen yeni yönetim kurulu üyelerinin yeni dönem faaliyetlerine ilişkin kararlılık sözlerini vermelerinin ardından kongre güçlü alkışlarla sonuçlandı.

Devrimci-demokratik kamuoyuna; tüm insanlığa çağrı!

Dokuz yıl önce, 11 Mayıs 1981'de gözaltına alındım. Götürüldüğüm Adana Polis Koleji'nde polisler, "PKK'lı olduğumu, hakkımda çok şey bildiklerini, kendilerine her şeyi doğru söylemem gerektiğini" söyleyip, düşünmem için de on dakika süre tanıdılar. uuuuuuuuu

Bulunduğum yerin bitişiğindeki odada bir insanın -şu an tarif edemeyeceğim- bağırtılarını duyuyordum. Arada bir bağırıp, 30-40 saniye gibi, sürelerle sesi kesiliyor ve bu arada polis sesleri geliyordu; "bayıldı", "durun", "yok yok numara yapıyor", "...sını ...iktiğim komünisti", "o öldü, öbürünü getirin."

Biraz sonra yeniden cop sesleri ve içerdeki arkadaşın feryatlarını duyuyordum. Biraz sonra sıranın bana geleceğini düşündükçe, korku beni kötü yapıyordu. Daha önce de polise alınmıştım ve çok işkence görmüştüm. Ama bu tür feryatları duymamıştım.

Nitekim beklediğim saat gelmişti... Beni içeri aldıklarında, "Harbi konuş, seni hemen bırakalım" türünden birçok söz söylediler. Sonra da, "Şimdi konuştururuz" deyip beni yere yatırdılar. Yerde, iki ayağımı yanyana getirip ayak bileklerimi kalın, uzun bir bezle dolayıp, üzerine falaka sopasının ipini geçirdiler. Sonradan adının Sadullah olduğunu öğrendiğim polis, copla ayaklarıma, diğer polisler de cop ve tekmelerle kalçalarıma, bacaklarıma, belime vb. yerlerime vurmaya başladılar. Ayı Mahmut, ayakkabısının ucunu ağzıma sokup, "Konuşursan çıkarırım, yoksa seni böyle boğacağım" diyordu. Biraz sonra falakadan kaldırıp koridora çıkardılar. Ayı Mahmut denen polis sırtıma binip, diğer polisler de coplarla vurarak, yürümemi istiyorlardı. Biraz yürüttükten sonra, yeniden falakaya yatırdılar. Falakada bayılmışım, kendime geldiğimde vücuduma çivi gibi çakılan bir suyun altındaydım. Beni yeniden sürükleyerek koridora çıkardılar. Ve hep birlikte tekme, tokat, yumruk, sopa ve cop ile vurmaya başladılar. Daha sonra yeniden falakaya yatırdılar, falakadan sonra da büyük pencereli odaya götürüp, "Şimdi konuşmazsan, seni pencereden atıp, 'intihar etti' diyeceğiz" dediler. Pencerenin kenarında iki polis beni atmaya çalışırken, bir polis de, "Sana bir dakika süre tanıyalım" deyip, iki polisi dışarı çıkardı. İçeriye yeni polisler girdi. Yeni gelenler işkenceyi sevmediklerini, bana acıdıklarını; anamın, babamın çok iyi ve akıllı insanlar olduklarını söylüyorlardı. Yeni evli olduğumu, bu işlere yanlışlıkla karışmış olduğumu, onlara yardımcı olursam, bana yardımcı olup serbest bırakacaklarını, evime gidebileceğimi söyleyerek, birçok sözü birbirlerinin ağzından alarak hızlı hızlı söylemeye başladılar. Kendilerinin hiç işkence yapmadıklarını, ama onlara yardımcı olmazsam, beni işkence yapan ekibe yeniden vermek zorunda kalacaklarını söyleyerek, yavaş yavaş sertleşiyorlardı. Ben, bunların başı durumunda olan Komiser Orhan Behici'yi tanıyordum. Sekiz yıl önce bu komiser, Karşıyaka Karakolu'nda yine komiserdi. Ve o zaman beni orada epey dövmüştü. Ben, "Orhan abi, seni tanıyorum, sen de beni hatırlarsın, benim böyle siyasi işlerle ilgimin olmadığını biliyorsun. Ben, 1974'de beraber içki içtiğim arkadaşımla kavga edip, onu bıçakla yaralamış ve Karşıyaka Karakolu'na düşmüştüm. Benim gibi içkiciden devrimci olmaz. Bırakın da evime gideyim" dedim. Komiser Orhan beni hatırladı. Hatta yaraladığım arkadaşımın ismini de kendisi söyledi. "Biz eski dostuz, doğrusunu söyle, şu yazıyı oku" deyip bir kağıda "PKK" diye yazdı. Ben, PKK'nın okunuşunu da, anlamını da, PKK'ye olan sevgimden dolayı biliyordum. Ama doğru okursam, "Senin PKK ile ilişkin var" denecekti. Ben de onun için, "Bu P, bu K, bu da K" diyerek her harfin arasına "bu" kelimesini katarak okudum. "Bu numara yapıyor, yatırın" deyip, hep birlikte üstüme çullandılar. Ayağıma yine falakayı geçirdiler. Bu kez, ayrıca kafadan belime bir araba dış lastiği geçirerek, kalkmış olan ayaklarıma ve diğer her yerime, hep birden vahşice vurmaya başladılar. Bazen, "Konuştu, konuşacak, durun" diyorlardı. Ama konuşacak bir şeyim olmadığını anlayınca, eskisinden daha hızlı vurmaya başlıyorlardı. Falakadan sonra Ayı Mahmut'u yine sırtıma bindirerek beni koridorda koşturdular. Daha sonra bir leğende getirdikleri tuzlu suya ayaklarımı sokturup, 15-20 dakika öylece durdurdular. Esas işkencenin biraz sonra başlayacağını, şimdiye kadar olanların ise hiçbir şey olduğunu söylüyorlardı. Daha sonra yine tekme, sopa, yumruk ve coplarla beni aralarına alıp dövdüler. Bazen kafamı duvarlara çarpıyorlardı. Yere düştüğümde üzerime çıkıp tekmeliyorlardı, çiğniyorlardı. Biraz sonra polislerden iki tanesi, "Buna iyilik yaramıyor, mademki konuşmuyor, biz bunu götürüp öldürelim" dedi.

Beni biraz ilerdeki boş bir odaya götürdüler. Silahı önce kafama ve sonra da ağzıma dayayarak, "Konuş, son saniyelerin" diyorlardı. O sırada bir başka polis, elinde yağlanmış bir copla içeri girdi. "Bunun pantolonunu çıkarın, önce şunu i... yapalım" dedi. Pantolonumu, donumu falan çıkarmaya başladılar. Ben çok korkmuştum, hiçbir şey yapamıyordum. Biraz sonra daha önce görmediğim bir başka polis içeri girerek, "Durun o... çocukları, Akif'e karışmayın" diyerek ötekilere bağırdı. Onlar dışarıya çıktılar. Yeni gelen, "Geç haberim oldu, yoksa bu namussuzlar seni öldüreceklerdi" diyerek pantolonumu giymeme yardımcı oldu. Sigara ikram etti ve tuvalete götürüp, elimi yüzümü yıkattırdı. Kendisinin de "devrimci" olduğunu söyleyerek, "diğer arkadaşlarımın yakalanmaması için onlara haber verebileceğini" söyleyerek, benden adres istedi. Ben, bunun da rol yaptığını bildiğim için, "Sağol abi, ama ben kimseyi tanımıyorum" dedim ve beni götürüp diğer arkadaşlarımın bulunduğu hücreye koydu.

Burada bana üç gün hiç karışmayarak, sadece arada bir gelip, "Seninle asıl maçımız yeni başlayacak, altı ay elimizdesin, direnemezsin, şimdiden konuş" türünden şeyler söylüyorlardı. 16. güne kadar yedi sekiz kez işkenceye tabi tutuldum. İşkenceci Sadullah, 16. günde yeniden beni yere yatırıp vücuduma rastgele falaka sopasıyla çivi çakarcasına vurmaya başladı. Kaburgalarıma isabet eden darbeler, kaburgalarımı kırdı. Ciğerlerim parçalandı. Bu, onların istediğinden de fazla olmuştu. Ağzımdan kanlar geliyordu. Nefes alamaz hale düşmüştüm. Ondan sonra beni iyileştirmek için hayli çaba sarfettiler. Durumun açığa çıkmaması için hastaneye götürmüyorlardı. Daha sonra bir subayın müdahalesiyle hastaneye götürüldüm. Adana Göğüs Hastanesi baştabibi, "Siz bu adamı öldürüp, sonra bize getiriyorsunuz, ben bu hastayı alamam" dedi. Beni götüren polislerden biri, doktoru tehdit ederek, beni zorla hastaneye yatırdı. Başıma nöbetçi bırakıp gittiler. Ben değil yürümek, ayağa bile kalkamayacak hale gelmiş olduğumdan, beni bekleyen polis, hastanede dolaşıp duruyordu.

Bir ara doktor yanıma gelerek, "Seni buraya zorla yatırdılar, sen de gördün, bu durumu belirten bir yazıyı kendi el yazınla yazar mısın" diyerek bana kalem-kağıt verdi. Ben de bir şeyler yazdım. Doktor bir şırıngayla parçalanmış ciğerimden birbuçuk serum şişesi kan ve irin çıkardı. Ben birdenbire iyileşmeye başlayarak kendime geldim. Doktora, "İyileştim mi" diye sorduğumda, doktor "Hayır, bu seni bir iki gün iyileştirir, sonra yine hastalanırsın, senin göğüs cerahisinde acele ameliyat olman gerekiyor. Burada ameliyat olman mümkün değil, ne yap yap, bir an önce ameliyat ol" dedi.

Ben aynı gün oradan ayrılıp eve, oradan da Adana Hayat Hastanesi'ne gidip ameliyat oldum. İşkenceci polisler, ameliyattan sonra yanıma gelip, benim PKK ile ilişkimin olmadığını, kendilerinin bana "bir şey yapmadıklarını" söyleyerek, bu söylediklerinin yazılı olduğu bir kağıdı bana imzalatmak istediler. Tabii ki çaresizlikten imzaladım. İyileştikten sonra serbesttim, eve geldim. Tahminen dört ay sonra, polisler yeniden bir gece gelip, beni karakola aldılar. İşkence yeri olan Polis koleji'ne gittiğimde, "iki kişiyi öldürmüş olduğum" iddia edilerek, yine aynı türden işkenceye başladılar. Daha öncekinden farklı olarak, bu kez gözlerim de bağlıydı. İddiaya göre iki muhbir öldürülmüş ve onları da öldüren "benmişim" ve ne pahasına olursa olsun, bana kabul ettirmeye çalışıyorlardı. O gece gördüğüm işkence sonucu ameliyatım iki yerden açılmıştı ve kanamam durmuyordu. Bunun sonucu olarak, o gece işkenceye ara verdiler. İlaç, pansuman malzemesi getirdiler. Pansuman ederek, yaraları sarmak istediysem de beceremedim. Gittikçe durumum fenalaştı.

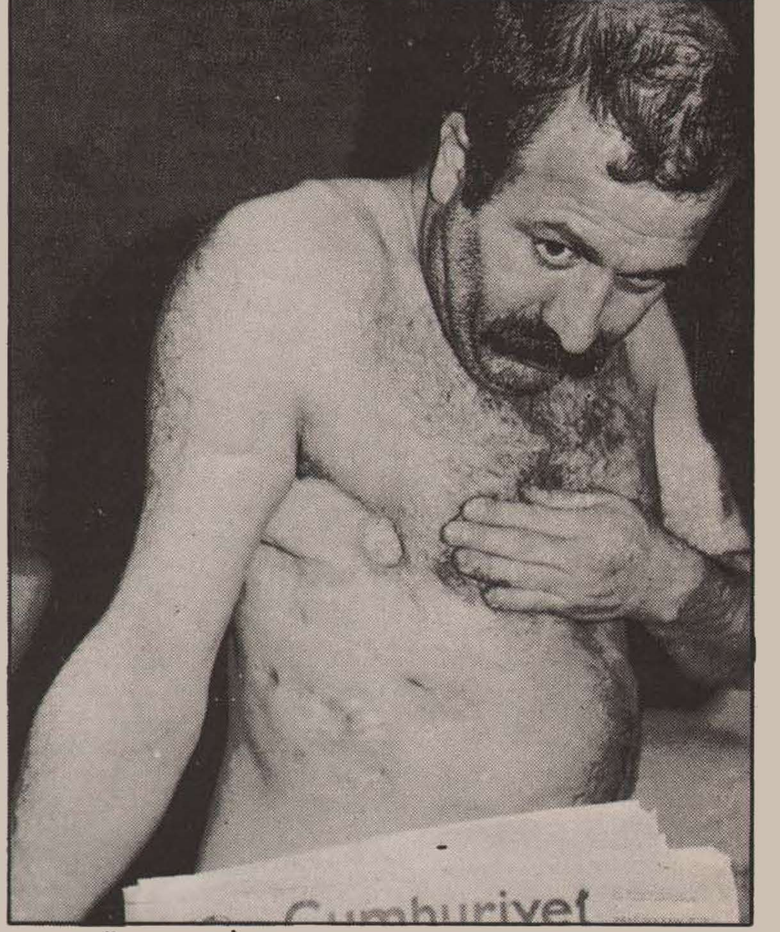
İşkenceyi yapanlar, Polis Komiseri Gözlüklü Ahmet denetimindeki bir ekipti. Eskiden işkence yapan ekibin suçuna ortak olmak istemiyorlardı. Tahminen on gün sonra beni hastaneye götürüp yatırdılar. İstedikleri ifadeyi imzalamam için, zaman zaman hastaneye gelip tehditler savurmak ve bazen de dövmekten geri kalmıyorlardı.

1982 Ocak ayında ifadem alınmadan, hastaneden Adana Askeri Cezaevi'ne, oradan Ankaraya Ankara'dan Tekirdağ'a ve Adana'ya götürdüler. Gittiğim her cezaevinde önce bir dayak atıyorlardı, daha sonra bir köşeye koyup ölmemem için biraz tedavi yaparak, sonra başka cezaevine gönderiyorlardı.

Durumumun ağırlaştığı bir dönemde, Adana Numune Hastanesi Göğüs Cerahi Kliniği'nde ameliyatım yapıldı; sağlığıma tamamen kavuşmuştum. Ancak yeniden Adana Cezaevi'ne götürüldüm ve burada bana yapılan ağır işkenceler sonucunda yeniden sağlığım bozuldu.

24 Aralık 1984'te cezaevindeki işkencelerin son bulması ve onurumuzu korumak için, Adana Cezaevi'ndeki her tutsak gibi, ben de açlık grevine başladım. Açlık grevi süresince, cezaevi

Devamı 16. sayfada

Akif ÖZDEMİR

Bana verilen raporlar, kuruluş ve numaraları

1- Eskişehir Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu. No: 88/2720, altı doktor imzalı.

2- Eskişehir Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu, 30 Eylül 1988. 88/3392 nolu, altı doktor imzalı.

3- Eskişehir Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu, 2.11.1988. 2/3687 nolu, yedi doktor imzalı.

4- Ceyhan Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu Raporu, 20.09.1989. 635 nolu, yedi doktor imzalı

5- Ankara Atatürk Senatoryumu, Doktor Bekir Sıtkı Sakin, 5.2.1988.

6- Bursa Özel Tip Cezaevi doktoru İbrahim Baykal, 7.10.1988.

7- Eskişehir Özel Tip Cezaevi doktorları, Ferşah Ekmen ve Şefik Kapka, 18.7.1988.

8- Adana Göğüs Hastalıkları Hastanesi Baştabipliği, 3.10.1988. No: 157/36, sayı: 760.

9- Eskişehir Özel Tip Cezaevi, (Doktor ....), 23.5.1989.

10- Ceyhan Özel Tip Cezaevi doktorları Niyazi Arıcan, Mehmet Eren, sayı: 1989/30.

11- Gaziantep Devlet Hastanesi, Hüsamettin Sökücü, 7.11.1989. No: 640.

12- Bursa E Tipi Cezaevi, Dr. H. Cahit, Taşangil, 9.11.1988.

Bir gazete: KURDİSTAN PRESS ARADA SIKIŞAN TABANSIZLIĞIN SIZLANIŞI!

Kuzey-Batı Kürdistan'da 1984 yılının 15 Ağustos'unda gerçekleştirilen Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla başlayan devrimci silahlı direniş, bir yandan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin doğru rotasını çizerken, öte yandan Kürdistan ulusal kurtuluş sorununu Türkiye ve dünya politikasının gündemine soktu. O günden beri, Kürdistan'ın bu parçasında yaşanan ulusal kurtuluş savaşı, başta Türk burjuva basını olmak üzere dünya basınının da önemli konularından birisi oldu. Hemen herkes, kendi görüşleri doğrultusunda, çoğunlukla birden fazla defa konu üzerine yazdı, çizdi, çok çeşitli gazete, dergi ve diğer yayın organları konuya yer verdi. Kürdistan'daki savaş haberleri, bazı radyo yayınlarında yüzlerce defa yer aldı. Ve bunlarla Kürt halkı ve Kürdistan gerçeği dünya insanlarına taştı.

Emperyalizm ve NATO tarafından 1988 yılında gerçekleştirilen planlı saldırının boşa çıkarılması ile, 1989 yılı, Kürdistan silahlı direnişinin büyük bir gelişme yılı oldu. Özel savaş valisinin de itiraf etmek zorunda kaldığı gibi, bu yıl içinde sekizyüz küsur eylem gerçekleştirildi. Hem emperyalist sistem çapında yürütülen saldırıların başarısız kalması, hem de silahlı direnişte ortaya çıkan gözle görülür artış, Türk ve dünya basınının ilgisini ve dikkatini daha çok üzerinde topladı. Kürdistan'daki savaş haberleri, basının neredeyse günlük konularından biri haline geldi. Bu durum, çeşitli basın organlarının yaklaşımında da belli değişiklikler ortaya çıkardı. O zamana kadar çoğunlukla Türk özel savaş karargahının açıklamalarına dayandırılan haberler, giderek bağımsız araştırma ve devrimci direniş güçlerinin görüşlerini de alma sonucunda hazırlanmaya başlandı. Özel savaş karargahının yaptığı açıklamaların sonuçsuz kaldığını ve gerçek olmadığını gören bazı basın organları, gerçek durumu kaynağından, direniş güçlerinden öğrenmeye yöneldi. Bu doğrultuda, imkan bulunabildiği ölçüde Kürdistan toprakları daha çok muhabir tarafından taranır oldu. Bazıları gerillayı arayıp bulmaya ve onların da görüşlerini almaya çalıştı. Yine bir kısmı, ulusal direniş mücadelesini yürüten örgütün, PKK'nin yöneticileri ile görüşebilmek ve onların görüşlerini alabilmek için çaba harcadı. Bunun sonucu olarak, hem Türkiye'de hem de dünyanın başka bazı ülkelerinde, PKK Genel Sekreteri ile yapılan röportajlar yayınlandı. Böylece çok daha geniş kamuoyu Kürdistan sorununu ve mücadeleyi bizzat PKK Genel Sekreteri'nin ağzından duyma ve öğrenme fırsatı buldu. İlk kez böyle bir gelişmeye 1988 yılı tanıklık etti. Türkiye'de başta Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin muhabirleri olmak üzere, çok sayıda muhabir, bu tür haberleri edinmeye çalıştı.

Hem burjuva basınının bu yönelimi, hem de pratik gelişmelerin ortaya çıkardığı inkar edilemeyecek gerçekler, Türkiye'de Toplumsal Kurtuluş ve 2000'e Doğru gibi bazı sosyalist ve ilerici dergileri de aynı çabaya yönelmek durumunda bıraktı. Nitekim, Türkiye'de ilerici düşünceye sahip olan kişilerin ve basın organlarının artık ne bu gelişmelere kulak tıkamaları, ne de sadece resmi ağızların açıklamalarını esas almaları mümkün değildi. Gelişmeler, Türkiye toplumunun dikkatini bütünüyle üzerinde toplamıştı. Bu nedenle, sol basın, bir yandan "Kürt sorunu" üzerine daha çok yazmaya başlarken, öte yandan da sorunu gündemleştiren mücadelenin liderliği ile röportajlar yapıp yayınladı.

Yayınlanan röportajlarda PKK Genel Sekreteri'nin yaptığı doyurucu açıklamalar, Türk ve Kürt kamuoyu üzerinde geniş yankılar yaptı, derin etkilerde bulundu. Halk kitleleri, gerçeklerin özel savaş karargahının yaptığı açıklamalar gibi olmadığını ilk kez öğrenebildi. Bir yandan mücadelenin artan yükselişi, öte yandan PKK Genel Sekreteri'nin kapsamlı açıklamaları birleşince, kitlelerde yoğun bir bilinçlenme ve ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik büyük bir sempati ortaya çıktı. Nitekim 2000'e Doğru'nun yayınladığı onlarca okur mektubu, bu gerçeği, röportajın kitlelerde ne denli derin etki yaptığını gözler önüne serdi.

Yaşanan bu gelişmeler, Türkiye ve Kürdistan'da kitlelerin patlama noktasına gelen ilgileri, faşist-sömürgeci rejimi müthiş bir korkuya düşürdü. Elbette en çok korkusunu duydukları şey, halkın mücadeleci hareketlenmesi artık gündeme geliyordu. İşte bu tür gelişmeleri, henüz ortaya çıkmadan bastırabilmek ve büyüyen silahlı direniş ile röportajların kitleler üzerindeki olumlu etkisini kırabilmek için, özel savaş karargahı, bir dizi karşı saldırı planladı. Röportajı yayınlayan basın organlarına ve kişilere yönelik uygulanan ağır baskılarla birlikte, bu tür yayın organlarına küfür dolu bir dizi mektuplar göndertti. 2000'e Doğru dergisi, bu tür mektupların bir kısmını yayınladı ve hepsinin nasıl da ortak bir kilişenin ürünleri olduğunu gösterdi. Ayrıca mektupların altında adları bulunan kişiler, mektupların kendilerine ait olmadığını açıkça ifade ettiler. Özel savaş karargahı bunlarla da yetinmedi. Yüksekova'da görüldüğü gibi, halka yönelik katliamlara başvurarak komplolar tezgahlamaya çalıştı. Bununla birlikte, altı yıldan beri en çok kullandığı ve bir borazanı gibi öttürdüğü burjuva basınını harekete geçirdi. Bütünüyle küfürden oluşan yaygın bir propagandayı günlük olarak ve sürekli yürüttü. Her kalemşör, diğerlerinden geri kalmama yarışı içinde faşist-sömürgeci savaşa hizmet etmeye çalıştı, her gazete adeta diğerlerini geride bırakmak için yarıştı. Sözde solcu ve demokrat geçinen Birandlar, Mumcular, ayranı kabarmışçasına ve tarihi misyonlarını konuşturarak sağcıları bile fersah fersah geride bıraktılar. "PKK'nin bölündüğünden" başladılar, "bölücülük tehlikesi", "terörizm, kaçakçılık, uyuşturucu satıcılığından" çıktılar. Üfleyince öten nesneler gibi, içlerine doldurulan şeyleri geniş hayal dünyalarıyla da zenginleştirerek bir çırpıda ortalığa kustular. Bütün bunlar, hep bir yerden çıkarak çevreye yayılan çok sesli bir koroydu.

Bunlara karşı, mücadele etmekten başka söyleyecek bir şey elbette yok. Fakat kendilerini "Kürt basını" sayan, "Kürt devrimcileri" olduklarını söyleyenler de aynı koroya katılıyorlar. Hem de aynı dili kullanarak ve aynı düşünceleri savunarak. Bazıları, röportaj yapan muhabirlerin "dalga geçmiş olduklarını" söylüyorlar. Aldattıkları insanları buna inandıramayacaklarını düşündüklerinden olacak, peşinden de "eğer böyle değilse büyük kötülük yapmışlardır" sözlerini eklemekten de geri kalmıyorlar. Ve nihayet aynı sözlerle Kurdistan Press de katılıyor bu koroya. Gerçekler böyle iken, ortak dili kullanıyorsunuz deyince neden kızdıklarına insan şaşıyor.

Dünyanın hemen her alanında, basın-yayın organları Kürdistan'da gerilla savaşı ve PKK gerillalarından sözederken, altı yıldan beri yaşanan bu gerçeği ve binlerce olayı Kurdistan Press adeta yok sayıyor, yaşanmamış olarak görüyor. Bunların gerçekten hiçbir haber değeri yok mu? Herkes önemli haber olarak görüp sürekli yer verirken, onlar haber yapacak bir şey bulamıyorlar mı? Dünyanın en ücra köşesindeki bir gazete, bu olayları haber yaparken, örneğin BBC gibi kuruluşlar, yüzlerce defa haber bültenlerinde yer verirken, Kurdistan Press niye susuyor? Garip ama adına bir de "Kürt Basını" diyor! Ülkesine ve halkına yabancı böyle bir basın örneği herhalde dünyanın başka bir alanında yoktur.

Ama hakkını yememek gerekiyor. Çünkü, Kurdistan Press, her zaman susmuyor. Türkiye'de ve dünyada gerici ve şoven güçler, Kürdistan'daki gerilla mücadelesine ve bunun yürütücü gücü olan PKK'ye her türlü küfürü ederken, burdan yola çıkarak Kürt halkının "terörist" ve "aşağılanması gereken bir güç" olarak görürken, bunlara karşı Kurdistan Press de tek bir söz bile yok. Herhalde bunlardan çok hoşnut oluyor. Fakat Türkiye'de PKK ve gerilla mücadelesi lehine birkaç ses yükselmeye başlayınca, Kürdistan ulusal kurtuluş sorunu kısmen olumluya yakın bir temelde tartışılmaya başlayınca, Kurdistan Press, bunlara karşı yaylım ateşi açıyor. Her türlü eski dostluklarını bir kenara bırakabiliyor. Öyle bir mantık ki, çeşitli basın organları, Kurdistan Press yazarlarının sözlerini yayınlarlarsa iyi, PKK'nin aleyhinde yazarlarsa yine öyle, fakat PKK lehinde yazarlarsa bu, çok kötü ve tehlikeli bir yönelim oluyor! Bu, "ideolojik tahribat" ve "kışkırtma" anlamına geliyor! Başkaları üzerinde bu denli tahakküm isteyen bir mantığa, ancak mantıksız denebilir.

Kurdistan Press'in 18.12.1989 tarihli sayısında, "İdeolojik Tahribatlar" başlıklı ve "O. K." imzalı bir yazı yer alıyor. Politikayla biraz ilgilenenler için bu harfler hiç de yabancı değildir. Nedense, hemen karşı sayfada açık ismini kullanan yazar, bu yazı için sadece harflerle yetinmeyi yeğliyor. Yazı, sözde çok çeşitli güçlerden sözediyor, fakat, yazarın anılarını ve alıntılarını çıkarınca, geriye PKK'ye karşıtlık ve PKK'ye karşı söylenen sözler kalıyor. Eğer böyle olmasaydı ve gericiliğin geliştirdiği kampanyaya denk düşmeseydi, üzerinde durmaya bile gerek yoktu. Yine, mücadeleye hizmet edici ciddi bir yaklaşım ve eleştiri niteliği taşısaydı, insan olumlu görür ve ciddiye alarak değerlendirmeye tabi tutardı. Fakat, böyle değil; hem zamanlama ilginç, hem de kullanılan dil ve yaklaşım tarzı sadece sahibine iade edilecek türden. Ayrıca şunları da belirtmek gerekiyor. PKK Genel Sekreteri'yle röportaj yapanların görüşleri bizi ilgilendirmiyor, onların görüşlerine katılma durumumuz yok. Hatta yapılan röportajı yayınlayış biçimleri bile öyle, bunlar kendilerine ait. PKK açısından onların yaptıkları bir gazetecilik olayıdır ve belli sınırlar dahilinde elbette PKK, görüşlerini gazetecilere açıklar. Yine O. K.'nin Doğu Perinçek ile tartışmaları da bizi ilgilendirmiyor, gerekli görürlerse taraflar herhalde tartışmayı sürdürürler ve kendi görüşlerini savunurlar. Fakat yazının kapsamı böyleymiş gibi görünse de, esas amaç bu değil, esas amacın PKK'ye karşıtlık olduğu okuyunca hemen anlaşılıyor. Bu nedenle, sadece bu açıdan bazı şeyler söylemek gerekiyor.

O. K.'nin yazısının bir paragrafı aynen şöyle: "Kürt ulusal sorununa bölgenin devrimci dinamikleri içinde çözüm arayanlarla, bunu Batı marifetiyle çözme gayreti içinde olanlar arasında somut bir ayrım var tabii. Ama, bu terazinin bir kefesinde Doğu Perinçek'in koyduğu gibi PKK, öbür kefesinde de diğer bütün Kürt örgütleri durmuyor. Tersine terazinin bir kefesinde radikal Kürt örgütleri, öbür kefesinde Avrupa'daki örgütsüz Kürt aydınları ile sosyal demokrasinin çekim alanında bulunan güçler duruyor. PKK ise, terazinin dışında üçüncü bir hattır."

PKK'nin, O. K.'nin terazisinin içinde olmadığı kesin. Bu açıdan kendi terazisi dışında tutması doğru. Fakat, günümüz gerçeğinde var olan terazi hangisi? Başka bir deyişle, O. K.'nin terazisi hayatta var mı, yok mu? Önce bunu tesbit etmek gerekiyor. Kim bu "radikal Kürt örgütleri"? Yine mevcut yazımıza bakalım. O. K., Paris Konferansına katılanlarla örgütsüz aydınları zaten karşı kefeye koyarak kendisi ayırıyor. Yazının ikinci paragrafında ise şöyle diyor: "Öte yandan uygulanan yanlış politikalar nedeni ile devrimci umutlarını tüketen İran ve Irak'taki Kürt örgütleri, sosyal demokrasinin programına karşı fazlaca eleştirici değillerdir." Kaynağını kaybetmenin derin üzüntüsü ile yazmış olduğu anlaşılan bu sözlerle O. K., diğer parçalardaki örgütlerin sadece sosyal demokrasinin programını onayladıklarını belirtmiyor, bununla birlikte bunların "devrimci umutlarının tükendiği" belirlemesini de yapıyor. O halde, bunları çıkardık, PKK'yi zaten katmamıştık, Konferansa katılan örgütler ve örgütsüz aydınlar da diğer kefedeydi; peki geriye kim ya da hangi örgüt kaldı? Hiç kuşku yok ki, O. K. ve Kurdistan Press yazarlarından başka kimse kalmadı, zaman zaman kendilerine "Kürdistan Kurtuluş Partisi" diyen bu kişiler yalnız başlarına kalmışlar "radikal Kürt örgütleri" olarak. Bu yalnızlığı O. K. kendisi de belirtiyor ve doğruluyor. Şöyle diyor: "Geriye Kürdistan devriminin bağımsızlıkçı radikal güçleri kalmaktadır ki, genel siyasi yelpaze içinde bu güçler oldukça yalnız kalmaktadırlar." Peki, bir kefeye yalnız O. K.'yi, diğer kefeye ise öbürlerinin hepsini koyunca ortaya bir terazi çıkar mı? Hayır, çıkmaz; sadece dimdik duran bir sopa çıkar ki, buna da terazi denmez. O halde, O. K.'nin terazisi gerçekte yoktur zaten düşünsel, politik alanda. O halde, O. K.'nin "radikal güçlerinin" diğerlerinden hiçbir farkı bulunmadığını herkes bilmektedir. Kaldı ki, bunlar, gerçekte "Kürt örgütleri" türünden de değillerdir; ancak O. K.'nin "örgütsüz aydınlar" kategorisine ve bir gazete çevresi türüne girerler. Demek ki, Perinçek'in belirttiği terazi hem somut yaşamda vardır ve hem de gerçekçidir. Zaten Perinçek de bunu ezbere söylemiyor, bir politikacı ve gazeteci olarak, gezip görerek ve daha çok da somut gerçekliği kabul etmek zorunda kalarak söylüyor. "Yaşanan somut pratik, eski söylediklerimizi çürüttü" diyerek ifade ediyor. Yani burada bir yan tutma yok, tersine gerçekleri zorlanarak da olsa kabul etmeye çalışmak var.

Peki, "yalnız" kalan bu "radikal Kürt örgütlerinin" çalışmaları neler? O. K., ileriye yönelik projelerini şöyle ifade ediyor: "Önümüzdeki dönemde bu sorunları değişik boyutlarıyla ele almak kaçınılmaz olacak. Ve Kürdistanlı devrimciler, gene çalışmalarının büyük bir bölümünü ezen ulus solu ile boğazlaşmaya vermek zorunda kalacaklar." Ne kadar aşırı radikal bir çalışma değil mi?! Dünyanın bütün kuvvetleri karşısında dikilse ezip geçmeye muktedir! İşte O. K.'nin radikalizminin anlamı ve çerçevesi böyle. Yazdıklarının anlaşılır bir dille ifadesi ise şöyle: O. K., otuz yılı aşkın süredir yazdıklarını ve pratikte hiçbir değer ifade etmemiş olan şeyleri, ikinci baskı olarak oturup yeniden yazacak. Fakat, eskiden bu işi Türkiye şehirlerinde ve bazen de Kürdistan'da yapıyordu, şimdi ise İsveç ve Avrupa şehirlerinde yapacak. Böylece de, sorunu "ülke temelinde koymuş" olacak! Günümüzde bazı güçler tarafından Türkiye ortamında zaten bolca yapılıyor bu iş. Bir "birlik tartışmasıdır" tutturulmuş, pratik politikadan kaç-

mak isteyen güçlerin eğlendirici uğraşı oluyor. Herkes bol bol konuşuyor ve cansıkıntısını atarak evine biraz rahatlamış olarak gidiyor. Bu durum, devrim döneminin Küba'sına ne kadar da benziyor? Bir yandan devrim için savaşan gerilla ve kurtuluş isteyen halk, öte tarafta bunlara sırt çevirmiş olan ve kendini eğlendiren sözde sosyalistlerin bitip tükenmeyen toplantıları ve konuşmaları. Öyle anlaşılıyor ki, O. K. de aynı şeyleri Avrupa'nın çekiciliği ortamında yapacak. Tabii sorunu "ülke temelinde koyarak" ve "radikal" bir tarzda! Acaba sadece ideolojik de değil, her alandaki gerçek tahribat bu olmuyor mu?

O. K., kendisini kalemin mürekkep akışına kaptırınca şöyle yazıyor: "Öte yandan Suriye'nin kucağında oturup, İran'la cilveleşerek, Irak'a göz kırpan bir bağımsızlıkçı hat olmaz. Kaldı ki, sorun ülke temelinde konulmadığı sürece bağımsızlıkçı tez yalnızca lafazanlıktır."

İşte böyle. Ne diyelim, dağın taşın dili yok ki, kalkıp; "gerçek budur" diye haykırsın. Dilin kemiği de yok, nasıl döndürülürse ağızdan öyle ses çıkıyor. Ve burada O. K.'nin o ünlü terazisi de bulunmuyor ki, ölçüye vurasın. O. K.'nin İsveç sokaklarında kendi kendine söylenmesi sorunu "ülke temelinde koymak" oluyor. Fakat PKK militanının Kürdistan toprağını kanıyla sulaması ise sorunun "ülke temelinde" konulmaması! Ve O. K., yaşına yakışmayacak bir utanmazlıkla buna "lafazanlık" ve "kucağa oturma" diyor. Herhalde bir rastlantı olmasa gerek: Biz PKK'li tutsaklar, Düsseldorf mahkemesinde emperyalizmin Kürdistan'a ilişkin suçlarını ortaya dökünce, FAC. Savcısı da, aynen O. K. gibi Suriye ve Sovyetler Birliği'nden sözediyor. O. K.'nin İsveç sokaklarında gezmesi, "bağımsızlıkçı radikal devrimcilik" oluyor; fakat Kürdistan'da savaşan PKK'nin Ortadoğu'nun çelişkilerinden yararlanması ve radikal güçlerle ilişki içinde olması işe "bağımsızlıkçı hat olamıyor"! O. K.'nin savları öyle mantıksız ki, görünüşe göre PKK, birbiriyle savaş durumunda olan güçlerin hepsine birden "dayanıyor"! PKK'nin bu alandaki ilişkileri son derece açıktır ve bu ilişkiler, Kürdistan'da ulusal kurtuluş savaşını geliştirmeye hizmet etmektedir. Faşist Türk sömürgecileri de, bu ilişkileri tıpkı O. K. gibi dile getirmektedir. Bütün bunlar bir yana, peki ya O. K. nerede oturuyor? Kurdistan Press nerede ve kimlerin maddi desteğiyle çıkıyor? Gazetenin yayını için İsveç devletinden ne kadar para alınıyor? Daha önceki sayılarda, İsveç devletinden bu yıl az para alındığı için maddi zorluklar içinde olunduğunun ve bu nedenle ancak onbeş günde bir yayınlanacağının, bu nedenle haftalık yayından vazgeçildiğinin yazıldığı herhalde inkar edilemez ve unutulmamıştır; bir de Kurdistan Press'in ilk sayısından beri pratiklerini kendine temel aldığı, "İran'lı ve Irak'lı Kürt örgütleri"nin Ortadoğu'da kimlerin "kucağında oturdukları".

O. K., "sadakat terazisinin başında ezen ulus mantığı duramaz" diyor, fakat bu belirlemesine rağmen, Perinçek'in "Türkiye'de PKK dışında ciddiye alınacak bir Kürt örgütü yoktur" biçimindeki sözlerine müthiş öfke duyuyor. Ardından ise şunları yazarak yazısını bitiriyor:

"Perinçek-Öcalan işbirliği hangi biçimler içinde ve nereye kadar sürer bilinmez. Ancak, şimdiye kadar PKK ile ilkesiz, pragmatik ilişkiler içine giren kişiler ve örgütler, bu ilkesizliğin, pragmatizmin faturasını çok ağır olarak ödediler. Kaldı ki, ezen ulus solu için belki de en tehlikeli tavır, PKK'nin diğer Kürt örgütlerine karşı olan sorumsuzluğunu kışkırtmak ve onaylamaktır.

"Böyle lanetli bir göreve talip olmamak gerekir."

Boyundan büyük laf etmek buna denir işte. Bir kere, Kürdistan dağlarında halkın bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşan gerillayı destekleme işine "lanetli bir görev" demekten daha aşağılık ve küstahça bir tavır olamaz. Her şeyden önce O. K., böylesi aşağılık bir tutumdan kurtulmayı ve halkı lanetli kölelikten kurtarıp saygın bir konuma getiren güçlere karşı uygun sözler söyleyerek kendi lanetli durumunu yırtmayı bilmelidir. İkinci olarak, bir "Perinçek-Öcalan işbirliği" var mı, henüz bilemiyoruz. Fakat eğer varsa, böyle bir şeyi tüm kamuoyu çok yakında öğrenir; çünkü, PKK ilkesiz ve kapalı ilişkiye karşıdır. PKK'nin şimdiye kadar gerçekleştirdiği bütün ilişki ve ittifaklar açık ve somut ilkeler üzerinde kurulmuş, bu ilkeler, yazılı protokoller haline getirilmiş ve bu protokollerin hepsi de yayınlanmıştır. Yani açıkça bütün kamuoyuna duyurulmuştur. Ve PKK'nin, bu biçimde çeşitli güçlerle oluşturduğu birçok ittifak vardır. Basın arşivleri araştırılırsa bunların hepsi bulunabilir. PKK'nin ittifak oluşturmadaki temel bir ilkesi de, işbirliğinin açık ilkelere dayanması ve bunun kamuoyuna açıklanmasıdır. Buna karşılık, peki ya O. K.'nin ömrü boyunca şimdiye kadar oluşturduğu kaç ittifak vardır? Biz, şimdiye kadar kamuoyuna duyurulmuş bir ittifakının olduğunu duymadık. Yine, Kurdistan Press, kuruluşundan günümüze kadar Irak ve İran KDP'lerinin sözcülüğünü yaparken, acaba bu sözcülük, hangi ittifak protokolüne ve hangi ilkelere dayanıyordu? "Bağımsızlıkçı radikal devrimci" O. K.'nin, yaptığı bu sözcülüğü açıklayabilecek bir durumu yoktur.

Bir başka yan olarak, PKK şimdiye kadar kurduğu ilişki ve ittifakları bozan taraf hiç olmamıştır. Neden? Çünkü, başkalarıyla ittifak içinde yürüyebilecek kadar kendi çizgisine ve gücüne güvenmektedir; bütün ilişkilerini açık ilkeler temeli üzerinde kurarak daha baştan güvence altına almaktadır; oluşturduğu ittifakta kendi örgütsel gerçeğini açık tutmakta ve bütünüyle kurduğu ilişkiye mahkum etmemektedir. Bütün bunlar da, kurduğu ilişki ve ittifaklarda PKK'yi güçlü kılarak başarılı sonuçlar almasına yol açmaktadır. PKK'nin bu gerçeği karşısında, PKK ile ilişkiye basit kurnazlıkla yaklaşmak isteyen güçler, bu tutumlarının bedelini gerçekten de "ağır bir fatura" olarak ödemektedirler. Bu açıdan, O. K.'nin, sözcülüklerini yaptığı KDP'lerin içine düştükleri durumu çok iyi anlamış olduğu görülmektedir. "Faturayı çok ağır olarak ödediler" diyerek bu gerçeği doğru bir biçimde ifade etmektedir. Çünkü, PKK ile ilişki ve ittifaka girmek kolay bir iş değildir. Her şeyden önce, bu tür güçlerin, emperyalizmi ve faşist Türk sömürgeciliğini karşılarına almayı ve bunlara karşı yürütülen direniş mücadelesinin safında bulunmayı gerektirir ki, bu da lafazanların ve işbirlikçilerin işi değildir. Çeşitli kurnazlıklarla PKK ile ilişki içine girenler, kendilerini böyle yakıcı bir mücadelenin ortamında bulunca, adeta feryat ederek ve sömürgeciliğin önünde secdeye kapanarak kendilerini faşist-sömürgeci rejime affettirmeye çalışmaktadırlar. O. K., I-KDP'nin içine düştüğü onursuz durumu ve Türk sömürgeciliği karşısında sergilediği kötü tutumu herhalde iyi bilmektedir.

Gelelim "sorumsuzluğu kışkırtma ve onaylama" meselesine. Bir kere, herhangi bir konuda PKK'yi kışkırtabilecek hiçbir güç şimdiye kadar olmamıştır ve bundan sonra da olamaz. PKK, O. K. gibi başkalarının üflemesiyle konuşan bir güç değildir. Bu açıdan O. K. kendini huzur içinde tutabilir. "PKK'nin diğer Kürt örgütlerine karşı sorumsuzluğu ya da sorumluluğu" sorununa gelince, eskiden "bize yurtsever desin" diyorlardı, şimdi ise bunu söyleyip duruyorlar. Peki ne yapsın PKK, "diğer Kürt örgütlerine karşı"? Onlar adına siyasal ve örgütsel çalışma yapacak değil herhalde. Ayrıca onların Avrupa'lara sürülmesinin nedeni de PKK değil. Bu sürgünü, 12 Eylül faşist-sömürgeci rejimi gerçekleştirdi. Eğer o güçler, gerçekten de haklarını arayacaklarsa, bunu faşist-sömürgeci rejime karşı yapmalı, orada aramalıdırlar. Bu yönlü çabalarında, faşist-sömürgeci rejime karşı çıkışlarında, PKK kendilerini desteklemiştir ve gerçekten böyle bir tutum içinde olurlarsa sürekli de destekler. Yine Kürdistan sorununu, uluslararası alanda gündemleştirerek PKK, bu tür güçlerin az da olsa itibar bulmalarını ve karın doyuracak ekmeğe sahip olmalarını sağlamaktadır. Bilmeleri gerekir ki, PKK'nin direnişi olmasa yaşamlarını sürdürmeleri bile mümkün değildir. Peki bunlar mı sorumsuzluktur? Herhalde PKK'nin kendilerini çocuk avutur gibi avutacak hali yoktur. "Diğer Kürt örgütlerinin", bırakalım PKK'ye karşı sorumluluklarını, kurtuluş savaşı yürüten halka karşı sorumlulukları çerçevesindeki durumları nedir? Bunlar da canlı yaşam içinde çok açık olarak görülüyor. O halde, böylesi sorumsuz ve çocukça beyanlardan vazgeçilmelidir.

Son dönemlerde bir "sorumsuzluk" sözüdür söylenip gidiyor. Kurdistan Press'in daha önceki sayılarında, güya Almanya'da tutuklu olan bizleri destekleyen bir açıklama yer alıyor. Bir yandan 12 Eylül rejimi yargılanmalıdır denirken, hemen orada da PKK'nin sorumsuzluğunu onaylamamak"tan söz ediliyor. Aynı şey, Devrimci İşçi adıyla yayınlanan gazetede de yer alıyor. "12 Eylül mahkemeleri Düsseldorf'a mı taşınıyor?" diye soran D. İşçi, hemen arkasından "PKK'nin sorumsuz tutumlarını gözardı etmek ve onaylamamak" kaydıyla biz tutsakların desteklenmesi gerektiğinden bahsediyor. Fakat, aynı yerde, "tutuklu RAF mensuplarının açlık grevlerine gösterilen dayanışmanın onda-biri PKK'li tutuklularla dayanışma için gösterilmemiştir" diyerek kendi sorumluluklarının ölçüsünü ve ne denli yerine getirdiklerini de göstermiş oluyor. Bu vesileyle, bu konuda birkaç söz söylememiz gerekiyor. Biz PKK'li tutuklulara gösterilen her türlü dayanışma çabasına büyük değer biçiyor ve teşekkür ediyoruz. Fakat, burada PKK'ye karşı şart koşan tutumları aynı biçimde görmüyor ve değer vermiyoruz. Elbette bir tesadüf değil: FAC Savcılığı da, ortaya koyduğu iddialarda, benzer bir biçimde "PKK'nin sorumsuzluğundan" sözediyor ve kendine göre buradan yola çıkarak "iki PKK" icat etmeye çalışıyor. Bu durum, adı geçen gazetelerin içinde bulunduğu konumu çok iyi gösteriyor. Ve bundan en çok kendilerinin ders çıkarmaları gerekiyor. Savcılığın iddialarına sahip çıkılarak ve benzer şeyler söylenerek tutuklularla dayanışma içinde olunamaz. Kendilerinin açığa çıkan durumlarını kitlelerden gizlemeyi amaç edinen böylesi sözde "dayanışmacı" sözleri, biz PKK'li tutuklular kabul etmiyoruz. Ve saygınlık kazanıp değer bulabilmek için, bu tür iki yüzlülüklerden vazgeçilmesi gerektiğini söylüyoruz.

Sonuç olarak, O. K.'ye ve Kurdistan Press'e şunları söyleyebiliriz: Politikada inatçılık iyidir, burada gösterilen inat belli bir direnmeyi ve uzlaşmazlığı ifade eder. O. K.'yi, bir inat biçiminde geçen yaşamından dolayı takdir etmek gerekir. Fakat eğer inat, gerçeğe karşı, gelişmeye karşı, pratik yaşama karşı gösterilirse bu anlamsız ve kötü olur; böyle bir durum, sahibini yapayalnız bırakır. Nitekim O. K.'nin içinde bulunduğu durum da tamıtamına böyledir. Bu durumda ısrarlı olmak sonuçsuzdur, insanı bütünüyle unutulmaya kadar götürebilir. Herhalde bu gerçeği görerek, Kürdistan'da yaşanan mücadeleye ve sağlanan gelişmeye karşı sürdürülen ısrarlı inkarcılıktan vazgeçmek, O. K. için daha olumlu bir tutum olur. Eğer mücadeleye güç getirilemiyorsa, en azından bir gazeteci olarak yaşanan haberleri yaymak, halk için yararlı birkaç söz söylemek, bu da yapılamıyor ise o zaman susup aleyhte konuşmamak gerekir. Yoksa mevcut inkarcılığın yol açtığı arada sıkışmayı ve bunun doğurduğu sızlanmayı bertaraf etmenin imkanı yoktur.

Kurdistan Press, ilk sayıdan itibaren iki ilkeyi kendisine esas almıştır: PKK'nin Kuzey-Batı Kürdistan'da yürüttüğü mücadeleyi yok saymak ve Güney ile Doğu Kürdistan parçalarındaki KDP'lerin sözcülüğünü yapmak. Onun politik işlevi de burada ortaya çıkıyor: Böylece Güney ve Doğu Kürdistan parçalarına dayanarak var olup Kuzey-Batı'da PKK önderliğini geriletmeye çalışmak. Bu, son derece basit, temeli kof ve emeğe dayanmayan kurnazca bir yöntemdir. Ama artık bu yöntemin de sürdürülmesi için olanak kalmamıştır, Kürdistan'ın her alanında yaşanan gelişmeler, bu yöntemi artık işlemez kılmıştır. Birkaç yıldır KDP'lerin propagandası ile gazetecilik yapılabilmiştir. "Bağımsızlıkçı radikal devrimciliğin" KDP propagandasını bu denli ilkesiz yapabilmesi, onların sözcüsü olabilmesi pek de mantıklı değildir ya da tamamen bir çelişkidir. Ortaya konan pratik, Kurdistan Press ve yazarlarının söylediklerinin ve kendilerine yakıştırdıkları sıfatların doğru olmadığını ortaya koymuştur. Bu, meselenin bir yanıdır. Öte yandan, artık aynı biçimde bir yayıncılığın olanağı kalmamıştır. O. K.'nin deyimiyle KDP'ler, değil pratik mücadele ortaya koymak, "devrimci umutlarını tüketen örgütler" haline gelmiştir. Bu yüzden, Kurdistan Press'in temel kaynağı da artık tükenmiş olmaktadır. PKK'ye karşı artık ne kullanılacak? Belli ki elde bir şey yok. İkinci ilke de artık işlemez hale gelmiş bulunuyor. PKK'yi ve yürüttüğü mücadeleyi, hem Kürt ve Türk halkları ile devrimci, ilerici güçleri, hem de sömürgecilik ve emperyalizm ile dünyanın geniş kamuoyu, artık çok yakından tanıyor. Bu ortamda, artık PKK'yi ve Kürdistan'daki gerilla savaşını yok saymak, inkarcılığı sürdürmek mümkün olmuyor. Faşist-sömürgeci rejim, Kürt halkının tümüne açıkça şunu dayatıyor: "Ya korucu olacaksınız, ya da gerilla, başka seçenek yok." Hatta aynı şeyi Türkiye ve dünyadaki tüm güçlere de aynı biçimde dayatıyor. Peki, Kurdistan Press nerde yer alıyor? Çok açık ki, arada kalmışlığın yalnızlığını ve sıkışmışlığını yaşıyor. Bu nedenle, 1940'ların ve 60'ların anılarını yayınlamaktan ve sayfalar dolusu gece afişleri basmaktan başka yayınlayacak birşey artık bulamıyor. Bunlarla da yayın yaşamını sürdürmenin olanağı artık kalmıyor. O halde, Kurdistan Press'in Kuzey-Batı Kürdistan'a ilişkin suskunluğuna artık son vermesi gerekiyor. Çünkü gerçeği inkar etmek daha fazla mümkün değildir. Eğer Kurdistan Press, olaylara biraz olumlu yaklaşırsa, bundan böyle daha yararlı işlev gören bir organ haline gelebilir. En azından, tarafsızlık ilkesi çerçevesinde Kürdistan'daki mücadele haberlerini okurlarına duyurabilir. Faşist-sömürgeci rejimin halkımıza dayattığı zulmü ve katliamı yoğun olarak teşhir edebilir. Bu konuda eleştirdiği D. Perinçek ve 2000'e Doğru, daha yoğun bir işlev yerine getirmektedir ve hiçbir Kürt yurtseverinin bu gerçeği inkar etmesi mümkün değildir.

Eğer böyle bir tutum içine giremiyorsa Kurdistan Press, özel savaş karargahının hemen her gün yaptığı açıklamaları olduğu gibi yayınlamalıdır. Zaten şimdiye kadarki, tutumunun da bundan farklı bir işlevi olmamıştır.

Bunlar, Kurdistan Press'in içinde bulunduğu sıkışıklığa ve sızlanmalara karşı bizim bazı önerilerimizdir. Yoksa, Kurdistan Press'in tutumu ne olursa olsun, Kürdistan'daki kurtuluş mücadelesi kervanı doğru yoluna girmiştir ve bu kervan yürür. Geride sızlanan tabansızlar ise, bu durumlarını sürdürdükçe, mücadelenin çıkardığı tozduman içinde kaybolup gider.

İsteğimiz, hiç kimsenin bu duruma düşmemesidir.

B.Almanya'da tutuklu bir PKK'li
14 Ocak 1990

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Madenleriyle ünlü bir beldemiz

MAZRA

(Elazığ)
-IV-

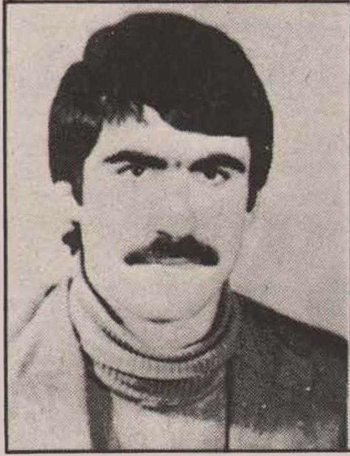

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YERİ

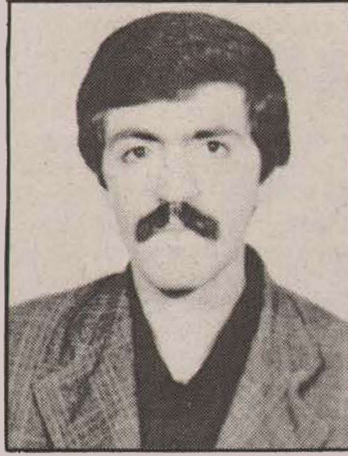
Elazığ, sömürgeci asimilasyonun en çok geliştirildiği ve daha da geliştirilmek istendiği bir beldemizdir. Türk sömürgeciliğinin bu çağdışı yaptırımı özellikle de şehir merkezinde belli bir etkinliğe ulaşmış durumda. Elazığ'ın ulaşım ağı oldukça geniş. Var olan elverişli ulaşım olanakları Türk sömürgeciliği için önemli bir avantaj. Zaten bu geniş ulaşım ağı, doğal bir gelişme sonucu gerçekleşmiş değil. Burası, TC'nin idari yapısını ilk kurumlaştırdığı bir alan durumundadır. Cumhuriyetin kuruluşundan önce de, Osmanlıların idari merkezlerinden biriydi. Bu anlamda, TC hazır bir yapıya konmuştur. Dolayısıyla kısa sürede kendi idari ve askeri kurumlarını oturtarak, buradan tüm eyaleti denetlemeye başlamıştır. Sömürgeciliğin her çeşit devlet kuruluşunun mevcut olduğu Elazığ, özel savaşın en sistemli uygulanma alanıdır da.

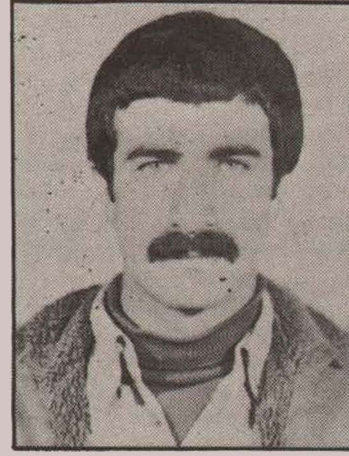
Elazığ, CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)'nin ilk örgütlendiği alandır. Daha sonra DP (Demokrat Parti)'nin kurulmasıyla birlikte, bu partiye de önemli taban oluşturmuştur. Bir süre sonra AP (Adalet Partisi) ve MSP (Milli Selamet Partisi)'nin yanısıra, gençlik kesimleri içinde MHP (Milliyetçi Hareket Partisi) de bir taban bulmuştur; burası sivil faşizmin en azılı kadroları çıkardığı bir alan da olmuştur. Her türlü gerici dernek vb. gibi kuruluşlar örgütlenmiştir. Bu örgütlenmeler devletin teşvik ve desteğiyle gerçekleşmiştir.

Yine cumhuriyetin ilk yıllarında TC sömürgeciliği, Bulgaristan ve Romanya'dan Türk göçmenlerini Elazığ'a yerleştirerek, kendi asimilasyoncu politikasıyla sonuç almak istemiştir. MHP'den belediye başkanı seçilen ve azgın faşist olan Behçet Susmaz, Çarsancaklı bir göçmendir. Elazığ'da, devletin kullandığı has elemanı ve Kürt düşmanı bu unsur faşizm için çalışmalar yürütüyor.

Türk sömürgeci faşizminin karşı-devrimci özel savaşı en sistemli ve sinsice yürüttüğü alanın Elazığ olduğunu belirttik. Alanda din kurumunun etkinlik derecesi küçümsenemez düzeydedir. Türk sömürgeciliği, din etkisinde olan çevrelerin manevi duygularını mümkün oldukça sömürmektedir. Bu temelde, sözkonusu çevreleri devrimci gelişmelere karşı şartlandırmaya çalışmıştır. "Devrimcilik, din düşmanlığıdır" safsatasının en etkin olduğu ya da en sistemlice yürütüldüğü bir alandır Elazığ. Gerçekte ise, bölge halkının Türk şovenizmine bir kini ve isyancı duyguları vardır. Böyle bir gerçekliğin bilincinde olan sömürgecilik, bölge halkını ulusal kurtuluş mücadelemizle bütünleştirecek duyguları frenleyerek tasfiye etmek için, en olmadık ikiyüzlülüklere başvurmuştur.

Delil DOĞAN

Zeki YILDIZ

Baki KAHRAMAN

Faşist Türk sömürgeciliği, suni ve faşist cumhuriyeti içinde Elazığ'ı adeta özel kurtarılmış bölge haline getirmenin yoğun çabasını yürütmüştür. Bunun bir gereği olarak da, burada kapitalizmin geliştirilmesine önem vermiştir. Belli bir kesimin temsilcilerine belli imtiyazlar tanımış ve bunları hükümetlerinin özel desteğiyle kompradorlaştırmıştır. Aynı şekilde sanayinin geliştirilmesini sağlamıştır. Bu temelde Elazığ'a, özel bir statü sağlanmıştır.

Elazığ, Türk sömürgeciliğinin Kürt kültürünü en çok talan ettiği ve bu temelde şekilsizlendirdiği bir alandır da. İsyanların ezilmesi sonrasında, devlet otoritesinin güçlendirilip had safhaya vardırılması sonucu, bölge insanına devlet karşısında suçluluk psikolojisi önemli oranda egemen kılınmıştır. Dolayısıyla bu "suçluluk"tan kurtulmanın tek yolu iyiden iyiye "Türk olmak"la özdeşleştirilmiş, devlet kapısında işçi, hele hele bir memur olmak bir marifet ya da büyüklük olarak algılanmıştır. İyi Türkçe konuşan, hayranlık uyandırır; Türkçesi zayıf olan ise hor görülür, bir cahil gözüyle bakılır. Kırdan kente göçen ailelerde egemenleşen psikoloji, aile fertlerinin Türkçe konuşmasıdır. Kürt kişiliği ile şekillenmiş aileler bile, şehre göçtükten bir süre sonra, Türklük kompleksine kapılırlar. Aileler, evlerinde kendi anadillerinde konuşmazlar; sürekli Türkçe konuştuklarından zamanla kendi anadillerini -özellikle dinamik kesimler- ya tümden unuturlar, ya da doğrudürüst konuşamaz hale gelirler. Türklüğe özenti ama bunun olanağına sahip olamama, kozmopolit bir kişilik ortaya çıkarır ki, bu kişilik de Kürt ve Türk kültürleri arasında bocalayan bunalımlı bir tiptir. Bu durumda sömürgecilik amacına ulaşmış oluyor: Duyarsız, sorumsuz, halk ve ülke gerçekliğine yabancılaşma, ulusal değerlerine sırt çevirme ve kendi kimliğinden utanmanın şekillendirdiği kişilik tipinin ortaya çıkması. Kürt kültürünün şekillendirdiği bir kişilik, Elazığ'ın kozmopolit ortamında yabancılık çeker ve bu ortama ayak uydurmada zorluklarla karşılaşır.

Rahime KAHRAMAN

Sömürgeci, asimilasyonun geliştirildiği eğitim kurumları olan okulların yapıldığı alanların başında Elazığ gelir. Buradaki okulların sayısı Kürdistan genelindeki ortalamanın çok üstünde. Bu eğitim kurumlarında, devlete bağlı has uşaklar yetiştirilmiştir. Bu şekilde yetiştirilenler, bölgenin örnek, aydın ve her şeyi bilen değerli insanları olarak sunulmuşlardır.

Bölgedeki devrimci gelişmenin önüne, Türk sömürgeciliği tarafından mezhep çelişkisi engel olarak dikilmiştir. "Solcular din düşmanı alevilerdir" propagandası yaygınlaştırılarak, çoğunluk olan sunni kesim etkilenmeye çalışılmıştır. Bu politika 12 Eylül öncesinde önemli oranda başarılı oldu. Nitekim 12 Eylül öncesi solculuğu, halkın dini yargılarını hiçe sayarak, adeta düşmanın politikasını doğrularcasına bir pratik sergiledi. "Aleviler ilericidir, sunniler gericidir" anlayışıyla alevi kesiminde hapsolarak, sunni kesimine açılmadı. Dolayısıyla bu noktada kazanan düşman, kaybeden devrimci akım oldu. Hatta devletin faşist örgütlenmesi olan MHP de, bu zemini dayanak yaparak etkinlik sağladı.

12 Eylül öncesi dönemde, bölgede Türk sol güçleri de belli bir tabana sahiptiler. Buradaki sol pratik daha çok sağcılık ve solculuk çatışması temelinde oldu. Devlet yerine, faşist MHP'ye yönelim sözkonusu oldu.

Hareketimizin de buradaki gelişimi, cunta öncesine dayanır. Henüz grup aşamasındayken, Hareketimizin ideolojisi alanda yayılmış ve belli bir tabana da sahip olmuştur. Hareketimizin gelişimi henüz güçlü bir örgütlülüğe ulaşmadan, Türk sıkıyönetimi tarafından toplu tutuklanmalar gerçekleştirildi. Bazı unsurların çözülmesi sonucu olarak da, bölge faaliyetinde ciddi tahribatlar yaratıldı.

Cunta öncesi dönemde, Hareketimiz Elazığ'ın Karakoçan ilçesi ve çevresinde önemli gelişmeler ortaya çıkardı. Halktan önemli düzeyde destek sağlandı.

12 Eylül faşist darbesiyle birlikte TC sömürgeciliği, bölgeye yeniden yüklendi. Bölgede hakimiyetini her yönüyle sağlamlaştırmaya yöneldi. Büyük bir sindirme hareketiyle, bölge halkının devrimci mücadeleyle bütünleşmeye açık olan potansiyelini tasfiye etmeyi hedefledi. Var gücüyle 12 Eylül kültürünü egemen kılmaya çalıştı. 1960'lı yıllarda, inkarcılığı geliştirerek Türkleştirmeyi sağlamak, bölgeyi sömürgeciliğinin bir maketi durumuna getirmek amacıyla kurulan dernek vb. kurumlarını daha da yetkinleştirerek faal hale getirdi. Örneğin, İlim Yayma Cemiyeti ve Komünizmle Mücadele Derneği, bu adlar altında şovenizmi geliştirmekte ve devrimci gençliğin hedefini saptırma amacıyla faaliyet yürütmektedirler. Bunun dışında çeşitli eğlence yerlerini ve spor kulüplerini açarak gençliği meşgul etmek ve yozlaştırmak isteyen TC, 12 Eylül kültürünü önemli oranda egemen kılabildi.

Partimizin 15 Ağustos 1984'te başlattığı yeni dönem silahlı mücadele atılımı, bu bölgede de yankısını buldu. HRK'nin silahlı propaganda birlikleri bu beldemize de ulaştılar. Özellikle de Karakoçan ve çevresinde yoğun eylemler gerçekleştirdiler. 12 Eylül öncesinde **Delil DOĞAN, Baki KAHRAMAN** vd. yoldaşların yarattığı devrimci mücadele etkinliğini, daha da geliştirdiler. Burada mücadelenin gelişmesi ve bu paralelde halkın desteğinin artması sonucu, düşman gerillalara ve yöre halkına daha bir acımasızca yöneldi.

TC sömürgeciliği, bölgede belli noktalarda amacına ulaşsa da, genelde istediği sonuca ulaşamadı. 12 Eylül'den sonra, devlet eliyle geliştirilen sivil faşist örgütlenme MHP, yine devlet tarafından devreden çıkarıldı. MHP'nin rolünü de resmi devlet kurumları üstlendiler. Ulusal kurtuluş mücadelemizin, geçmişin dersleri ışığında güçlü savaş taktikleriyle devleti hedeflemesi, doğru devrimci ve halkçı çizgiyi pratiğe geçirmesi, Elazığ bölgesinde halk kesimleri arasında sempati yarattı. Öğrenci-gençlik ve diğer çevrelerde mücadelemiz önemli etkinlik sağladı. Şehir merkezinde bu daha çok potansiyel durumunda olsa da, Partimiz, 12 Eylül öncesinde düşmanın belli çevreleri etkilemede ve bu temelde şartlandırmada geliştirdiği karşı-devrimci propaganda ve demagojilerin gerçekdışı olduğunu pratiğiyle kanıtladı ve bölge halkı üzerindeki şartlanmayı önemli oranda kırmayı başardı. Bu temelde bölge halkını, devrimci mücadelenin potansiyeli haline getirdi.

Günümüzde Elazığ bölgesi de Olağanüstü Hal Bölge Valiliği denetimindedir. Sömürgecilerin önemle üzerinde durduğu bir alandır. Elazığ'daki potansiyelin aktifleştirilmesi halinde, düşmanın büyük kayba uğrayacağı açıktır. Kırsal kesim ve öğrenci-gençliğin yanısıra, Kürdistan proletaryasının Antep'ten sonra en çok yoğunlaştığı bir alandır. Bu, ulusal kurtuluş mücadelemiz için önemli bir avantajdır.

Elazığ, ulusal kurtuluş mücadelemize çok sayıda kadro vermiş bir bölgemizdir. Halk desteği önemli düzeydedir. Harekete geçirilmesi, devrim mücadelesine kanalize edilmesi gereken güçlü bir potansiyel de mevcuttur.

GELECEK SAYIDA: RUHA (Urfa)

Bir köy korucusuyla yapılan röportaj:

"İşkenceye dayanamayıp silahları almayı kabul ettik"

(Bielefeld/Berxwedan)

Soru: Almanya'ya yeni geldiniz. Bize biraz kendinizi tanıtır mısınız?

Cevap: Ben, Mardin'e bağlı İdil (Hezex) ilçesinden geliyorum. Kendi geçimimi çiftçilikle sağlıyordum. Evli ve iki çocuk sahibiyim. Maddi durumumuz normal düzeyde idi. 200 dönümlük toprağım da vardı. Zorunlu olarak ailemi ve yaşlı annem ile babamı da bırakarak buraya geldim.

Soru: Sıcak savaşın yürütüldüğü bir ortamdan geliyorsunuz. Mücadeleyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cevap: Bizim köy yurtsever bir köydür. Köyümüzden onlarca şehit verildi. Bunun için, mücadeleye fazla yabancı değiliz. Bu konuda bilgimiz vardır.

Soru: Mücadeleyi iyi tanıdığınızı belirttiniz, ama duyduğumuz kadarıyla köyünüzde onlarca köy korucusu da var ve siz de korucu oldunuz. Bize durumunuzu biraz açar mısınız; sizi korucu olmaya iten nedenler nelerdir?

Cevap: Türk ordusu, köyümüzde sık sık operasyon yapıyor ve bizi silah almaya zorluyordu. Yine bir operasyon sonucu köyümüzden, ben de dahil on kişiyi tutuklayıp götürdüler. Bize günlerce işkence ettiler. İllahi silah alıp korucu olmamızı istiyorlardı. İşkenceye dayanamayıp silahları almayı kabul ettik. Durumumuzu arkadaşlara iletmiştik. Yani gönüllü olarak silah almadık. Bazen nöbete kaldırıyorlardı. Fakat herhangi bir olaya katılmadık. Türk devleti, silahları gönüllü olarak almadığımızı bildiği için, bize güvenmiyor ve vatan haini gözüyle bakıyordu. Birçok kez silahı geri vermek için teşebbüste bulundum fakat, kabul etmediler.

Soru: Korucu olduğunuz dönemde herhangi bir operasyona veya çatışmaya katıldınız mı?

Cevap: Hayır, hiçbir operasyona katılmadık, bize güvenmiyorlardı. Ayrıca bu durumumuzdan ötürü bize korucu maaşını da vermiyorlardı. Yani maaşsız ve zoraki korucuyduk. Ben sadece bir aylık maaş aldım. Onu da karakol komutanına silahı geri almaları için rüşvet olarak verdim. Silahı teslim ettikten sonra bir fırsatını bulup kaçtım ve buraya geldim.

Soru: Halkın koruculara olan bakış açısı nasıldır? Bu sisteme karşı yürütülen mücadele etkili oluyor mu?

Cevap: Evet. Koruculara karşı verilen mücadele epey etkili oluyor. Ve halk da gerillaları destekliyor. Korucular, halkın nezdinde nefret uyandıran tiplerdir. Hiç kimse onları ne sever ve ne de hakkedenlere verilen ölüm cezalarını haksız görür. Bence de en doğru yöntem, onlara namlunun ucunu göstermektir. Bir maaş uğruna kendisini satanlar, bunu hakkeder. Birçoğu bilinçsizce alet olmuşlar. Korku bunları, düşmandan uzaklaştırır. Yani köy koruculuğu çok kötü bir şeydir. Kardeş kanını akıtmaktan başka bir şeye yaramaz. Bu da düşmanımızın işine gelir. Zaten bunu bilinçli yayıyorlar.

Soru: Mardin'in Silopi, Cizre, Nusaybin vb. alanlarında birçok eylemler ve direnişler yaşandı. Halkımız bu direnişleri nasıl değerlendiriyor?

Cevap: Şunu açıkça belirteyim: Saydığınız bu yörelerde, halkın gerillaya olan desteği ve sempatisi çok büyüktür. Zaten halkın bu desteği olmazsa, orada tek bir gün bile barınılamaz. Halk, gerillalara hem yardım veriyor, hem koruyor ve hem de onlarla birlikte çatışmalara giriyor. Ben bu durumu gözlerimle gördüm. Bizim o yörede çokça yaşanan şeylerdir bunlar. Bu durum karşısında biz korucular, insan arasına çıkmaya utanıyorduk. Zorla silah verilmesine rağmen, çok lanetli bir şey. Bir de Cizre'de **Berivan** adında bir gerillanın kahramanca direnişi var ki, halkın arasında bir destan olmuş. O'nun şehit düşüşü bizleri kahretti. Bir Kürt kadınının bu kahramanlığı karşısında çok duygulandık.

İnanın ki, halkta artık korku diye bir şey kalmamış. Herkes açıktan mücadeleyi, Partiyi ve şehitleri konuşuyor. Gençler, gün geçtikçe daha fazla mücadeleye katılarak Türk ordusuna karşı savaşıyor. Bunu herkes biliyor. Yalnız gördüğüm kadarıyla Avrupa'dan az yardım gidiyor. Ya da ben öyle görüyorum.

Soru: Sizin ailenizden düşman tarafından şehit edilen veya gerillaya katılan var mı? Bir de Türk gazeteleri "köylüleri zorla kaçırıyorlar" diye yazıyorlar, doğru mu?

Cevap: Bizim ailemizden şehit olan yok. Yalnız köyümüzden yakın tanıdıklarımdan birkaç arkadaş şehit düştü. Yine, onlarca gencimiz gerillayla birlikte dağa çıkarak gönüllü savaşıyor. Gazeteler yalan yazıyor. Kimse zorla götürülmüyor. Giden herkes gönüllü ve isteyerek, hem de birçoğu silahıyla birlikte saflara katılıyor. Biliyorsunuz; düşmanın baskısı çoktur. Bu nedenle "zorla kaçırdılar" diyorlar.

Soru: Son olarak başka bir şey söylemek ister misiniz?

Cevap: Evet, tek söyleyeceğim ve köy korucularına olan çağrım şudur: Daha fazla TC'nin oyununa gelmeyin, koruculuk yaşamı onursuzca bir yaşamdır. Korkunun ecele faydası yok. Bunun için en kısa zamanda silahlarınızı iade edin, ya da gerillaya teslim edin.

Partimiz PKK, pişman olanları ve bilinçsizce alet olanları affediyor. Bunun için halka karşı daha fazla suç işlemeyin. Düşmanımız bellidir. Gerillalarla birlikte ona karşı savaşın.

Bu röportajınız için teşekkür ederiz.?

Bana bu fırsatı verdiğiniz için asıl ben teşekkür ederim.

"Herkes birden düşmanın üzerine saldırdı"

(Hannover/Berxwedan)
Ülkeden yeni gelmiş ve şu anda Almanya'nın Hannover kentine yerleşen S. D. adında yurtsever bir Kürt kadınıyla yapılan söyleşiyi yayınlıyoruz.

- Merhaba, hoşgeldiniz.

- Hoşbulduk.

- Kürdistan'ın hangi yöresinden geliyorsunuz?

- Nusaybin yöresinden geliyorum.

- Bize Kürdistan'daki gelişmeleri biraz anlatır mısınız? Yeni gelişmeler var mı?-

- Evet, kendi köyümden bazı gelişmeleri anlatmaya çalışacağım: Bizim köyden 4 kişi mücadeleye katıldı ve 2'si şehit düştü. Biz çok üzüldük. Fakat kan dökülmezse, bağımsızlık da olmaz. Ama her olaydan sonra halk, daha çok bilinçleniyor ve ayağa kalkıyor. Evet çok gelişme var, halkımızın inancı gün geçtikçe daha da bileniyor. Örneğin Nusaybin'deki son olaylara bakmak lazım. Düşman askerleri bizim şehit düşen dört arkadaşımızın cenazelerini getirdiler ve yıkamadan, öyle gömmek istediler. Halk buna artık seyirci kalamazdı ve nitekim onlara başkaldırdı; dedi ki; ***"Eğer savaş istiyorsanız biz varız"*** ve orada direndi.

Kimi sopa, kimi taşla ve bütün çoluk-çocuk, yaşlısı-genci herkes, birden düşmanın üzerine saldırdı. Bu çatışma esnasında iki tane düşman polisi yaralandı, diğerleri de acele oradan kaçtılar. Anlayacağınız, halk artık dayanamıyor. Ardından şehitlerin cenazelerini aldı ve saygı duruşuna geçti. Biz her gün bu tür olaylarla karşılaşıyorduk. Artık ne mücadelemiz ve ne de Kürt halkı ölecektir. Her şehit düşen arkadaşımızın ailesine yüzlerce araba konvoy halinde korna çalarak, slogan atarak ziyarete gidiyor. Ve o an içimizde korku nedir bilinmez; yani bütün köylülerin durumu budur. Köylüler, ***"düşman bize gülmesin"*** diye cenaze törenine giderken adeta halaya kalkarlardı.

- Peki oradaki bayanların durumunu anlatır mısınız? Duyduğumuza göre mücadeleye epey bayan da katılıyor. Bunu biraz daha genişçe anlatır mısınız?

- Evet doğrudur. Mücadele saflarına epey bayan katılıyor ve katılırken de şunu diyorlar; ***"Biz katılmazsak kim katılacak!"***

Örneğin bizim oradan, kardeşi şehit düşen bir bayan tutuklanmıştı. Karakolda ona işkence yaparlarken şunu diyorlar; *"Bize hiçbir şey yapamazsınız, bak kardeşini de öldürdük, haydi bakalım sen ne yapacaksın?"*

Bayan arkadaşda onlara şöyle cevap verir: ***"Eğer kardeşim öldüyse ve ben de O'nun kardeşiysem, O'nun yolunda ben devam edeceğim."***

- Sizin bu ilk haftanızdır Almanya'ya geleli ve üçüncü gününüzde YJWK'nin hazırladığı yürüyüşe katıldınız. Peki sizin için nasıl bir duyguydu; açıklar mısınız?

- Doğrudur, geldiğimin üçüncü gününde, Kadınlar Birliği'nin hazırladığı yürüyüşe katıldık. Fakat nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Sanki dünyaya gözlerimi yeni açtım. Hem sevinç, hem heyecan, diğer yandan gözlerim dolmuştu. Sanki hayaldi gördüğüm. Ama bunların hepsi Birer gerçekti. Yüzlerce kadın, çoğu birkaç günlük bebekleriyle yürüyüşe katılmıştı. Ve daha çok anladım ki, Partimiz sayesinde ülkemiz mutlaka bağımsızlığına kavuşacaktır.

- Peki, yurtseverlere son olarak söyleyeceğiniz bir şey var mıdır?

- Son sözüm, bütün bayanlaradır. Bakın, Parti sayesinde hepimiz biraraya geldik, birbirimizi tanıdık. Partimiz bize değer veriyorsa eğer, biz de bunlara sahip çıkalım. Elimizden gelen desteği esirgemeyelim. Mücadelemize ve şehitlerimize sahip çıkalım. Bütün Berxwedan okuyucularına selamlarımı sunuyorum ve hep beraber haykıralım:

-Bijî Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan!

-Bijî Serokê me APO!

Göppingen'den muhabirimizin bir Kürdistanlı kadınla yaptığı röportajı yayınlıyoruz.

"Devlet cinayetler işleyip Apoculara malederek onları halktan koparmaya çalışıyor"

Soru: Bize Almanya'ya geliş nedeninizi anlatır mısınız?

Cevap: Almanya'ya gelişimiz 3-4 ay kadar oluyor. Bizleri buralara göçe zorlayan neden, kocam Orhan İbrik'in 8 ay kadar önce sorgusuz sualsiz hunharca katledilmesi oldu.

Soru: Bize kocanızın nasıl katledildiğini, bunu en yakından yaşayan biri olarak anlatır mısınız?

Cevap: Biz Urfa'nın Viranşehir kasabasının Garip köyünde yaşıyoruz. Köyümüz yoksul bir köydür. Hatırladığım kadarıyla, hadise 1989'un ikinci ayında oldu. Bir gece saat bir sularında kapımız hızlı hızlı çalındı. Kocam Orhan İbrik ve ben evde yalnızdık. Gecenin bu saatinde kim olur diye kapıyı hemen açmadık.

Soru: Kapıyı çalanlar herhangi bir ses verdiler mi, yani kendilerini tanıttılar mı?

Cevap: Kapıyı ilk çaldıkları zaman ses vermediler. Sonra Apocu olduklarını söylediler. Fakat kapı o kadar hararetli çalındı ki, kuşkulandık; tabii korktuk da. Bu nedenle ne ses verdik ne de kapıyı açtık . Bu sefer pencereye yöneldiler. Ve pencereye vurmaya başladılar. Yine bir netice alamayınca sesleri kesildi. Gittiklerini zannettik. Meğer komşu kadına gitmişler ve onu tehdit ederek bize seslenmesini istemişler. Komşu kadın bize seslenince tanıdık sesi duyup kapıyı açtık. Kapıyı açar açmaz, karşımıza silahlı, peşmerge kılıklı, ancak gözlerine kadar yüzlerini kapatmış üç kişi dikildi ve her şey bir anda oldu. Soru dahi sormadan kocamı kapıda yaylım ateşine tuttular. Sonradan öğrendik ki, cesetten ondört kurşun çıkarılmış.

Soru: Size herhangi bir şey yaptılar mı? Ya da sizin bu durum karşısında reaksiyonunuz ne oldu?

Cevap: Bana bir şey yapmadılar. Kocamın vurulması esnasında kendimi kaybederek, şuursurca bağırmaya başladım. Bana bağırarak susmamı, aksi takdirde beni de vuracaklarını söylediler.

Soru: Kocanızı vurduktan sonra ne yaptılar? Sizlere herhangi bir açıklama yaptılar mı?

Cevap: Hayır, herhangi bir açıklama yapmadılar. Kocamın cesedini alıp merege (samanlığa) götürdüler ve yakacaklarını söylediler. Bunun üzerine komşular sözle müdahale ederek cesedi yakmamalarını, babasının gelip cesedi alacağını söyleyince bundan vazgeçerek bu kez cesedi dereye atacaklarını söylediler. Fakat sonradan bundan da vazgeçerek kaybolup gittiler.

Soru: Siz kocanızın bu biçimde öldürülüşünde kim ya da kimlerden şüpheleniyorsunuz? Kocanızın düşmanı, kan davalısı var mıydı?

Cevap: Hayır, kocamın herhangi bir düşmanı yoktu. Siyasetle ya da devletle de herhangi bir ilişkisi yoktu. Sıradan bir köylüydü.

Soru: Bu olaydan sonra bu hadiseyle ilgili bir şey duydunuz mu?

Cevap: Bize yakın bir köy olan Sahenye köyünden Apdi denilen bir adam olayın ertesi sabahı bizim köye geldi. Aynı akşam kendi evine de 3 kişinin geldiğini ve Apocu olduklarını söylediklerini anlattı. Anlattığına göre, kendisi kapıyı açmayınca çekip gitmişler.

Soru: Bu Apdi denilen adam nasıl biri, yani güvenilir bir durumu var mı?

Cevap: Apdi denilen adam kişiliksiz ve tüm köylerde sevilmeyen biri. Ona hiçbir zaman güvenilmez. Zaten kocamın öldürülüşü üzerine Apdi'nin durumundan kuşkulandık. Kayınpederim durumu araştırdı. Sonradan öğrendik ki, kocamın gömleğini ve silahları Apdi'nin evinde bulmuşlar. Apdi denilen adam devletle yakın ilişkisi olan biri. Yani arkası kuvvetli.

Soru: Madem ki, kocanızın gömleği ve vuran silahlar Apdi'nin evinden çıkmış, bu Apdi'ye bir şey yapılmadı mı?

Cevap: Kayınpederim bunu birçok yetkili yere anlattı. Fakat bir sonuç alamadı. Hatta birçok yetkili, bu işin peşini bırakmasını, yoksa kendisi için de iyi olmayacağını ikaz etmişler. Çünkü kocamın öldürülmesini gazeteler, "Apocular vurdu" diye yazmıştı. Yetkililerin bunu değiştirmesini beklemek zaten hayal.

Soru: Tüm bunlardan sonra

Devamı 16. sayfada

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın, bir grup yurtseverle yaptığı sohbeti kısaltarak yayınlıyoruz.

"2000 YILINA KADAR DÜNYADA BİZİM DE YERİMİZ OLACAK"

PKK Genel Sekreteri: 1989 yılı ölüm kalım yılıydı. Bilmiyorum, siz nasıl düşünüyorsunuz. Daha önceki yıllar da böyleydi. Bu yıllarda kendimizi değil, bir halkın kaderini düşünüyorduk. Bir yoldan çıkıp yeni bir yola girmiştik. Partimiz kurulalı 11 yıl oluyor. Bu 11 yılda hep halkımızın kurtuluşunu düşündük, onun için çalıştık. Attığımız her adımı hesapladık; bu mücadeleyi ilerletmek için sürekli kafa yorduk.

Kürt meselesini artık dünya kabul ediyor. Düşman, tüm saldırı yöntemlerine rağmen, başlattığımız mücadeleyle başa çıkamıyor. Bundan sonra da başa çıkamayacak. Bizi ortadan kaldırsa da, bir halkı ortadan kaldıramaz. Tabii bu, çalışmalarımıza bağlıdır. Burada sorumluluk duyuyoruz.

Şimdiye kadar halkımız hep düşürüldü. Her gelen onunla oynamıştı. Önder adı altında ortaya çıkanlar, halkımızı mahvettiler. En son olarak Barzani, Talabani örneği var. Şu veya bu güce dayanmışlar. Biz bu duruma düşmemeye özel dikkat gösterdik. Başka güçlere dayanmadan kendi özgücümüze dayandık. Bu şekilde geliştirdiğimiz mücadele tuttu. Dökülen kanlar boşa akmadı, görülen işkenceler ve baskılar bedelsiz olmadı. Halkın gücüne dayandık, ona doğru önderlik yapmaya çalıştık. Düşmanın ve diğer ard niyetli çevrelerin oyunlarına gelmedik. Bu oyunlara karşı uyanık olduk. Her türlü olumsuz dayatmalara karşı mücadele ettik. Aklımıza gelen her doğruyu pratik uygulamaya geçirdik. Belki her doğruya ulaşmada yetersiz kaldık. Ama yapabileceğimiz her şeyi yaptık. Bunu düşman da itiraf etmek zorunda kalıyor.

Hatırlıyorum; 10 yıl önce yurtdışına çıkmıştık. Olanaklarımız yoktu. Kıştı; kar yağıyordu. Barınma sorunumuz vardı. Çok zorlanıyorduk, ama hazırlık yapmak ve tekrar ülkeye geri dönmek gerekiyordu. Bu sabır ve karar işiydi. Zorluklardan yılmadık; sabrettik ve kararlı davrandık. İşte 10 yıl sonra çok şey değişti. Kimse bizim böyle gelişme yaratabileceğimize inanmıyordu. Gerçekten çok zorluklar vardı. Türk devleti çok acımasızca vuruyordu; vurduğunu mahvediyordu. Fakat biz iyi düşünüp, geleceği hesaplayarak ülkeye girdik. Türk ordusuna karşı direnmek gerekiyordu. Artık başka seçenek de yoktu. Kaçsan da, kurtulamazdın. Ülkede nefes nefese 2 yıllık hazırlıktan sonra 1984'lere yetiştik. Düşmana karşı direnişi başlattık. '85'e kadar direnişi sürdürdük. **Agit (Mahsum KORKMAZ)** arkadaş buraya gelmişti. O'nunla konuştuk; "Düşmana karşı bir adım attık. O da bizi artık rahat bırakmaz" diye, durum değerlendirmesi yaptık. 1986-87 yılları bizim için çok önemliydi. Düşman tüm gücüyle yöneliyordu. O nedenle bu yıllar bizim için ölüm-kalım yıllarıydı. Düşman da bunun farkındaydı. Ama biz mutlaka tutunmalıydık. Bu yıllarda çok şehitler de verdik. Her şeyimizi vererek bugünlere geldik.

5 sene içinde yüzlerce şehit verdik. Kendimizin özenle hazırladığı, dağ gibi arkadaşlar şehit düştü. Bu arkadaşların boşluğunu doldurmak da önemli bir sorundur. Bizim korkumuz arkadaşların şehit düşmesi değildir; çünkü bu bir savaştır, mutlaka olur. Sorunumuz, yeni giden arkadaşların boşlukları doldurmaları ve çalışmaları geliştirmeleridir. Düşmanın yaptıklarını yanına kar bırakmamak; şehit arkadaşların intikamını almak önemlidir. Bu olmazsa, kötü olur. Zaten şimdiye kadar Kürtlere kim vurduysa yanına kar kaldı. Biz buna artık müsaade etmeyeceğiz. Örneğin, Kürt insanı çocuklarına çok bağlıdır. Eğer sen mücadeleyi geliştirerek bu gençlerin anısına bağlı kalmazsan, onların aileleri hesap sorarlar. Çocuklarını mücadeleye göndermezler. Ayrıca bu aileleri ikna etmek gerekir; şehitlerin mücadele uğruna gittiklerini kavratmak gerekir.

Biz kendi üzerimizde de duruyoruz. Çünkü attığımız adımlar bir halkı ilgilendiriyor. Bir yanlış adım attın mı, bundan halk zarar görür. Burada büyük bir sorumluluk gerekiyor. Tecrübesiz arkadaşlar, yanlış anlayışlara sahip kişiler var. Dikkatli olunmazsa, ciddi tehlikeler ortaya çıkar. Biz bu konuda çok tedbirli olmak zorundayız.

Velhasıl, PKK'nin meselesi büyüktür. Bütün dünyaya mal olmaya doğru gidiyor. Tabii, bu meselenin büyük görevleri de vardır. Birçok gelişmeye yol açılmıştır. PKK olayının temelinde cesaret bulunuyor. Halka da cesaret vermiştir. Halk artık kendi kurtuluşu için kan döküyor ve savaşıyor. Daha önce böyle değildi. Şimdi eskisinden çok güçlüdür. Bu nedenle, önümüzdeki yıllarda daha başarılı olacağız. Bizim çalışma tarzımız günden güne güçleniyor. Düşman ne kadar üzerimize gelirse gelsin, bize ölümcül darbe vuramaz.

PKK'nin çalışmalarını, sesini duyuyorsunuz. Milyonlarca insan sorarak, öğrenmek istiyor: "Bundan sonra ne olacak, ne yapacağız?" İmkanlarımız ölçüsünde bugüne kadar yaptıklarımız vardır; bundan sonra da kesin şekilde böyle veya şöyle olacak yerine, elimizden gelen her şeyi yapacağız demek daha gerçekçi olur. Bir halkız, az da değil; 20-30 milyon insan var. doğru yolda yürürsek, çok şey yapabiliriz. Kürdistanlı aileler, sizler de mücadeleye karşı sorumluluk duymalısınız, yardım etmelisiniz.

Z.: Sizin sayenizde vallahi askeriz. Hangi gün isterseniz asker oluruz.

PKK Genel Sekreteri: Her gün kendimi gözden geçiriyorum. Sorumluluklarımı, görevlerimi daha güçlü yerine getirmek için üzerimde duruyorum. Yoksa başka yöntemle önderlik olmaz.

Z.: Vallahi hangi gün çağırırsanız, ben hazırım. Elimden geldiği kadar.

PKK Genel Sekreteri: Askerlik yapmak isteyip istemediğinizi kastetmiyorum. Çaresizsiniz, güçlü değilsiniz; bunu kabul etmek gerekir. Tabii, bunu tek bir kişi için de söylemiyorum; bu, kendini güç sahibi yapmayan herkes için geçerli. Çabuk oyuna gelenler çoktur. İmkanları var, doğru temellerde kullanmıyorlar. Bu şekilde bir sonuca da ulaşamıyorlar.

Devrimciliğimizin ilk yıllarında, mevcut yaşamın insani olmayan özelliklerinden kendimizi uzak tutuyorduk. Bu yaşama bazıları tahammül ediyorlardı, ama biz tahammül etmiyorduk; işte fark buradadır. Önemli olan, doğru olmayan bir yaşamı kabul etmemektir, bunu değiştirmek için savaşmaktır. Yiğitlik de, kahramanlık da ancak böyle olur. Biz bu gerçeği biraz halka verdik. Zaten biz çıkış yaparken, hiçbir miras devralmadık; yoktu çünkü. Biz ortaya çıktığımızda, kimse ismini bile kabul etmiyordu, tek bir mermimiz ve bir kuruş paramız bile yoktu. Fakat, buna rağmen çok şey yaptık, büyük başarılar sağladık.

Z.: Şimdi her şey vardır, çok şey ortaya çıkmıştır.

PKK Genel Sekreteri: Tarih yapmak için, bu gerekliydi. Bu sürede bir şeyi kesin ispatladık: Bir kişi isterse çok şey yapabilir. Tüm zorluklara rağmen, tek kişi bile büyük iş yapabilir. Bu pratiği siz de görüyorsunuz, duyuyorsunuz.

Z.: Evet, sizin çalışmalarınız vardır.

PKK Genel Sekreteri: Tabii, kimse diyemez, ben bir şey yapamam. Biz en yoksul ve zor koşullardan nasıl buraya kadar gelebildik?...

Z.: Ben yapamıyorum diyenler kendi davalarından kaçanlardır.

PKK Genel Sekreteri: Tabii, bu Kürdün kötü ahlakıdır. Teslimiyet ve zayıflık psikolojisidir. Halbuki Türk devletini, ordusunu birçok dünya ülkesi desteklemektedir. Bize destek veren mi var, yok. Biz tamamen kendi siyasetimizle ve kendi çalışmalarımızla bir güç yarattık. Şimdi birçok imkana sahibiz; silah da var, kuvvet de var. Halk, en büyük kuvvettir; bu inkar edilemez. Yani, herkes bir şeyler yapabilir. Kim bir şeyler yapmak isterse, her şeyi veririz. Kürtlerin kaderi ancak bu şekilde değiştirilebilir. Örneğin, bizim insanlarımız, "biz şerefliyiz, namusluyuz" diyorlar, söylemekle olmuyor, bunun gereklerini yerine getirmek gerekiyor. Halkımızın kurtuluş meselesine katılmak zorundadırlar. Bunun başka yolu yoktur. Eskiden insanlarımız ya teslim olur, ya ölür, ya da ihanet ederdi. Doğru devrimci önderlik yoktu çünkü. Ama şimdi doğru bir önderlik ve kurtuluşun imkanları vardır. Bizim durumumuz biraz böyledir. Sizlerin durumu nedir; biraz biliyorum. Bundan sonra daha güçlü yürüyeceğiz. Buna mecburuz; çok güçlü yürümek zorundayız. Siz ne diyorsunuz, Kürtler böyle sağlam yürümeyecek mi? Kürt halkı yürüyecektir. Çünkü bundan başka seçeneği yoktur. Bu herkesin üzerinde farzdır. Derler ya, "İslamiyetin şartları müslümanlar üzerinde farzdır." Müslümanlık için de, kurtuluş mücadelesini yürütmek farzdır. Müslümanlık bunu gerektiriyor. Kölelik koşullarında, bir müslüman islamiyetin şartlarını özgürce yerine getiremez. Yani mutlaka halkımızı içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarmamız gerekiyor. Devrim yapmak zorunludur. Din de bunu istiyor, felsefe ve siyaset de bunu istiyor.

Türk devleti bizi ortadan kaldırmak istiyor. Biz bunu kabul edemeyiz. Bizim de onurumuz ve namusumuz vardır. Kendimizin ortadan kaldırılmasına müsaade edemeyiz. İnsan olduğumuzu ve şeref sahibi olduğumuzu unutamayız. Bunun davasını yürütmek bizim vazgeçilmez görevimizdir.

Türk egemenleri yüzyıllardır halkımıza vuruyor; her türlü baskı ve işkenceyi yapıyor. Tarihte hiçbir halk, bu kadar baskı altında yaşamış değil. Yani bir insan, doğru temellerde içinde bulunduğu durumu düşünürse, bir dakikalığına bile bu yaşamda kalmak istemez. Dedim ya, millet kendini adeta karanlıkta unutmuştur. Örneğin soruyorlar bize, "Nasıl hareket ettiniz, nasıl örgüt kurdunuz" diye. Bizim gerçekleri yerinde tesbit ettiğimizi durumun nasıl değiştirileceğine kafa yorduğumuzu ve düşüncelerimizi kararlılıkla pratiğe geçirdiğimizi belirttim...

Z.: Yaptıklarınız az mıdır? Çok şey yaptınız. Davayı güçlendirdiniz. Bu fakir milleti, bir şey bilmeyen milleti davaya bağladınız. Bu kadarı az değildir.

PKK Genel Sekreteri: Benim görevim, sizleri ilerletmektir. Örneğin, sizin bir ekmeğinizi mi yedim, onun hakını vermem gerekir. Nereye gidersem gideyim, bir şeyler vermezsem, ben bir şeyler alamam. Yani bir dükkandan alınan eşyanın karşılığını vermek gibi değil. Bizim için sözkonusu olan devrimdir. Devrim de bir halkın kaderidir. İşte, buna katkıda bulunmak gerekiyor...

Şimdi ülkenin 40-50 yerinde silahlı guruplarımız vardır. Botan'da, Kars'ta, Dersim'de, Bingöl'de ve daha birçok yerde. Düşman, bu gruplarımızın üstüne gitmekten çekiniyor.

Z.: Zaman gerekiyor. Düşünceyi halkın kafasına yerleştirene kadar.

PKK Genel Sekreteri: Halkın durumu iyidir. Günden güne mücadeleye sempatisi artıyor.

Z.: Halk iyidir. Kötü olan kaçanlardır.

PKK Genel Sekreteri: Evet, kötü olanlar kaçıyor. Şimdi büyük kuvvet ortaya çıkıyor. Milyonlarca insan uyanmıştır. Bu sene büyük olasılıkla güçlü gelişmeler yaşanacak. Şehirsel alanlarda da önemli gelişmeler ortaya çıkacak. Bunun çalışmalarını yürütüyoruz. Köylerde hakimiyet güçlüdür, şehirlerde de öyle olacak.

Z.: Aslında biz devrimin bir günde olmasını istiyoruz, ama biliyoruz devrim için zaman gerekiyor. Kaç bin yıldır sömürge-

cilerin egemenliğindeyiz. Şimdiye kadar öne çıkanlar, hep başka güçlere dayanmışlar, işbirliği yapmışlar. Arapların, Türklerin ve Rusların hesabına çalışmışlar.

PKK Genel Sekreteri: Hayır, biz hiçbir güce dayanmayacak ve kendimizi bağımlı hale getirmeyeceğiz.

Z.: Ben diyorum, biz dostlar birbirimize düşman değiliz. Biz gidip başkasının kalesini almamalıyız. Kendim komünist değilim, ama Leninizmi okumuşum. çocuklarıma da okutturdum. Komünist olmaları için değil, bilmeleri için. Bilim bir fikirdir. Lenin ne diyor; "Önce kendi halkın için mücadele et." Çünkü ezilen halklara yardımcı olabilmek için bu gereklidir. Bizimkiler daha halkını inkar ediyorlardı. Kendi halkına karşı savaşıyorlardı.

PKK Genel Sekreteri: Evet, kendi halkına düşmanlık yapan başkalarının uşağıdır.

Z.: Ben ölmeden önce Kürdistan'ın bağımsızlığını görmek istiyorum.

PKK Genel Sekreteri: Evet, evet... Kürdistan 40-50 yıl önce kilitlenmişti. Şimdi açılmıştır, savaş tırmanacak.

Z.: Ben biliyorum savaş olacak.

PKK Genel Sekreteri: Bizde yaşanacak savaş, başka yerde olmayacak. Sosyalizm, yurtseverlik ve demokrasi adına ciddi bir adayız... Bakın 1990'a 3 saat kaldı. 3 bin yılda yapılamayanları 11 yıla sığdırdık. 11 yılda yaptıklarımızın temelinde bu yılı çok güçlü gelişmelerle karşılayacağız. Geçen mücadele yıllarımızdan daha güçlü dersler çıkaracağız; bu az değil. Gelecek 10 yılda Kürdistan kurtulacak...

Z.: Benim özlemim budur; ben Kürdistan'ı göreceğim.

PKK Genel Sekreteri: Çok zorlu geçecek. Kurtuluş olacak, ama çok zahmetli olacak.

Z.: Uluslararası kuruluşlar yardım edecek.

PKK Genel Sekreteri: Evet yardım edecekler. Fakat, önce kendimizin yardım etmesi gerekiyor. Uluslararası kuruluşlar kendiliğinden yardım etmez.

Z.: Yardım edenler olacak.

PKK Genel Sekreteri: Evet, yol açılmıştır. Bizim halkımız da gözünü açmıştır.

Z.: Üç bin yıldan bu yana halkımızı kör bırakmışlar. Şimdi gözleri açılmış.

PKK Genel Sekreteri: Tabii tabii. Dedim ya, tam 10 yıl önce ilk grubumuz yurtdışına gelmişti. 10-15 arkadaştı. Filistinlilerin kamplarına yerleştirdik. O dönem, bizim ülke ile ilişkilerimiz koptu kopacaktı; adeta kıl gibiydi.

Z.: İsraillileri görüyorsunuz, Filistin topraklarında ne yapıyorlar. Ben Yahudilerin tarihini okudum. Eskiden böyle değildiler, çok korkaktılar. Şimdi Filistinlilere karşı savaşçı olmuşlar.

PKK Genel Sekreteri: Bizimkiler de öyleydi. Kürtler de savaşta savaşçılaştılar... Şimdi biz düşmanın üstüne cesaretle yürüyoruz. Örneğin Şeyh Sait isyanı, Dersim isyanı kısa sürede bastırıldı. Irak, Barzanilere büyük darbeler vurdu; kaçtılar. Düşman bunların kazanımlarını yok etti. Biz bu isyanlardaki yanlışlıkları tesbit ettik, dersler çıkardık. Bu temelde sonuç alıcı bir mücadele yürütüyoruz; ve onların durumuna düşmeyeceğiz, şimdi biz düşmanın üzerine gidiyoruz, o kaçıyor. Demek ki, o olumsuz durumu tersine çevirmişiz. Sen tarihi biraz biliyorsun. Mao'nun bir sözü vardır; "Halk cesarete sahip oldu mu, her şey hazırdır" diyor. Bizimkiler cesaret aldıkları gibi, düşmanın üzerinde korku da bırakmışlar. Kürtlerin tarihini biraz bilenler, bunun az bir kazanım olduğunu söyleyemezler.

Z.: Eğer bu çalışmalarınız, halk arasında yürütülse iyi olacak.

PKK Genel Sekreteri: Evet, halk arasında patlama olacaktır. Durum günbegün lehimize değişiyor. Düşman da bunu itiraf ediyor. Bir düşman generali; "Cumhuriyet döneminden, Atatürk döneminden bu yana yaptığımız tüm çalışmalar PKK karşısında durmuştur" diye bir görüş belirtiyor. Belki bilmiyorsunuz, ama böyle itiraflar çoktur.

Z.: Biliyorum ben. Onların başlarına ne geldiğini biliyorum; ahmaktırlar.

PKK Genel Sekreteri: PKK'ye karşı siyasetlerinin yanlış olduğunu belirtiyorlar ve yeniden düzenlemelere gidiyorlar. Fakat siyaset değiştiremezler, boğaza kadar batmışlar. Ne yapsalar da bunun içinden çıkamazlar.

Z.: Değiştirseler de bizim durumumuz iyi gider, değiştirmeseler de... Her ikisi de, bizim iyi gidişatımızı değiştiremez.

PKK Genel Sekreteri: Evet, bizim için bir şey değiştiremez. Biz önemli bir dereceye ulaştık.

Z.: Ortada duracak bir şey yoktur. 1968 yılında, dedim Kürdistan'a giderek, 10-20 kişi alıp dağa çıkacağım. Ben İstanbul'daydım. Nereye gittimse "Doğulu" dediler. Kimse "Kürdüm" demiyordu. Bir gün Kürtlerin bir toplantısı olacaktı. Beni de çağırmışlardı, ama ben gitmeyeceğimi söyledim. "Neden" diye sormuşlardı; ben de, "Gelirsem, bana orada 'Doğulu' diye hitap edeceksiniz. Ama ben Doğulu değil, Kürdüm" dedim.

PKK Genel Sekreteri: Şimdi, düşmanın gazetelerinde bile "Kürt", "Kürdistan" kelimeleri çok yer alıyor.

Z.: Şimdi hareket çoktur, çalışmalar çoktur.

PKK Genel Sekreteri: Şimdi herkes mecbur oldu. "Kürt" ve "Kürdistan" deyimleri çok yaygın. Daha çok şey vardır... Biliyorum, sen Kürt kimliğinden bahsetmek istiyordun. Bazı konularda başarıya gidemedin, ama fedakarlıkla çalıştın.

Z.: Ben çok şey yapabilirdim, ama yapamadım. Allah belasını versin, işi bozanların...

PKK Genel Sekreteri: Yine de iyidir. En azından onların durumunu gördün; onlara uymadın; bu da iyidir. Ben çok defa söyledim: Kürtseniz ve bir şey yapamıyorsanız hiç olmazsa kalbinizi temiz tutun. Bu da büyük bir şeydir. Seninki böyle değildi; dilinle, çalışmanla ve her şeyinle kendini korudun. Bu mühimdir. Ben diyorum, bir Kürt hiçbir şey yapamıyorsa, bize dua etsin yeter. Kendini temiz tuttun mu, bu da bir direniştir.

Z.: Ben 4 yıl çalıştım. Kendimi bozmadım.

PKK Genel Sekreteri: Sen bir parti gibiydin; öyle çalışıyordun.

Z.: Onlar başıma çok şey getirdiler, ama ben kendimi korudum. Ben tutuklanırken, mahkemede bana "şovenistsin" dediler. Ben de, "Siz şovenistsiniz" dedim. Ayrıca dedim ki, "Bana bu kadar ceza veriyorsunuz, ben bunun on katını istiyorum." Beni dövmek istediler, sonra vazgeçtiler...

PKK Genel Sekreteri: O dönemde Kürt aydınları vardı. Davaya sahip çıkmadılar. Suriye'ye gelenler de vardı.

Z.: Evet, bazılarını iyi tanıyorum. Kimileri, "Bizim aslımız Araptır" diyorlardı. Bir broşür çıkarmışlardı. "Aslımız Araptır" deniliyordu bu broşürde. Ben bunlara, "Siz Arap olabilirsiniz, ama Kürt halkını Arap olarak göstermeye hakkınız yoktur" dedim. Onlar da bana, "Sen bilmiyorsun; aydın değilsin" dediler. Kendi menfaatleri için gelmişlerdi; uşaklık yapıyorlardı. Bir parça ekmek için buraya gelen çoktu. Türk devletine uşaklık yapanlar da vardı. Bunların çoğu, yine uşaklık yaptıkları devletler tarafından vuruldu.

PKK Genel Sekreteri: Derler ya, "kendi milletine hizmet etmeyenler, bana da hizmet etmez." Yani düşman da bunlara güvenmiyor; sadece kullanıyor.

Z.: Bunların bir cemiyeti vardı. İçinde tek bir köylü yoktu. Hepsi ağa kesimiydi. Ben onlara, "böyle olmaz" dedim. Önce beni içlerine almadılar. Sonra kendileri beni çağırdı. Onlara göre ben bir köylüydüm; onların her dediklerini yaparak peşlerinden gidecektim. Ben gördüm; halk çocukları kendilerini onların ayaklarına atıyorlardı. Hayır, bunlar millete çok zarar verdiler.

PKK Genel Sekreteri: Evet, sizin döneminizde öyleydi. Biz de 70'lerde çıkarken, sözde aydınlar, bize, "Eğer sen Kürtlük adına bir şey yaparsan yanarsın" diyorlardı. Bunlar içinde kalmaya imkan yoktu. Bu işle uğraşmak istemenin delilik olduğunu söylüyorlardı.

Z.: Eğer biz zamanında Kürt olduğumuzu kabul etseydik, halimiz böyle olmazdı. 20-30 milyon nüfuslu bir halkız. Devlet değiliz. Başkalarının elindeyiz. Neden, çünkü kendimize değil, başkalarına hizmet ettik. Hep başkalarının kapılarını çalarak uşaklık yapmışız. Bu ağalar, beyler olmasaydı, halk bu duruma düşmezdi.

PKK Genel Sekreteri: İşte, en büyük günah buradadır. Halk kahramandır. Halkın başına geçenler suç işlemişlerdir. Aslında bunları Kürt olarak kabul etmemek gerekir. Şimdi de Kürtlük adına hareket edenler var...

Z.: Bunlar yılanın etini yemişler; insan bile olamazlar. Mesela, Barzani... O Kürt değildi, Barzani'ydi. Kürtlük ruhu yoktu, Barzanici ruh vardı. Onun istediği Barzaniciliğin büyümesiydi.

PKK Genel Sekreteri: Bu çok doğrudur. Onda yurtseverlik ruhu yoktu.

Z.: Birçoklarını öldürdüler. Hüseyin Paşa'yı, Nuhbeti vuran onlardır. Beni de öldüreceklerdi, ama kaçtım. Yakalayamadılar. Onlara karşı çıkmıştım. Bazıları, "Nasıl böyle yaparsın; seni öldürürler" dediler. Çünkü herkes korkuyordu. Ben, "Öldürsünler, Kürdistan için öleceğim" demiştim.

PKK Genel Sekreteri: Barzani ve Talabani bizim üzerimizde de oynadılar. Hesapları vardı. Talabani Amerika'ya gitti. Amerika'nın dostumuz olacağını düşünüyor. Gerçekte ise Amerika, Türk devletine yaptığı destekle bizi ölüme götürmeye çalışıyor. Geçen yıl, Irak kimyasal gaz kullandığında ölümden kaçanlar Türkiye'ye sığındılar. Barzani, Türk devletine teşekkür mesajı gönderdi. Talabani de Türkiye'yi sığınmacı Kürtlere sözde yardım ettiği için övdü. Barzani ve Talabani, Türk devletiyle ilişki kurmak için girişimlerde bulundular. Gerçekten bunların durumu acıklı bir durumdur. Zaten bunların yaptıkları savaş değil, savaşla oynamaktı. Bugün Amerika ve Avrupa, bunlara ve diğerlerine dayanarak üzerimize geliyor. Kuzey Kürdistan'dan olanlar da Tevger adlı bir örgüt kurmuşlar. Bunlar da Avrupa'da çeşitli hesap ve komplolar peşindedir. "PKK nasıl ortadan kalkar, ona karşı nasıl savaşalım" ve benzeri konularda kafa yoruyorlar.

TC bugün sığınmacı Kürtleri barındırıyorsa, bu, kendisinin çıkarına olduğu içindir. Düşünüyorlar işte, "biz bunlara yer vermezsek PKK'ye katılırlar" diye. Şimdi Barzani ve Talabani, umudu diplomatik ilişkilere bağlamışlar. Demeçler vererek, "Silahlı mücadele ile bir yere gidemeyiz" diyorlar. Dedim ya, bunlar savaşmadılar, savaşla oynadılar; savaştan yararlandılar. Halkı serbest bıraksalardı, kaçırtmasalardı; şimdi onbinlerce kişilik orduya sahip olmuştuk. Bunu Amerika da TC de biliyordu. Onun için halkı silahsızlandırarak Türkiye'ye kaçırttılar.

(...)

PKK Genel Sekreteri: Bizim ihtiyar Osman Sabri geldi. Merhaba. Hoş geldin!

O. Sabri: Merhaba. Hoş bulduk. 2 yıla yakındır yataktayım. Belkemiğimden rahatsızım.

PKK Genel Sekreteri: Ülkeden haber alıyor musun?

O. Sabri: Fazla değil. Ülke tahrip olmuş ağaların, şeyhlerin ve mollaların elinde...

PKK Genel Sekreteri: Ülkeyi bu hale getirenlerin hükmü kırıldı.

O. Sabri: Bu bir gerçektir.

PKK Genel Sekreteri: Bu yıl düşmanın üzerine çok güçlü gittik.

O. Sabri: Kardeş bakın, biz Kürtler çok geride kaldık. Ama bazı halklar gibi yok olmadık. Mutlaka ilerleyeceğiz. Ben bu yaştayım, ama Kürdistan'ı göreceğime inanıyorum.

PKK Genel Sekreteri: Göreceksin...

O. Sabri: İllahi biz yapalım, uluslararası başka güçler değil; böyle olursa birlik, kurtuluş olmaz. Kürtler birbirine girerler... Radyodan haberleri dinliyorum. Mücadele iyi gidiyor.

PKK Genel Sekreteri: Botan'da 2000 gerillamız var. Bu az değildir. Kürdistan'ı tanıdığınız için bunu söyledim.

O. Sabri: Ne kadar olursa, o kadar gereklidir.

PKK Genel Sekreteri: Düşman 6 yıldır üzerimize var gücüyle geliyor. Türk ordusunu biliyorsunuz, ama bize karşı başarılı olamıyor... Türlü oyunlarla bizi düşürmeye çalıştı.

O. Sabri: Düşman benimle de çok uğraştı, kendine uşak yapmak için. Fakat ben uşak olmadım. Ağa ve beyler de düşmana az işbirlikçilik yapmadılar. Bu dönemde ben de şu düşünce oluştu: Ağa ve beyler etkisiz hale getirilmeden Kürt halkı bir yere gidemez.

PKK Genel Sekreteri: Evet, bunlar iflah olmazlar. Biz Parti içerisinde bunların etkileriyle mücadele ediyoruz. Teorik ve siyasi olarak bir mücadeleyi geliştiriyoruz. Bunda başarılı olabiliyoruz. Örneğin, bunların etkileri ruhlarda da yaşanıyor. Bunu, beyinlerden adeta şırıngayla çekerek ortadan kaldırıyoruz.

O. Sabri: Mesela deve çok büyüktür. Fakat ipi eşeğin kuyruğuna bağlanıp çekiliyor. Bunlar da halkın boynuna bindiler. Bugün de görüyorum. Aynen böyledirler.

PKK Genel Sekreteri: Şimdi Avrupa'da ne yapıyorlar; Paris'te konferans düzenlemişler. Her birisinin bir furyası vardır.

O. Sabri: Ben onları iyi tanıyorum. Görmesem de, bilirim onları. Ben bir insanın izini gör-

Devamı 16. sayfada

"Yeni yılda karanlıkları daha çok özgürlüklerle aydınlatalım"

Sevgili arkadaşlar,

Hem dünyada, hem de ülkemizde büyük olaylarla dolu önemli bir yıl geçirdik. Yıl bitiyor ama, olaylar ve gelişmeler bitmiyor. Adeta zamanı durdururcasına yaşadığımız yılı geri çekmeye ve yeni olaylarla doldurmaya çalışıyor. Eminim ki, 1989 yılı da, niteliklerinde değişiklikler olsa da yaşanan olayların önemi ve büyüklüğü bakımından 1979 yılı gibi dünya ve ülkemiz tarihinde sürekli anılan bir yıl olacaktır.

Garip benzerlik ama, her on yılın sonuna gelirken büyük değişimler yaşanıyor. Hatırlayabilenler bilirler, 1979 yılında da dünyanın değişik bölgelerinde meydana gelen olaylarla yer-gök sarsılıyordu adeta. Devrimci ve ilerici atılımlar, gericiliğin temelini sarsıyordu. Ardından '80'li yılların azgın gerici saldırıları ve buna karşı direniş geldi. Şimdi '80'lerin başından itibaren gelişen bu saldırganlığın nisbi sonuçları yaşanıyor ve tamamlanmak üzere bulunuyor. '90'lı yıllara böyle giriyoruz. '90'lı yılların dünya ölçüsünde büyük olaylara ve önemli devrimci değişikliklere gebe olduğunu söylemek bir kehanet olmaz sanırım. '70'li yıllardan '80'lere geçişi daha iyi izleyebilmiştim, özgürdüm. Şimdi esaret yaşamı içinde izlemeye çalışıyorum ki, tabii çok sınırlı ve yetersiz oluyor. En çok acı veren de, bu büyük olayları canlı bir biçimde yaşamamaktır.

Yaygın bir fikir olarak, dünyadaki dengelerin değiştiği ve yeni dengeler oluştuğu söyleniyor ki, belli ölçüde doğrudur. Böyle bir ortamda düşünmek, değerlendirme yapmak ve geleceği görmeye çalışmak daha da çok önem taşıyor. Durum, bu bakımdan gerçekten çok önemli. Fakat, itiraf edeyim ki, bu noktada oldukça tembel, atıl ve üretimsiz bir durumda kalıyorum. Tutsaklık yaşamı en çok da bu bakımdan kötü ve acı verici oluyor. İnsan düşündükçe açıcı haber ve bilgilere çok daha fazla ihtiyaç duyuyor. Bu durumu yaşarken neden böyle tutulduğumuzu da daha iyi anlar oluyorum. Şikayetim yok, sadece dünya gerçeklerini daha iyi öğreniyorum.

Çeşitli haklar üzerine ne kadar bol laf edilirse edilsin, dünyada geçerli olan ölçünün güç olduğunu daha yakından görüyorum. Herkes gücü oranında yaşam hakkı ve değer buluyor. Çok kötü bir ölçü, fakat işleyen gerçek bu. Son olaylar bu gerçeği ne denli çarpıcı kılıyor! "Savaş bitti" ve "jandarma değiliz" denerek ülkeler işgal ediliyor, dünyaya daha çok savaş yayılıyor. Yirmi yıldır her türlü övgüye mazhar edilen ve "şövalye" kılınan kişi, bunu yapanlarca bir günde "terörist" ilan edilebiliyor. Ya Türkiye? Bir gün önce kucaklaşarak övgülerle anlaşmalar imzaladığı rejimi, bir gün sonra "terörist" ve "katil" diye sunabiliyor. İlginç ama, böylelerinin yüzlerinin bile kızarmadığı görülür. Hatta kendilerini neredeyse "kurtarıcı" olarak ilan etmeye yelteniyorlar. Burjuvazinin bu gerçeği beni hiç şaşırtmıyor. Sadece bu gerçeği göremeyip aldananlara şaşıyor ve acıyorum. Tabii biraz da öfke duyarak.

Geçmişte sosyalizm adına çok günahlar işlenmiş olduğu bir gerçek. Bugün aynı işi yapanların daha da fazla olduğu görülüyor. Bundan yararlanan emperyalist saldırganlığın, kısa vadede kısmi ilerlemeler kaydettiğini belirtmek gerekiyor. Ama artık ortayolculuğun sonuna gelindiğini sanıyorum. Ömrünün fazla uzun olmayacağı görülüyor. Kesin ayrım anı yaklaşıyor. Sosyalizmin kesin ayrım çizgilerini daha derinliğine ve net olarak çizmek gerekiyor. Sapkınlıkların kötü ve başarısız olduğunun pratik kanıtları çoğalıyor. Nicel planda bazı kayıplar olsa da, sosyalizmin nitel gelişme sağlayacağı ve önümüzdeki sürecin gerçek sosyalizmin yeni bir atılım süreci olacağı her türlü veriden görülüyor.

Geçen sürecin dünya dengesi, bir dünya savaşına pratik imkan vermemişti. Şimdi "barış" sözleri altında bu tehlikenin daha da büyütüldüğü gözleniyor. Dengesel değişim, bu tehlikeyi kesinlikle azaltmıyor. Sömürge ve bölüşme çabalarının, bundan doğan çelişkilerin ve en azından "küçük" savaşların daha da yaygınlaşacağı bir döneme giriliyor. Emperyalist sistem içindeki olayları bu çerçevede değerlendirmek gerekiyor. Bu da, halkların direniş mücadelelerinin daha da yükseleceğine işaret ediyor.

Geride bıraktığımız yılda Kürdistan'da bir kader mücadelesi yaşandı. Gerçekten karşıtlarımızın büyük planları ve umutları vardı. Halkımızın büyük direnişi, sadece bu emperyalist-sömürgeci saldırganlığı kırmakla kalmadı, kendisini de büyük ve inkar edilemez bir güç haline getirmeyi bildi. Bir özgürlük kasırgası olarak kendini dosta ve düşmana kabul ettirdi. Gelinen nokta budur. Süren özgürlük direnişi, artık daha büyük siyasal kazanımlarla ortaya çıkabilecektir. '90'lı yılların önemli devrimci değişimler dönemi olacağını belirttim. Bunun en önde gelen adaylarından birinin, ulusal kurtuluş mücadelemiz olduğunu da buna eklemem gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, biraz beyin jimnastiği yapmaya çalıştım. Mazur göreceğinizi umarım.

Hepinizi özlemle kucaklar, yeni yılda ulusal kurtuluş mücadelemize ve bu mücadelede tümünüze üstün başarılar dilerim. Yeni yılda karanlıkları daha çok özgürlükle aydınlatalım. Esen kalın!

Selahattin Erdem
27 Aralık 1989

"Sosyalizme her zamankinden daha derin bir bağlılık duyuyorum"

Sevgili Arkadaşım

Kısa bir zaman dilimi içinde çok ciddi gelişmeler yaşandı. Aslında önceden başlayan gelişmeler, son olaylarla birlikte iyice belirginlik kazandı demem gerekirdi. Doğu Avrupa ülkelerindeki olaylar, başkaları üzerinde nasıl bir etkide bulundu, bilmiyorum. Ancak itiraf edeyim ki, ortaya çıkan sonuçlar beni hayli sarstı. Etkilenmenin derinliğini ilkin duygusallığıma yorumlamak istedim, ama hiç de başarılı olamadım. Duygusal davrananlar çok, sosyalizme inançlarını yitirenler bir hayli fazla. Kapitalist ülkelerde reel sosyalizmin izleyicisi konumunda bulunanlar, varlık gerekçelerinin ortadan kalktığına inanıyorlar. Bana gelince, sosyalizme her zamankinden daha derin bir bağlılık duyuyorum. Bu gelişmeler karşısında bir bakıma kendimi biraz daha yenilenmiş ve güçlenmiş buluyorum. Durgunluğun, yozlaşmanın ve bilimsel sosyalizmin temel ilkelerinden uzaklaşmanın yol açtığı tahripkar sonuçların yanılgılarımızı köklü bir biçimde gidermede ve kendimizi yenilemede gerçek bir katalizör rolü oynayacağından eminim. Kısacası, 1990 yılına bilimsel sosyalizme inancımı tazelemiş olarak giriyorum.

Bilimsel sosyalizmin bütün devrimciler için her zaman esin, coşku ve heyecan kaynağı olmuş, cezbeden ilkeleri ve idealleri vardı. (Şimdi de var.) Aradan belirli bir süre geçtikten sonra, hem Sovyetler Birliği'nde hem de öteki sosyalist ülkelerde, bu ilkeler ve idealler derin yaralar aldı, unutuldu veya unutturuldu. İçine sıkıştırıldığı milliyetçilik zırhı, sosyalizme ağır darbeler vurdu. Süreç içinde sosyalist sistem dünya devrimindeki öncü rolünden uzaklaştırıldı. Sosyalizm, karnı tok sırtı pek insanların tüketim arzularını alabildiğine kamçılayan bir sistem düzeyine indirgendi. Tüketim toplumunun ölçüleri ve kalıpları önemli oranda sosyalist ülkelerde de geçerli hale geldi. Emperyalizme karşı mücadeleden sözedilmez oldu ya da her iki sistemin barış içinde ekonomik yarışması derekesine düşürüldü. Proletarya enternasyonalizmi, emperyalizmin nükleer savaş tehditini pratiğe dönüştürecek tehlikeli bir anlayış ve tutum olarak algılandı, adeta bir provokasyon unsuru sayıldı ve bir kenara atıldı. Sanki dünyanın pek çok ülkesinde insanlar emperyalizmin baskı ve sömürü ağı içinde çırpınmıyorlarmış gibi, sanki gezegenimiz üzerinde her yıl milyonlarca insan sadece ekmek bulamamaktan kırılmıyormuş gibi, sanki emperyalizm, yeni-sömürge ülkeleri birer açık cezaevine dönüştürmemiş gibi, sanki Batı'nın ulaştığı "uygarlık" ve refah düzeyi, Doğu'nun ezilen halklarının acımasız sömürülmesi üzerinde yükselmiyormuş gibi, Kautsky'nin emperyalizm çözümlemeleri yeniden baştacı edildi.

Milliyetçilik sosyalizmin en büyük düşmanıdır. Dar ulusal kalıplar içine hapsedilmiş bir sosyalizm ve bunun amaç düzeyine çıkarılarak dünya devriminin önüne geçirilmesi, kaçınılmaz bir biçimde yozlaşmayı doğurdu. İlkin sosyalist ilkeler ve idealler çarpıtıldı. Bunu sosyalist ekonomideki bozulma izledi. Burjuva basınından okuyorum. Doğu Almanya yurttaşları, kendilerinin estetikten yoksun otomobillerini Batı Almanya'nın lüks arabalarıyla kıyaslayarak, "Batı'nın en az elli yıl gerisindeyiz" diyorlarmış. Sosyalizm ile kapitalizm arasındaki fark, otomobil standartları ve ekonomik gelişme düzeyi arasındaki farklılığa indirgendiğinde, söylediklerine hak vermek gerekir. Ancak bir de sosyalist bakışaçısı denilen bir şey var, bir sosyalist ahlak var. Doğu Almanya yurttaşlarının düşünme tarzına baktığım zaman, yıllarca yönetici konumunda bulunmuş o sözde komünist partilerin sosyalizmden ne denli uzaklaştıklarını daha iyi anlıyorum. Bu sözler karşısında kendi kendime gülüyorum. "İyi ya, ne de olsa artık sosyalizmi terkediyorsunuz; Batı'nın burjuvaları gibi sizler de, biz ezilen halkların sömürüsüne katılırsanız, kısa bir süre içinde köşeyi döner ve aradaki açığı hızla kapatırsınız" diyorum. Neden olmasın? Şu bizim gariban Türk burjuvazisi bile emperyalist bir güç haline gelmenin düşlerini kurarken, Batı'nın refah düzeyinin sosyalist ülkelerdeki hayranları neden bunu yapmasın?

Sevgili Arkadaşım! Bana güleceksin ama, gerçekten acı duyuyorum. Bazı değerlere çirkin bir biçimde saldırılması, sadece bireysel değil ulusal düzeyde tepki doğurur. Sana küçük bir örnek vereceğim. Fransız Devrimi'ni hızlandıran ilginç bir olay vardır. Devrimin arifesinde saraya bağlı muhafız kıtası, Paris'te bulunan yabancı kıtalar şerefine bir eğlence düzenliyor. Eğlencenin ateşli bir yerinde muhafız kıtası askerleri, şapkalarındaki ulusal rozetleri koparıp ayakları altında çiğniyorlar. Bunun yerine başka bir rozet takıyorlar. Fransız burjuvazisi, bu olayı bir meydan okuma kabul ediyor. Halkı seferber ederek muhafız kıtasından hesap sormaya karar veriyor. Bir rozetin çiğnenişi, halkın öfke birikimini ateşleyen bir kıvılcım yerine geçiyor ve devrim başlıyor. Doğu Avrupa ülkelerinde de devrim yapıldığını söyleyenler var ve bu "devrimciler", bu kez ayakları altında "kızıl yıldız"ı çiğniyorlar.

İnanır mısın, onca gelişme arasında beni en çok etkileyen olay bu oldu. Yoksa gelişmenin doğrultusunu önceden kestirdiğim için fazla umursamazdım. İsterdim ki hem cehennemin ve hem de cennetin kapıları ardına kadar açık olsun. İsteyen istediği kapıdan içeri girsin. Cehennemi tercih edenler karşısında, bize, yolunuz açık olsun demek düşer. Ama bize ait olan değerlere saldırmasınlar, değerlerimize hakaret etmesinler. Kızıl yıldız, yaşamlarını sosyalist bir dünya uğruna verilen kavgaya adamış on milyonlarca insanın dökülen kanlarının sembolüdür. Bu yüzden kızıl yıldızın çiğnenmesine müthiş öfke duyuyorum. Kötümser değilim. Ancak kimi dostlarım gibi gelişmeleri olumlu olarak değerlendirmekte zorlanıyorum. "Gelişmelerin yönü henüz belirlenmiş değildir" diyen arkadaşlarıma da katılmıyorum. Gelişmelerin yönünün belirginlik kazandığını ve gidişin kapitalizme doğru olduğunu düşünüyorum. Olumlu olan nedir sorusuna vereceğim yanıt kısadır: İkiyüzlülük ortadan kalkıyor. Yıllarca sosyalizm adına sosyalizme en büyük düşmanlığı yapanlar, artık sosyalizmle biçimsel bağlantılarını da koparıyorlar. Bayraklarından, kızıl yıldızı çıkarıyor, ülke adının başındaki "sosyalist" ve "halk" sözcüklerini bile sakıncalı bulup çıkarıyorlar. Buraya kadar olumlu. Bunun ötesine geçiyorlar. Batı'nın "komünizm uzmanı" kiralık ideologlarından daha ateşli bir biçimde "Marksizm-Leninizm öldü" diye sevinç naraları atıyorlar.

Marksizm-Leninizmin öldüğü savı yeni değil, kendi tarihi kadar eskidir. Ancak emperyalist yağma sofrasına imrenerek bakan bu yeni sosyalizm kaçakları, Marksizm-Leninizm'i toprağa vermek istiyor ve cenaze namazını kılacak karşı-devrim cemaatine imamlık yapmaya yürüyorlar. Acaba bizden de bu cemaate katılmak isteyenler çıkar mı dersin? Sanmam. Bu cemaate de, cemaatin imamlığına soyunanlara da yüzbin kere lanet olsun. Hiç kuşkusuz Marksizm-Leninizm yaşıyor. Bu bir yana, Marksizm-Leninizm sahtekar takımının elinde bir oyuncak olmaktan ve daha fazla lekelenmekten kurtulduğu için sevinmek gerekiyor. Gelişmeler, Marksizm-Leninizmi yalanlamıyor. Tersine bütün bu gelişmeler, Marksizm-Leninizmin yeniden ve yeniden kanıtlanması anlamına geliyor. Çürüyen ve kendisiyle birlikte neredeyse toplumu da çürümenin eşiğine getiren o kokuşan revizyonizmdir. Emperyalizm çürütüyor, buna kuşkum yoktur. Ancak revizyonizmin hüküm sürdüğü yerlerde kapılar açılınca, ilkinden daha iğrenç kokular yükseliyor. Bu pis koku, benim midemi daha çok bulandırıyor.

Sevgili kardeşim! Bugün yeni yılın ilk günü. Radyolar dünya liderlerinin yeni yıl mesajlarını yayınlıyor. George Bush'un mesajı çok ilginçti; *"Sovyetler Birliği'nin de dünya pazarında yeralmasını istiyoruz"* diyor. Castro'nun sözlerini anımsadım. Amerikan emperyalizmi, Sov-

Devamı 16. sayfada

Nelson Mandela serbest bırakıldı

Siyah halkın mücadelesi durmayacaktır

Şubat ayı başında Güney Afrika Cumhuriyeti Devlet Başkanı Frederik Klerk, parlamentoda yaptığı konuşmada 30'un üzerindeki muhalefet örgütüne yasal statü kazandırıldığını ve siyasal tutukluların serbest bırakılacağını açıkladı. Klerk, açıklamasında bütün halkın katılacağı siyasal çözüm arayışında olduklarını ve beyazların haklarını koruma altına alacak formülleri bulma zorunluluğunu vurguladı. Bu açıklamalar üzerine siyah halkın bütün örgütleri yasallaştı. Ayrıca 27 yıldır tutuklu olan ANC (Afrika Ulusal Kongresi)'nin lideri Nelson Mandela, 11 Şubat günü serbest bırakıldı.

1983'te yapılan sayıma göre, Güney Afrika'nın nüfusu 29 milyon dolayındadır. Bunun 4,5 milyonu yönetimi elinde tutan beyazlar, 2,7 milyonu melezler, 0,8 milyonu Hintliler ve 21 milyonu hiçbir hakka sahip olmayan yerli siyahlardır. Askeri ve sanayi açıdan stratejik öneme sahip olan ülkenin ekonomisi madenlere dayanmaktadır. Dünyada bilinen altın rezervlerinin yüzde 49'u burada bulunmaktadır. Ayrıca uranyum, krom, platin, magnezyum, elmas, bakır, asbest, demir cevheri ve maden kömürü rezervleri bol miktarda bulunmakta ve üretilmektedir. Ülke, 1.221.037 kilometrekarelik geniş topraklarıyla üç taraftan Atlas ve Hint Okyanuslarıyla çevrilmiştir.

Ülke, sahip olduğu bu zenginlikler ve Afrika kıtasında işgal ettiği coğrafik konumundan dolayı sürekli yayılmacı güçlerin dikkatini çekmiş ve işgal edilmiştir. İlk kez XV. yüzyılda Portekizliler keşfettiyseler de, uzun dönem İngilizler ve Almanlar egemen oldu. I. Dünya Paylaşım Savaşı sonrası tamamen İngiliz sömürgeciliği gelişti. Ağırlıklı bu dönemden itibaren başta İngilizler olmak üzere Avrupalılar göç edip yerleştiler. Açık ki bu göç İngiliz emperyalizminin teşvik ve aktif desteği ile geliştirildi. Beyaz nüfus belli bir düzeye ulaştıktan sonra yönetimi bunlara devreden İngiliz emperyalizmi geri çekildi. Aslında bu çekiliş çok tehlikeli bir sömürgecilik statüsü oluşturmaya tekabül eder. Biçim değiştiren sömürgecilik bu kez o alana yerleşmiş ve oranın vatandaşı gözüken ırkçı beyazlar eliyle uygulanmaya başlanmıştır. Bu yönetim yerli siyah halkın hiçbir hakkını tanımaz ve köle-efendi ilişkilerini sürekli egemen kılar. Buna dayanarak İngiliz emperyalizmi sömürüsünü daha rahat sürdürür. II. Paylaşım Savaşı sonrası emperyalizmin öncülüğüne yükselen ABD de uluslararası tekelleri kanalıyla alanda sermaye yatırımına yönelir ve ırkçı azınlık yönetimini beslemeye başlar.

Emperyalizmden büyük destek gören ırkçı beyaz yönetim, salt G. Afrika'daki siyahları aşağılamak, katletmek ve sömürmekle yetinmez, yayılmacı emeller de besler. Bu emeller siyah Afrika'da bir tehdit unsuru oluşturmaktadır. Namibya üzerinde uzun yıllar sömürgeci egemenliğini sürdürmüşken, Angola ve Mozambik devrimci yönetimlerini de yıkmayı amaçlamaktadır. Bu ülkelerdeki karşı-devrimci kontraları eğitip silahlandırmakta ve saldırtmaktadır. Hatta zaman zaman saldırgan askeri güçleriyle bu ülke topraklarını işgal etmekte, devrimin önderlerine suikastler düzenlemektedir. Güney Afrika Cumhuriyeti bulunduğu alanda İsrail'in Ortadoğu'daki terör devleti olma konumunu temsil etmektedir. Halklar üzerinde terör uygulayan bu ırkçı polis devleti, işte siyahlar üzerinde bir kıyım gücü düzeyinde gerici zoru uygulamaktadır. Siyahlara yönetimde hiçbir hak tanınmadığı gibi, günlük yaşam dahi ırk ayırımı temelinde denetim altında tutulmaktadır. Siyahların oturduğu alanlar bölgelere ayrılmış, birinden diğerine geçmek izin belgesine bağlanmıştır. Zaten beyazların yaşadığı bölgelere siyahların girmesi yasaktır. Ücretler dahi ırklara göre belirlenir. Aynı işi yapan beyazla siyahın aldıkları ücret en az 10'a 1 oranındadır. Yaşamın her alanında siyahlar, geliştirilen ırkçı temeldeki yasaların zor yoluyla uygulanması sonucu adeta nefes alamaz konuma getirilmişlerdir.

Yerli siyah halk Avrupalıların işgaline karşı sürekli mücadele etmiştir. Fakat yerliler, geri ekonomik ve sosyal konumlarından dolayı devrimci önderlikler yaratamadıklarından zafer kazanamadılar. İlk ilerici düşünceleri taşıyan örgütlenme, Güney Afrika Komünist Partisi (CPSA)'nin 1921'de kurulmasıyla gerçekleşti. Fakat bu parti beyaz işçilerin önderliğinde kurulduğundan, ırkçı düşüncelerden kendini kurtaramamıştı. Dolayısıyla siyah halkın hiçbir sorununu programlaştıramadığından, başlangıçta siyahlardan fazla bir destek alamadı. Sonraki süreçte kısmi oranda kendini değişime uğrattıysa da bilimsel sosyalizmin ölçülerinde bir program ve mücadele perpektifine ulaşamadı. Fakat siyahların lehine sağladığı dönüşüm destek görmesini de birlikte getirdi. Bugün G. Afrika halkının güçlü örgütlerinden biri durumundadır.

BM'nce G. Afrika halkının temsilcisi olarak tanınan ve en güçlü örgüt olan ANC, 1923 yılında kuruldu. 1943 yılına kadar fazla varlık gösteremeyen ANC, bu tarihte kurulan gençlik örgütüyle asıl önderlerine kavuşacaktır. Gençlik örgütünün kurucuları olan Nelson Mandela, Oliver Tampo ve Walter Sisuki, sonraki süreçte ANC'nin önderleri durumuna yükselirler. Bu tarihten sonra ANC niteliksel bir dönüşüme uğrar. Kitle gösterileri ve grevler yaygınlaşır. Sonraki süreçte ANC'yi sağcılıkla eleştiren bir bölünme olur. Ayrılanlar AFC (Pan Afrika Kongresi)'ni kurarlar. Çin yanlısı olarak bilinen AFC, Güney Afrika Cumhuriyeti halkının üçüncü büyük örgütü konumundadır.

AFC, 21 Mart 1960 günü 20 bini aşkın kişinin katıldığı bir gösteri düzenledi. Göstericiler üzerlerinde geçiş belgesi olmadığı halde, bir karakolun önünde toplandılar. Polisin saldırısı sonucu çoluk-çocuk, kadın-yaşlı 67 kişi öldü, yüzlercesi de yaralandı. Suçlulardan hiç kimse tutuklanmadı. Bu olay dünyada büyük yankı uyandırdı ve 21 Mart Uluslararası Irkçılıkla Mücadele Günü olarak ilan edildi. Bu, Afrika kurtuluş mücadelesinin yeni bir sürece girmesini de ifade eder. Barışçı gösterilerle ırkçı rejimin yıkılamayacağı iyice anlaşılır. Mücadeleye belirgin anlamda damgasını vurmasa da silahlı mücadele de geliştirilir. ANC, kendisine bağlı 10 bin kişilik askeri güç oluşturur. Diğer örgütler de bu yönlü adımlar atarlar. Gelişmelere paralel olarak grevler ve gösterilerde de niteliksel bir sıçrama oldu. Bunun üzerine yönetim bütün örgütleri yasadışı ilan etti ve yaygın tutuklamalara gitti. 1976-77 yılında Soweto'da başlayan gösteriler, ülke genelinde yayılarak, büyük kitleleri sardı. Irkçı yönetimin polis gücü, göstericileri şiddet kullanarak dağıtıyordu. Ve yaptığı katliamlarla binlerce siyahı alçakça öldürüyordu. Günümüze doğru gelirken ırkçı rejim, Afrika ve dünya halklarından tamamen tecrit olmuş bir güruhtur. G. Afrika halkına proletarya öncülük etmese de, ırkçılık karşıtı mücadele bu rejimi oldukça güçsüz düşürmüştür.

Siyah halkın direnişi sonucu büyük darbeler alan rejim, son aldığı yumuşama kararlarıyla yaşamını uzatmaya çalışıyor. Başta ABD olmak üzere emperyalizm bu rejimi uzun yıllar zorla ayakta tuttu. Fakat gelinen noktada artık emperyalizmin de onu yaşatmaya gücü yetmemektedir. Güney Afrika rejiminin yıkılması durumunda, özelde G. Afrika'da genelde Afrika kıtasında emperyalizmin çıkarları tehlikeye girecektir. Dolayısıyla bu rejime biçimde değişiklik kazandırarak onu yaşatmak emperyalizmin çıkarınadır. Nitekim daha Mandela salıverilmeden ABD ve İngiltere'nin onu ülkelerine davet edeceklerini açıklamaları da bunu göstermektedir. Esasta G. Afrika'daki son gelişmeler burdan kaynaklansa da, Malta Zirvesi sonrası yürürlüğe konulan karşılıklı taviz politikasının da bunda etkisi olmuştur. Özellikle zirve sonrası sosyalist ülkelerde reformist hareketler hızla geliştirilerek reel sosyalizmin "sivri" yönleri törpülenmeye, böylece yumuşatılmaya çalışılıyor. Böylece reel sosyalizm, emperyalizm tarafından kabul görür hale getiriliyor. Hatta Romanya örneğinde görüldüğü gibi, gerektiğinde şiddete de başvurulabiliyor.

Sosyalist ülkelerde bu gelişmeler yaşanırken, emperyalizm de sözde kapitalizmin sivriliklerini "törpülüyor, yumuşatıyor." Bush son yaptığı Avrupa'daki asker sayısını karşılıklı 195 bine indirme önerisiyle sosyalist ülkelere bir jest yapmayı hedeflemiştir. Güney Afrika'daki durum da bu jestin bir parçası olarak ele alınmaktadır. Emperyalizm, esasta siyah derili halkın mücadelesi sonucu çıkmaz içine giren ırkçı beyaz rejimi biraz yumuşatmayı kabul ederek, hem onun ömrünü uzatma çabası içine girmekte ve hem de verdiği kısmi tavizlerle dünyaya "ben de yumuşama politikasını uyguluyorum" mesajını vermeye çalışmaktadır. Açık ki bu, siyah G. Afrika halkının sorunlarını çözmekten oldukça uzak olan bir yaklaşımdır. Irkçılık biraz biçim değişikliğine uğratılarak uygulanacaktır. Bu anlamda halkın sorunlarını gerçek çözüme kavuşturmadığından, anti-ırkçı mücadele devam edecektir. Gerçek seçenek olan sosyalizm çözümüne ulaşılıncaya kadar yeni bir süreç başlamış durumdadır. ❑

SSCB ÇOK PARTİLİ SİSTEME GEÇTİ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi (SBKP), 5 Şubat 1990 günü başlayan ve 3 gün süren Merkez Komitesi toplantısında, Sovyet Anayasası'nda Komünist Parti'nin öncülüğünü garantiye alan 6. maddeyi kaldırdı. Anayasanın bu 6. maddesinin kaldırılmasıyla, SSCB'de çok partili sisteme geçileceği resmen ilan edildi.

Komünist Parti'nin öncülüğünü yasallaştıran 6. madde şunları öngörmekteydi:

"SSCB Komünist Partisi, Sovyet toplumunu yöneten ve yönlendiren güç olup, siyasal sistemin, devlet organlarının ve toplumsal örgütlerin çekirdeğini oluşturur. KP, halk için vardır ve halkın hizmetinde çalışır.

Marksist-Leninist öğretiye dayanan SBKP, toplumsal kalkınmanın perspektiflerini, iç ve dış politikanın yönünü saptar, Sovyet halkının yaratıcı gücünü yönlendirir ve bilimsel yollarla komünizmin zaferi için mücadele verir. Bütün parti örgütleri, anayasaya uygun olarak çalışırlar."

Başta SBKP Genel Sekreteri M. Gorbaçov olmak üzere, diğer bazı parti yetkilileri, çok partili siyasal yaşama geçmenin zorunlu olduğunu, bunu SSCB'de yaşanan koşulların ortaya çıkardığını belirterek, "Zaten birçok akımın fiilen politik sahnede" var olduğunu açıkladılar. Ayrıca Gorbaçov, basın ve yayın organlarına yaptığı bir açıklamada, Komünist Parti'nin öncü rolü için mücadele edeceklerini, ancak bunu anayasal ve hukuksal avantajlara sahip olmadan, demokratik mücadele platformunda yürütmek istediklerini belirtti. Yine, Komünist Partisi Politbüro üyesi ve partinin ideologlarından Vadim Medvedev, Merkez Komitesi toplantısı sonrasında konu ile ilgili şunları söyledi: *"Parti, ülkede önüne geçilmez bir kargaşa seline set çekmek amacıyla iktidar tekeline son verdi."*

Siyasi çevrelerin tarihsel önem taşıdığını belirttikleri SBKP toplantısında alınan bu kararın oylanmasında, bir delege çekimser kaldı, bir delege red oyu ve diğer tüm delegeler de kabul oyu kullandılar.

Alınan yeni karara göre, kurulacak her yeni parti, Sovyet anayasasını ve mevcut düzeni yıkmayı hedeflemeyecek ve sosyalist toplumun yenilenmesine hizmet edecek. Komünist Partisi yetkilileri, bu konuda kısa sürede yeni anayasal düzenlemeye gideceklerini açıkladılar. Gorbaçov, Komünist Partisi yayın organı Pravda'ya yaptığı açıklamada, *"Partinin iktidar tekeline sarılmak gibi bir iddiası yok. Sosyalist toplumun yenilenmesinden yana olan tüm güçlerle diyalog içine girmeye hazırız. Partiye taze güç gerekli. Çok partili sistemin her derde deva bir çözüm olmadığını yineliyorum. Toplumun demokratikleşmesi kararları belirleyici önemdedir"* diyerek, toplantıda alınan kararların, tüm dünyanın geleceğini ilgilendirdiğini belirtti.

Bir Merkez Komitesi yetkilisi olan Andrey Graçev, yapılan toplantı manzarasını, *"Parti mi sosyalizm için, sosyalizm mi Parti için? Bu, Sovyet Komünist Partisi için bir ölüm kalım meselesidir"* şeklinde tanımlarken, emperyalist devlet adamları ve basınyayın organları bu toplantıyı, SSCB'de bir devrim olarak değerlendirdiler. Çok partili sisteme geçilmesinin, Leninizmin ve dolayısıyla 1917 Ekim Devrimi'nin sonu anlamına geldiğini açıkladılar.

Yeni alınan kararlar önümüzdeki süreçte uygulamaya geçirilecek. Komünist Partisi yetkilileri, öncülük rolü için mücadele edeceklerini belirtiyorlar. Buradaki sorun, Komünist Partisi'ne halka önderlik rolünü pratikte oynatabilmektir. Bu da, halkla bütünleşen, sosyalist pratiği icra eden bir çizginin uygulanmasına bağlıdır. Sosyalist potansiyelin yaratıcı gücünün

Devamı 16. sayfada

- Y e m i n -

Kavgadaydılar...

Başbaşa diş dişe giden amansız bir kavganın en orta yerindeydiler, nefes nefese. Çamura belenip kirletilmeye çalışılan inançlarının ferman dinlemez "delice" tutkusundaydılar! Tutsaklar... Tutsaklar özgürlük aşkına tutsaktırlar insan sevgisine... Ve daha nice güzelliklere...

Zulüm güzelliklere düşman. Silahlı, acımasız ve hoyrat! Yeşeren umut çimenlerine kaya yuvarlamanın gözüdönmüşlüğünde. Zulüm, tüm iblisleriyle kuşanmış, "değil insan, ot bile bitirmemenin" canice esrikliğinde... Yükselen kurtuluş türküsünü zindanlarda kalleşçe boğmanın vahşi sınırsızlığında.

Geceye saplanan kapkara bir işkence çığlık çığlığa... İşkence koridorlarında ısıl ışıl yürekler! Işıldıyordu kan deryasının içinde. Kan kırmızısı çiçekler boy attı. İnsanlık yüreğinin sınırsız derinliklerinde kök saldılar.

Saldılar düşmanın yüreğine korkuyu, işkencede bir düğün şenliğinde zılgıta durarak... Meydan okuyarak...

Burnu sürtülmemişliğin azgın zaptedilmezliğindeydi zulüm. Kudurgandı. Kudurmuştu tüm hücreleriyle. Yani süngüsüyle, işkence ve zindanıyla. Oysa onlar silahsızdılar. Çırılçıplaktılar işkencede... Yürekleri vardı, kocaman dünyayı içine sığdırmış... Yürekleri vardı, katılaşmış inanç dolusu.

Ve yüreklerinin zırhındaydılar sadece. Ölümün günden güne yaşamı kemirdiği açlığa yatarlarken, yüreklerinde sadece o "Büyük gün"e duydukları inancın derin bilinci vardı.

Ve deli bir yaz sıcağında alyansını takarlarken ölümün, öpmüşlerdi hüzün düşmüş dudaklarıyla alnından özgürlüğü. Oysa ne kadar da sevmişlerdi yaşamı, ne kadar da istemişlerdi ona anlam katmayı... Mesela bir çiçeği büyütmek, ya da düşlerindeki dünyayı kurmaktı çocuklara... Yani düşler güzelliğinde değiştirerek dünyayı.. Ve işte kavgasındaydılar bunun.

Günler, açlığın yorgunluğunda... Günler, ölüm ağırlığında. Ve günler ölümün her saniyesine ve her saatine sindiği, ölüm çehreli günlerdi. Yaşamak bir fantazi, "belkili" cümlelerin öznesiydi yalnızca, bir de geçmişte kalan hoş bir anı... Evet, evet bir anı. Dalıp giderken düşle gerçeğin ayrımsızlığında beliren, bir anıydı yaşamak. Tastaman böyleydi, böyle anılar. Böyle konuşulur olmuştu yaşamak yorgun dudaklarda. Artık silik bir imgeydi, yaşamak.

Ferini yitirmek üzere olan gözlerini alan projektöre ve gürültü-patırtı arasında, çan çalıyormuşcasına çaylarını karıştırarak moral bozmak isteyen gardiyanlara verip veriştirdikten sonra, tekrar ağır ağır diğer tarafına dönerek uyumaya çalıştı. Sünger yatağın sıcaklığı, projektör ve gardiyanların "görev aşkıyla" yaptıkları şamata Ahmet'i uyutmuyordu. Süngerin terlettiği sol tarafı açıkta kalınca serinledi. Tatlı bir ürperti tüm vücudunu sardı. Biraz rahatladı. Ama yine uyuyamadı.

Gardiyanlar her zamanki gibi, tutsakları uyutmamak ve sinirlerini daha iyi bozmak için yaptıkları gürültüye ara verip istirahata çekilmişlerdi. Öte yandan zorunlu olmadıkça konuşmayan ve derileri iyice kemiklerine yapışmış tutsakların sessizce, ama onurluca ölümü bekleyişi sürüyordu. Bozuk hücre musluklarından gelen su sesi de olmasa müşahadiye tümüyle sessiz sayılırdı.

Bakışlarını amaçsızca hücrede dolaştırdı. Dikkatini çekip oyalayacak hiçbir şey yoktu, dizlerini karnına çekerek yerde yatmakta olan Hasan'dan başka. Onu seyretti bir süre. Şimdi uyanık olsaydı biraz konuşurduk, diye düşündü. Ama Hasan yatıyordu. Kimbilir ne zamandan beri böyle bir uyuma fırsatı yakalamamıştı. Normal hücre koşulu olsa, sırf muziplik olsun diye onu uykudan kaldırır sonra da onunla bir güzel sohbet ederdi. Hasan sohbeti severdi. Oysa şimdi mum gibi eriyen ipince uzun yüzüne bakınca, Hasan'ı kaldırmaya gönlü elvermedi.

Bu nedenle o da uyumak üzere gözlerini yumdu. Ama sivrisineklerin saldırısına uğrayınca uykusu iyice kaçtı. Gözleri kendisini sokan sivrisinekleri aradı. Yanıbaşındaki duvarda, büyüklükte hiç de Adana'nın sivrisineklerinden geri kalmayan bir sivrisinek duruyordu.

Elini uzandığı yerden ona doğru savurdu. Sadece belli-belirsiz duyulan güçsüz bir ses çıktı duvardan. Sinek uçup yitmişti. Dün Hasan'ın, "Bu sivrisinekler sömürgecilerden yana" dediğini anımsayınca, işkence altında keçi kırpılır gibi kırkılan sakallı yüzüne bir gülümseme yayıldı.

Sürekli uzanma ve açlık tüm vücutta ağrıları arttırıyordu. Ama özellikle şimdi kafasının arkası uyuşuyor, bazen de şiddetli sancılara yol açıyordu. İşte şimdi o dayanılması güç ağrı başlamıştı yine. Kıvranıyordu, ama kendince buna bir çözüm bulmuştu. Uzandığı yerden kalkıp oturuyor, kafasını dik tutarak, ağrıyı dindirmeye çalışıyordu. Şimdi yine bu geçici çözümü deniyordu. Boynunu sürekli dik tutmak zorunda kaldığı için, iyice eriyen kasları daha fazla başını taşıyamıyordu. Başı öğle sıcağındaki kır lalesi gibi omuzlarına düşüyordu. Tekrar kaldırıyor, tekrar yoruluyor ve bu işkence böyle sürüp gidiyordu. Baş ağrısı açlığını ve diğer tüm ağrılarını bastırıyordu.

Bu acılarıyla boğuşurken, gardiyanların ayak seslerini duydu Ahmet. Başlarında doktor, müdür ve diğer işkenceci kurmaylar olmak üzere "sağlık kontrolüne" çıkmışlardı. Doktor uyanık gördüğü tutsağa, "sağlığından bir şikayetin var mı?" sorusunu yöneltiyordu. Genellikle olumsuz yanıtlar alıyor, sonra da kontrolüne devam ediyordu. Kontrol, hayvanat bahçesindeki kafesler içerisinde bulunan vahşi yaratıkları seyreder gibi yapılıyordu. Onun için tutsakların yüzüne bakılıp geçiliyordu.

Ahmet oturduğu için, doktor yürüyüş temposunu bile değiştirmeden şöyle bir göz ucuyla bakarak geçti. Henüz oturabilen bir insana sağlık durumunu sormaya ne gerek vardı? Oturabildiğine göre, o denli ölümden uzak sayılırdı! Oysa Ahmet acıdan kıvranıyordu.

Ahmet de duruşunu bozmadan, sadece onlara bakmakla yetinmişti. Sorsalar da Ahmet'in vereceği yanıt belliydi zaten: "Hiçbir şeyim yok, iyiyim. Haklarımızı alıncaya kadar hiçbir şekilde tedavi kabul etmeyeceğim."

Kısa süren kontrol bitmiş, işkenceciler çıkıp gitmişlerdi. Sessizlik bir ağırlık gibi çökmüştü müşahadiyeye. Bu ürkütücü sessizlik fazla uzun sürmedi. Müşahadiyeyi titreten kusma sesi, sessizliğin üzerine giyotin bıçağı gibi düştü. Kusma oldukça şiddetliydi. Tüm tutsaklar uyanmış, "kim o" soruları müşhadiyenin boşluğunu doldurmaya başlamıştı. Sorular karşısında , üst katlardan bir ses, "Ali kusuyor Ali!" diyerek yanıt bekleyen soruları cevapladı. Ahmet;

- Durumu nasıl? diye sordu.

- Kötü, kan kusuyor, diye yanıtladı aynı ses. Müşahadiyenin kat boşluklarında nöbet tutan gardiyanlar da sesi duymuştu. Ali'nin hücresine gidip aceleyle kapıyı açtılar. Ali yığılıp kalmıştı. Gardiyanlar, onu hemen bir battaniyenin içine koyarak hücreden çıkardılar. Gardiyanlardan biri, "Ne inatçı insanlar... Adam ölüyor, hala burada kalacağım diyor" diyerek içerisine girdiği şaşkınlığı dile getiriyordu. Aslında bu bir gardiyanın dile gelen, tüm işkencecilerin şaşkınlığıydı.

Ahmet, Ali'nin sağlık durumunu biliyordu. "Eğer bu kadar şiddetli kan kusuyorsa..." dedi, arkasını getirmek istemedi. Düşünce şeridine keskin bir bıçak darbesi atarak kesti ortasından. Ama bu şerit yine yapışıyor ve yeniden beyninin içine hücuma kalkışıyordu. Boğuşup durdu, bir süre bu düşünceyle.

Gözlerinde Ali'nin yüzü canlandı birdenbire... Onu eylem içindeki haliyle değil, dipdiri, gülen ve coşku dolu haliyle düşündü. "Hayır, Ali'ye hiçbir şey olmaz" dedi. Onu eylem öncesi haliyle canlandırması, düşüncesini olumlamak içindi, zaten.

Oturmaktan yorulunca uzandı. Hasan uzandığı yerden:

- Yatmadın mı, Ahmet? dedi.

- Yatılmıyor ki,... Bir taraftan alçakların gürültüsü, diğer taraftan zaten bozulmuş uyku düzeni... Bir de senin deyiminle 'işbirlikçiler...' var ya!

- Ben de öyle... uzanıyorum, ama uyuyamıyorum. Hele bir de şu ağız kokusu yok mu? Leş gibi olmuş.

- Benimki de çamurlaşmış sanki.

- Namussuzlar, ağız kokusu artsın diye de macun, fırça vermiyorlar ya. Onu da bize karşı kullanıyorlar.

- Kullansınlar bakalım. Savcının o gün nasıl basitleştiğini görmedin mi? "Eylemi bırakın, size macun, fırça vereyim" diyordu. Artık ona sarılıyorlar. Ama bunun da para etmeyeceğini görecekler.

- Evet öyle, diye onayladı Hasan. Ahmet titrek bacaklarının üzerinde güçlükle doğrularak, yeni ayağa kalkan çocuk adımlarıyla lavaboya gitti. Ağzını suyla çalkalayıp, kemikleşmiş başparmağıyla, dişlerini temizlemek için biraz ovdu. Sonra da birkaç yudum su içti. Yatağına gelmek için geriye döndüğünde, yeni doğan bir tay gibi titreyip sallanmaya başladı. Gözleri kararıyordu. Hemen önündeki bölme duvarına dayanarak, büyük bir tehlikeden kurtardı kendisini. Bir an öyle bekledikten sonra, ayaklarını sürükleyerek gelip yatağına uzandı. O ceylan sekişli bacakları artık onu üç adımlık yere bile taşımıyordu.

Ahmet'i daha solgun bulan Hasan;

- Ne oldu Ahmet?

- Biraz önce tansiyonum düştü aniden. Az kalsın düşüyordum.

- Dikkat et biraz. Bu günlerin şakaya gelen yanı yok.

- Doğru söylüyorsun.

Ahmet güçlükle konuşuyordu. Bunu farkeden Hasan;

- Yatacak mısın Ahmet?

- Yatsam belki biraz iyi gelir.

- Vakit de epey geç oldu zaten. Ama beni uyku tutmuyor. Şimdi bir kitap olsaydı, iyi zaman geçirirdim.

- Gerçi şu anda yok ama, olsaydı da okuyamazdım. Gözlerim iyi değil.

Uzaktan uzağa tel örgü ve sıra sıra duvarları aşarak, hücrelere kadar gelen köpek ve horoz sesleri duyuluyordu. Ahmet henüz dalmadığı için bu sesleri farketti. "Şehrin çok yakınındayız..." diye geçirdi içinden. Bir an köyünün gecelerini düşündü. Nedense köpek ve horoz sesleri ona hep köyünü hatırlatırdı. Bir yoldaşının bu cezaevi için, "Mahalleye çok yakın" dediğini anımsadı. "Demek bu kadar yakınız ha..." dedi sonra.

Sızıları biraz diner gibi olmuştu. Ama projektör gözlerini kamçılamaya devam ediyordu. Kapatmasına rağmen gözlerini ışığın şiddetinden koruyamıyordu. Ölüm ağrısı düşmüş gözlerini yaktıkça yakıyordu. Cehennemi bir gecenin sıcağında, ölüm eşiğinde uyumak acılardan kurtulmaktı, bir süre de olsa. Ama yapamıyordu bunu, üzerindeki fanilayı çıkarıp parmaklığa asarak delice ışığı perdeledi.

Perdelenen ışığın gerisinde uyumak üzere gözlerini yumduğunda, mahalleden gelen sesler hala devam ediyordu. Gözlerinde ahşap evleri, dar-bakımsız sokaklarıyla bir mahalle belirdi. Belki de bir gece ansızın mantar gibi bitiveren gecekondu mahallesinin açlık ve sefalet kokan, o dokunsan yıkılacakmış gibi duran evleriydi. Ve gecenin bu vaktinde sokaklarında köpekler ve düzenin köpekleri geziyordu, sokak lambalarının altında. Gölgelerindeki karanlık umut olabilecek tüm ışıkları çekip yutuyor, geceyi daha da karartıyordu. Sadece geceyi mi? Gecenin koynunda filizlenen aydınlık düşleri de bölüyor, karanlığın dehlizlerinde köreltiyorlardı. Ama bu dandıkça, düşler daha inat aydınlaşıyorlardı. İşte sokaktaki hain pusu, sokaklara çıkacak aydın mutlu geleceği kurgulayan düşler içindi.

Düşler sokaklara çıkmamalı, daracık gecekondu odalarında boğulmalı... karanlığın elikanlı canilerinin kalbine bir hançer gibi saplanmamalıydı. Kana bulanmalı, katledilmeliydi düşler.

Şimdi sıcaklıktan bunalmış, yıldızların altında geceye taşıdıkları yorgunluktan derin-dipsiz bir uykuya dalmış insanları serin bir rüzgar okşuyordu. Uyumayan var mıydı acaba? "Uyanan" var mıydı? Kimbilir belki de bir asi çocuk, açlığını, çığlığında bir hançer gibi saplamıştı geceye. Ve bir anne uyanıyor arkasından. Gül yanaklı bebesini emziriyordu herhalde. Yanıbaşında bir hayalet gibi yükselen cezaevini düşündü mü acaba? Bu cezaevinin yavrusu için anlamını duyup ürperdi mi anne? Duyup ürpermeli hem de iliklerine kadar. Ah bir bilse cezaevini ve bizi... Bir bilse yüreklerimizdeki zinciri nasıl parçaladığımızı...

Biliyormu acaba, açlığını çığlığında dile getiren çocuğu için yepyeni bir dünya yaratmanın kavgasında olduğumuzu? Ve hücrelerde hücre hücre ölerek yürüttüğümüzü?.. Ah! bir bilse... Ah bir bilse kendisi için de savaştığımızı. Sefaletinin zincirlerini parçalamakta olduğumuzu ah bir bilse. Ve yürüse... Saçları umudun rüzgarında savrulsa... Çocuğu için, aşağılanan cinsi için ve emeği için yürüse... Ah bir yürüseler.

Ve karanlığın çöktüğü mahalle "açlığını çığlığında bir hançer gibi geceye saplayan" çocuğun sesine bir uyansa... Ah bir uyanıp silkinseler mahmurluklarından ve koparsalar bilinçlerindeki kölelik bağlarını. Ve yürüseler zulüm kalesine. Eritseler demiri, yıksalar taş taş.. Aksalar üzerine üzerine... Kim durdurabilir koyu bir baskı ve korkuyu yüreklerinde cesaret ve bilinçle isyana dönüştüren bu halkı? Ne durdurabilir yürüdükçe sokak sokak, cadde cadde çoğalan, çoğaldıkça güçlenen devrimin tutuşturduğu bu yürekleri? Asker mi, polis mi, demir mi, duvar mı? Bir bilseler, Bastille'in nasıl alındığını... Bir anlasalar ve yürüseler, ah bir yürüseler... Aksalar onu, ölüm düşmüş bedenini.

Tüm ruhuyla mahalledeydi şimdi. Düşlerindeki mahallenin, düşlerindeki gününü koruyordu kafasında. Evet bir gün "asi bir

çocuğun çığlığında" uyanıp, yürüyeceklerdi. O gün yıldızlar kadar uzak değildi... Ama çok yakın da değildi. Ama mutlaka olacaktı o gün. Açlığa durması nedendi ki?

Hücreden hücreye konuşmalar başlamıştı yine... Uyku tutmaz gecelerin rutin bir durumuydu bu. Tutsaklar yorgun ve keskin cümlelerle birbirlerini soruyorlardı. Daha önceleri direnişi kırmak için hücrelerden koğuşlara götürülen tutsaklar yeniden getirilmişlerdi. Bunlar revire yakın oldukları için gelişmeler konusunda taze bilgilere sahiptiler. Konuşmalar daha çok bu yeni gelenlerle yapılıyordu.

Kısa bir hal-hatırdan sonra bir tutsak;

- Bir doktor, "iki kişinin hastanede öldüğünü" söyledi, dedi.

Başka bir tutsak, hayret ve şaşkınlık ifade eden bir sesle;

- İki kişi mi? Nasıl olur, biz duymadık!

- Peki kim olduklarını söyledi mi?

- Hayır söylemedi.

Ölüm yüklü gecede, ölüm haberi üst kattan alt kattaki Ahmet'in kulağının dibine bir yıldırım gibi düşerek, onu mahalleden kopardı. Artık açlığın ve gerçekliğinin içindeydi. Duydukları doğru muydu? Olabilir miydi? Yan tarafına dönünce Hasan'ın soru dolu hüzünlü bakışlarıyla karşılaştı.

- Uyanıktın değil mi? Duydun mu arkadaşların ne dediğini? diye sordu, Ahmet.

- Evet, duydum.

- Sanırım isim söylemediler.

- Doğru, söylemediler.

- Sence isimleri de söylemesi gerekmez miydi? Acaba biliyor muydu da söylememiş, yoksa bilmiyor mu?

- İkisi de olabilir... Ama bir üçüncüsü de var. Bizlerde psikolojik yıkım yaratabilmek için yapıyor olabilirler. Ölümün bu kadar yakınlaştığı günlerde yaşam ölüm çatışması en üst düzeyde devam eder. İşte bunlar da bunu biliyor, onun için de kişilerdeki yaşama -ama ben buna rezilce yaşam diyeceğim- güdüsünü kamçılamak istiyor olabilirler.

- Bu son söylediğin benim de aklıma geldi.

- Öyle tabii, baksana doktorun söyleyiş biçimine. Güya doktor iyilik olsun diye gizlice söylemiş! Tabii adam az çok bizleri biliyor. Böyle yapıyor ki, inandırıcılığı olsun. Uluorta söyleyecek değil ya! Zaten arkadaşlar da pek inanmamışlar.

- Ben de öyle düşünüyorum. Baksana alçaklara... Son günlerde özellikle diğerleri eylemi bıraktıktan sonra tamamen psikolojik yıldırma savaşına başladılar. Hücrelerin önüne yemek koymalar, ağızlarını şapırdatarak çay içmeler... "Ayrana gel, kebaba gel" demeler, yanık yağ koymalar... Bu haber de onun gibi bir şey olsa gerek!..

Bu konuşmadan sonra, Ahmet kafasında çözümleyemediği bilinmeyenlerin ağırlığı altında uykuya daldığında, yeni günü haber veren şafağın ilk belirtileri seçiliyordu. Fabrika ve taşıt egzozlarından çıkan duman bulutlaşarak şehirin üzerine yayılırken şehir halen uyku mahrumluğunda olmalıydı.

- ...?

- ...!

- Arkadaş iyidir, uyuyor.

- Kaldırın bir görelim hele.

- Ölürse söyleriz! Gelip ölüsünü alırsınız. Uyandırmayın! Sayımınızı yapın siz!

Ahmet bu tartışmayı duyuyordu. Ama kalkmak istemiyordu. Kalkarsa bir daha zor uyurdu. Bunu biliyordu. Kafasına bir şeyin dokunup " şşşşt!" sesini duyunca kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle doğrularak,

- Kime şşşt diyorsun lan!? İnsanız be! diye bağırdı, gardiyanlara.

Gardiyanlar çekip gittiler. Ahmet'in sinirleri gerilmişti. Uyandırılmasından daha çok, hayvan çağırır gibi, aşağılanmasına kızmıştı. Ağzı kurumuştu. Yanıbaşında duran şişeden biriki yudum su içtikten sonra;

- Geceki haberden bir şey çıkmadı mı? diye sordu.

- Yok, bir gelişme olmadı.

- Haydutlar ne diyordu?

- Kaldırın da bir görelim diyorlar.

- Çok mu gerekliymiş?

- Öyleymiş ki...

- Şunlara bak yahu! Uyumamıza da karışıyorlar.

- Gerçi biraz havalı geldiler ama... Fırçalayınca yelkenleri indirdiler.

- Neyse geç onları... Telaşlıdırlar son günlerde, dedi.

Hasan'ın gece boyunca uyumamış hali, Ahmet'in gözünden kaçmadı;

- Ne o, uyumamış gibi bir halin var? Uyuyamadın mı, yoksa?

- Midem bırakmıyor ki! Sen yatarken, biraz kustum, çok derin dalmıştın, uyanmadın bile.

- Ne? Kustun mu?

- Evet kustum, şimdi daha iyiyim.

- Biraz uyusan iyi edersin.

- Hele biraz geçsin, yatarım sonra. Sen yatarken biraz düşündüm de.

- Ne düşündün?

- Bu eylem ya bize diz çöktürür, ya da devlete, diye düşündüm. Çünkü devlet açıkça bizi hedef almış. Biz hemen hemen yalnız kaldık sayılır. Biz de pes etmeyeceğimize göre... Birkaçımız öleceğiz. Baksana, hiçbir yerde eylemin 35. gününde insanlar o ringlerde sürgün edilmiş mi? Bu kadar uzun yolculuktan, susuzluktan sonra, vahşice işkence yapılmış mı? Duruma bakılırsa bunlar bizi teslim almada kararlıdırlar. Çünkü bizi teslim alırlarsa, diğer cezaevlerine yönelmeleri kolaylaşır.

- Doğru söylüyorsun. Aynı değiln gibidir. Şu anda herşey bize bağlı; ya biz, ya da onlar... Bir kitap okumuştum, ismi "İnanıyorum ki, biz kazanacağız"dı. Kafanı yorma, sonunda öyle ya da böyle biz kazanacağız." Sen biraz uyu, dinlen.

Hasan uyumak üzere uzanıp, mendilini yüzüne attı. Bir-iki sağa-sola döndükten sonra uyudu. Ahmet, yoldaşını seyretti bir süre, ölü gibi sessizce yatıyordu, soluk alışları bile farkedilliyordu. Ama Ahmet uyuyamadı. Akşamki haber geldi çakıldı kafasına. Haber gerçek miydi?.. Olabilir miydi? Olmaz, gerçek olamaz... Olur neden olmasın ki? O cehennemi yolculuk, açlıkla geçen günler ve barbarca yapılan işkenceden sonra, neden olmasın? Hem ölüm o kadar uzak değil ki!

Peki iki arkadaş ölmüş olsaydı, devlet bu kadar direnir miydi? Direnmezdi. Emin YAVUZ yoldaş şehit düştüğünde devlet hemen anlaşmamış mıydı? Tüm istemler kabul edilmemiş miydi? Bunlar böyle haberler yayarak bizde moral bozukluğu yaratmak istiyorlar. Çünkü tüm silahları kullandılar. Bir bu kalmıştı. İşte bunu da tam zamanında kullanıyorlar. Hem şu anda, toplumun büyük bir kesimi cezaevleriyle ilgili... TC'nin gündemi bunu kaldırmaz. Neden kaldırmasın ki? Bu TC'dir, başka güçlere benzemez. Hele sorun biz olunca, durum tamamen farklılaşır. Peki savcının ikide bir de temsilcileri çağırmasına ne demeli? Ya düzen partilerinin devreye sokulmasına? Sorular, cevaplar birbirini zincirin halkaları gibi takip ediyordu.

Sonra Hasan'ın az önceki konuşmasını hatırladı. Evet, düşmanla büyük bir hesaplaşma içindeyiz. Devlet, gücünün avantajını kullanacak... Bu olabilirdi, peki iki arkadaş gerçekten ölmüş olsa, devlet buna rağmen direnebilir miydi bu kadar? Tamam direnebilir bundan sonra, bu kabul. Çünkü bu TC'dir. Ama yine de, arkadaşlar ölmemiş, diye kendisini avutmaya çalıştı. Bunları düşünürken, ölümün eşiğinde olduğu aklına bile gelmiyordu.

Yine anılarının derinliğindeydi. Eskişehir'de saldırıdan hemen sonraydı. Arkadaş tüm tutsakları televizyon odasına toplamıştı. Herkes, merak ve heyecanla okunacak isim listesini bekliyordu. Tüm arkadaşlar eylemin 1. postasında yer almanın onurlu yarışındaydı. Belli ki, biraz sonra listeyi sessizce protesto edenler olacaktı. Hatta bizzat arkadaşa itirazlarını yapacaklar da çıkacaktı. İşte bu atmosfer içinde arkadaşın ağır hareketlerle listeyi cebinden çıkararak okuduğunu anımsadı, Ahmet.

Kendisinin de içinde bulunduğu 1. posta okunurken, "Acaba bu kez de yine bir eylem sonrasının o güzel anını birlikte, eksiksiz kutlayacak mıyız? Birlikte, eksiksizden kastı, safları terketmekle ilgili değildi. O ölümü düşünmüştü o anda. Hangimiz ya da hangilerimiz," diye düşündüğünü anımsadı. Şimdi ölümden bahsediliyordu. Düşündüğü gerçek mi oluyordu? Ürperdi birdenbire.

1. gruptaki yoldaşlarını teker teker gözlerinin önünden geçirdi. Onları sapasağlam halleriyle düşündü. Bunlar mı... Bunlar ölmez! diye geçirdi içinde. Bunlardan hiçbirisinin öldüğüne ihtimal vermedi, olmazdı.

Sonra ya gerçekse haber? O zaman ne olurdu? Bu olasılığı da istemeye istemeye hesaba katıyordu. O zaman da tüm duyguları isyan ediyordu buna. Bu düşünceyi kovmak istercesine kafasını sağa-sola sallıyor, kabullenemiyordu bir türlü.

Kendi ölümünü düşündü bir ara. Eğer sorunlar çözümlenemez ve dayatırsa düşman, "ateşe verdiği gemisinden" atlayıp kıyıya çıkacaktı. Ne güneş, ne gökyüzü, ne de sevdikleri vardı artık, kendisini bağlayan, iradesinin keskinliğinde kesilmişti tüm bağlar. Bu kutup yıldızının kılavuzluğunda düşman hedeflerine doğru yürüyemeyecekti. Yeminler ettiği intikamları alamayacaktı. O büyük günü göremeyecekti. Şehir kuşatmasından sonra şehre girerken halkın kendilerine doğru sevinçle koştuğunu göremeyecekti. Ve zulasında sakladığı sevgisini sevdiğine veremeyecekti. Kendisini ölmüş olarak düşledi. Evet, ölmüştü ve düşman diz çökmüştü.

Kemal'i anımsadı sonra, Ali'yi... içi rahattı.

"Acaba nasıl öleceğim?" diye düşündü. Kimbilir belki de uyuduğum gibi öleceğim. Bir daha da gözlerimi açıp kalkmayacağım. Son bir söz söyleyemeyeceğim belki. Oysa ne kadar isterdim son sözü yüzlerine haykırmayı... Gerçi son sözü cansız bedenim söylemiş olacak ama yine de olsun. Son sözü söyleyememek bir tutku olarak kalacak içimde.

Keşke kurşuna dizselerdi ya da bir çatışmada olsaydı. Şimdi bunu ne kadar da istiyordu. Oysa kendi gerçekliği ortadaydı. Belki de son sözü söyleyemeyecekti.

Tutsaklar arasında başlayan konuşmalar içerisinde bir tutsak herkesin duyabileceği bir ses tonuyla;

- Ne!? Yalçınkaya ile Hüseyin mi dedin? Hayret ve şaşkınlık ifade eden bir sesle az önce daha sessiz konuşan tutsağa sordu.

- Evet onlar, dedi az önceki ses.

Ahmet haberi aldığında kulaklarına inanamadı. Allak bullak olmuştu. Durumu daha iyi anlayabilmek için, soru sormak istedi, haberi verene. Ama sesi çıkmıyordu. Beyninden başka hiçbir organı çalışmıyordu. Donmuştu adeta. Duyuyor ama konuşamıyor, soramıyordu. Bir başka hücreden, Ahmet'in kulağına tanıdık ses;

- Sana kim söyledi, dedi.

- Kaynak sağlam.

- Kesin mi?

- Evet, kesin!

"Evet" sözü müşahadiyenin duvarlarında yankılanıp, Ahmet'in kulağında uğultuya dönüştü. Karşı koyamıyordu bu sese, ölümüne direnen irade bu sese direnemiyordu. Ses bir çığ gibi kopup gelmişti üstüne. Eziyordu şimdi yüreğini. Ses tüm hücrelerine girmiş yankılanıyordu.

Hücrenin havası daha da ağırlaşmıştı. Bir sis çökmüştü sanki, hücrenin içine. Bir derviş sabrıyla kalkıp oturmuş olan Hasan'ı bile göremiyordu. O şimdi Hüseyin ve Yalçınkaya ile başbaşaydı. Hüseyin yine o yanık sesiyle Panê ağıdını söylüyordu Munzur'a karşı. Ve Yalçın o duru ve pürüzsüz ciddi sesiyle; "Tünel için en uygun an, düşmanın kendisine emin olduğu andır" diyordu özgürlük tutkusuyla.

Hüseyin'in yoksa kendine mi ağıt yaktığı belli değildi. Ağıt kulaklarındaydı Ahmet'in. Hüseyin ağıt yakıyordu şimdi. Gözleri buğulandı, zayıf, iyice çökmüş omuzları sarsılmaya başladı. Sıktı dişlerini. Ama ağıt durmuyordu. Kulaklarıyla duyuyordu. Bu Hüseyin'in sesiydi. Başkası olamazdı. Bağırarak az önce konuşan yoldaşını "Hüseyin ölmedi. Yalçın da! Panê'yi söylüyor. Ben kulaklarımla duyuyorum. Dinle, bak... O'nun sesi işte!" diyerek yalanlamak istiyordu ama yapamıyordu. Sonra, "Onlar ölmedi, kimse ölmedi, ölmeyecek" diyerek kendi içindeki sese söz geçirmek istiyordu, fakat bunu başaramıyordu.

Hızlanan omuz sarsıntısını durdurmak istedi. Yapamıyordu. Ağıtın Hüseyin'in sesiyle bütünleşen ezgisi tüm vücudunu sarmıştı. Artık tüm organları kendi bildiğince ağıta katılıyordu. Göz çukurlarında biriken yaşlar kaynağından fışkırırcasına kirpiklerinden aşağıya dökülmeye başladı. Omuzları daha hızlı sarsılıyordu. Hıçkırıklar tahtalaşmış göğsüne hırçın dalgalar gibi vuruyor; bir kaldırıyor bir indiriyordu. Evet ağlıyordu, yoldaşlarına. Hüseyin'in ağıtına dayanamamış, koyvermişti kendisini. Sessizce başlayan ağlayış, içten içe yanan volkanın patlaması gibi birden hücreyi doldurunca, Hasan acının boğduğu yarı ağlamaklı sesle;

- Ahmet bu yaptığın doğru değil! Bugün onlar yarın biz. Düşmanın elindeyiz. Bizi böyle görmemelidirler.

Ahmet bu sesi duymuştu duymasına, ama bir kere kendini bırakmıştı ağıta. Sonra çürümüş ciğerlerinden gelen derin bir "Ah!" çekti, ve durdu. "Hasan doğru söylüyor, düşman gözyaşlarımı görmemeli, bundan cesaret almamalıdır" diye geçirdi içinden.

Ağlayan gözlerini gizlemek için yüzü koyun uzandı yatağına. Ama ne Hüseyin, ne de Yalçın gözlerinin önünden gitmiyordu. Ve Panê'nin acılardan süzülen ezgisi hala kulaklarındaydı. Yine omuzları sarsılıyordu. Bazen de, "Demek öldüler ha!...Hüseyin ha!.. Onlar öldü, öyle mi? İnanamıyorum buna, kimse de inandıramaz beni!" diyor ve kendini boş bir şekilde avutmaya çalışıyordu.

Akşam, arkasında geceyle parmaklıklara dayanmıştı. Onur ve direniş yüklü bir rüzgar umudu da alarak kanatlarına, dağlara doğru esmeye başladı. Ahmet titreyen elleriyle zulasındaki gümlüğüne; "Yalçın'ım, Hüseyin'im! Sizlere sonuna kadar bağlı kalacağım.

"Tüm onurum üzerine yemin ediyorum.

"Yoldaşlar, bu mecalsiz gözlerimin önünden hiç gitmiyorsunuz. Bugün ağlamak günü değil, biliyorum. Ama yoldaşlar kendimi tutamıyorum. Bağışlayın beni.

"Yalçın, bugün de senin o doyumsuz şakalarının olmadığı sessizlikte geçti. Ama o güzel gözlerin hep gözlerimde çakılı.

"Hüseyin, beni kiminle bırakıp gittin? Hani beraber..." Yürekten kopup gelen sözcükleri daha fazla yazamadı. Yine omuzları titredi. Kalemi bıraktı. Acıların eğri büğrü harflerle üzerine döküldüğü kağıt, usulca parmaklarının arasından kaydı.

Sırtını duvara vererek, kin-öfke ve intikam dolu bakışlarını parmaklıklara dikti. Acıları yüreğine gömerek sessizce yeminini tekrarladı.

Bager
10.12.1989

10. yılında 24 Ocak Kararları protesto edildi

Baştarafı 3. sayfada

ölümle cezalandırılmasını, **Devrimci Sol-Silahlı Devrimci Birlikler,** eylem yerine bıraktığı bir bildiriyle üstlendi. Bu eylemler üzerine polis geniş çaplı operasyonlara başladı.

TC, 24 Ocak 1980 günü aldığı ekonomik kararlarla yeni bir süreci başlattı. Bu, rejimin geldiği tükenme noktasında tüm gücünü toplayarak kendini değişikliğe uğratmasıdır. Çünkü Türk kapitalizmi "70 sente" muhtaç bir hale gelmiş ve enflasyon %100'ün üzerinde seyrediyordu. Sanayinin üretim kapasitesi ortalama yüzde 30'a düşmüş, böylece Türk ekonomisi devredışı kalan ve çöken bir düzeye ulaşmıştı.

Türk kapitalizminin, içinde bulunduğu bu durum; Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci mücadelenin gelişkinliği ile de bütünleşince rejim sonuna iyice yaklaşmış oluyordu. İşte, Türk rejimi bundan kurtulmak için 12 Eylül sömürgeci-askeri faşist darbesini gerçekleştirdi. 12 Eylül rejimin dayandığı ekonomik program da, 24 Ocak Kararlarıydı. Fakat bu rejimin değişikliğinin 10. yılında Türkiye'deki son eylemlilik de göstermiştir ki, Türk egemenleri eskiden daha zor durumda. Bir kere Kürdistan'da çağdaş bir gerilla savaşıyla karşı karşıyadırlar. Son Türkiye'deki eylemlilikle bu cepheden de devrimci bir muhalefetle karşı karşıya kaldılar. Hem de bu, halklarımızın eskinin çok çok üzerinde ortak mücadele koşullarının oluştuğu bir dönemdir. Sömürgeci rejim, 24 Ocak Kararlarıyla Türkiye ve Kürdistan halklarına karanlık 10 yıl yaşattırmaya çalışmışsa da, esasta kendi mezar kazıyıcılığını yaptı. Bu, bugün çok daha belirgindir.

Devlet cinayetler işleyip Apoculara malederek...

Baştarafı 9. sayfada

sizin görüşünüzü alalım. Sizce böyle bir komployu kimler yapmış olabilir?

Cevap: Apocuları şahsen tanıyorum. Kocamdan ne isteyebilirler? Eğer kocamın devletle bir ilişkisi olsaydı ya da köy koruculuğu, muhbirlik yapsaydı bunu ben de karısı olarak bilirdim. Ya da bunu Apocular açıklardı. Bizler Yezidiyiz. Devlet böyle bir cinayeti işleyerek Apocuların üzerine atmayı daha uygun gördü. Amaç; yöre halkının Apoculardan nefret etmesini sağlamaktır. Zaten Silopi, Cizre katliamları bunu doğruluyor.

...

Bu söyleşi için Ş. İbrik'e teşekkür ediyor, başsağlığı diliyoruz. Ve ayrıca şunu ifade ediyoruz ki, Türk sömürgecilerinin Kürdistan'daki katliamları karşılıksız kalmayacak, tek tek hesabı sorulacaktır.

2000 yılına kadar dünyada...

Baştarafı 11. sayfada

sem yeter, onu görmesem de olur.

PKK Genel Sekreteri: Bu görüş önemlidir.

O. Sabri: Epey deney ve tecrübem vardır. Her insanın kendi yürüyüşü bellidir. Fransızlar bir zamanlar peşime casus takmışlardı. Farkediyordum, bazen bir sokakta birden duruyordum ve o an onlarca kişi geçiyordu. Ben kimin casus olduğunu çıkarabiliyordum...

(...)

PKK Genel Sekreteri: Yeni bir yıla girdik. 11 yılda bu aşamaya geldik. Gelecek 10 sene içinde, yani 2000 yılına kadar dünyada bizim de yerimiz olacaktır. Artık biz olsak da, olmasak da PKK yürür. 10 sene içinde çalışmalarımızla başarıya ulaşırız. Yani bu mesele hallolacak.

Z.: Allahın izniyle olur.

PKK Genel Sekreteri: Olur... Düşmanın da korkusu budur. Yol açıldı, yöntem tutturuldu, imkanlar arttırıldı. Bunların hepsi var. Halkımız da Partinin takipçisi olsun. Binlerce, onbinlerce aydınımız da var; onlar da görevlerine sarılsınlar.

Z.: Bakın, gönlüm sizinledir. Allah da sizinle olsun.

PKK Genel Sekreteri: Kürdistan için dua et. Benim için de dua et. Yani PKK'yi hep kendine say. Yaşın 85. İnşallah 90'ı görürsün. O zamana kadar çok şey başarırız. Kürdistan'ı kurtarırsak seni oraya götürürüz.

Z.: Ağa olmasın.

PKK Genel Sekreteri: Yok, ağa olmayacak; olursa kabul etme.

Z.: Senden ayrılamıyorum. Ama gitmem gerekir artık. İzninle ben gidiyorum.

PKK Genel Sekreteri: Oldu. 90'da görüştük. İnşallah yaşın 90'a ulaşır. Bu iş halloluncaya kadar, inşallah kalırsın.

Z.: Ben bir şey söyleyeyim; Kürdistan kurulsun da ben hiç de kalmayayım. Ben kalmasam da çocuklarım kalır. O da olmasa torunlarım görür.

PKK Genel Sekreteri: Yok yok, biz seni Kürdistan'a yetiştiririz, ona kavuştururuz. Biz güçlü vurup, çabuk devrim yapacağız. Bu sene çok güçleneceğiz.

Z.: Ben Kürdistan'ı göreceğim. Görmesem, çocuklarım görür.

PKK Genel Sekreteri: Hepimiz göreceğiz...

31. 12. 1989

Devrimci-demokratik kamuoyuna, tüm insanlığa...

Baştarafı 5. sayfada

başgardiyanları Kasım Çakmak, Mustafa Gezer, gardiyanlar Ali Osman Tosun ve Celal Cömert'in yaptıkları işkenceler sonucu ameliyatım açıldı. Daha önceki ameliyatta takılan kaburgam yerinden çıktı. Açlık grevi sürecindeki bakımsızlığın etkisiyle de bir daha iyileşmeyecek bir hale geldi. Açlık grevi sonrasında hastaneye gittiğimde, yeni bir ameliyatla onarılmayacak hale gelen takma kaburgam yerinden çıkarılarak, kısa bir tedaviden sonra, şifahen taburcu edilerek tekrardan cezaevine getirildim.

1987 Mart ayında Eskişehir Cezaevi'ne gönderildim. 1988'in ilk günlerinde tedavi için Ankara'ya gönderildim ve bir ay sonra yeniden Eskişehir Özel Tip Cezaevi'ne geri gönderildim. Eskişehir Cezaevi ve hastanesinde sekiz ayrı doktor, "Bu cezaevinde yatarsam, sağlığımın daha da bozulacağını, onun için koşulların daha iyi olduğu başka bir cezaevine mutlaka gönderilmem gerektiğini" belirten bir rapor verdiler. Ondan sonra Bursa Özel Tip Cezaevi'ne sevkedildim. Bursa Cezaevi'nin doktorlarının, muayenemi yaptıktan sonra, cezaevinde sağlık sorunlarıma cevap verebilecek yeterli olanağa sahip olmadıklarını belirten rapor vermeleri üzerine, buradan Bursa E Tipi Cezaevi'ne gönderildim. Burada yattığım 4 ay süresinde iyileşmedim ve yeniden Bursa Özel Tip Cezaevi'ne gönderildim. Beş-altı ay sonra da tedavimin yapılabilmesi için Ceyhan Özel E Tipi Cezaevi'ne gönderildim. Ceyhan Özel E Tipi Cezaevi'nde üç ay kadar kaldım. Bu cezaevi doktorları, Ceyhan Devlet Hastanesi sıhhi kurulu doktorları, Adana Devlet Hastanesi sıhhi kurulu doktorları, Adana Göğüs Hastanesi doktorları -15 kadar doktor- Ceyhan Cezaevi koşullarında iyileşmemin mümkün olmadığını, sağlığımın daha da kötüleşeceğini belirterek; daha uygun bir cezaevine gönderilmem gerektiğini söylediler. Böylece halen yatmakta olduğum Gaziantep Özel Tip Cezaevi'ne gönderildim.

Gaziantep Özel Tip Cezaevi doktorlarının tüm gayretlerine rağmen, bir türlü iyileşmemekteyim. Götürüldüğüm Gaziantep Devlet Hastanesi'nin doktorları, en kısa zamanda dördüncü ameliyatın gerektiğini söylemektedirler. Ancak bu şartlarda 4. ve 5. kez de ameliyat olsam, iyileşeceğim sözkonusu değildir.

Otuzdan fazla doktorun imzası bulunan 11 ayrı raporda, "tam teşekküllü, yataklı ve reviri, koşulları uygun bir cezaevinde bulundurulmam gerektiği" belirtiliyor. Bakanlıkça "koşulları en iyi" denilerek bönderildiğim Bursa, Ceyhan cezaevleri ve çeşitli hastanelerin doktorlarının raporlarında belirtildiği gibi, dokuz aylık bir süreçte ihmal edilen hastalığımın iyileşmesi için, kaldığım koşullarda olanaklar yetersiz kalmaktadır. Aynı şekilde yatmakta bulunduğum Gaziantep Özel Tip Cezaevi doktorları da bu cezaevinin koşullarının sağlığıma uygun olmadığını belirtmektedirler. Ve daha uygun bir cezaevine gönderilmem gerektiğini söylüyorlar. Oysa beni çeşitli cezaevlerine götürseler de götürmeseler de, sonuç itibarıyla, "bizim cezaevimizde ölmesin de nerede ölürse ölsün" mantığından başka bir sonuç olası değildir. Çünkü hastalığımın cezaevi koşullarında tedavi edilmesi mümkün görülmemektedir.

Raporlarım -ilişikte tarih, no ve hastane ismini belirttiğimincelendiğinde görülecektir ki, tüm doktorlar ısrarla, yaşamamı devam ettirebilmek için uygun koşullardan sözetmektedirler.

Kuşkusuz bir cezaevinden başka bir cezaevine gönderilmemde pek engel çıkmamakta, çünkü yukarıda belirttiğim gibi, her cezaevi beni bir başka cezaevi yöneticilerine devretmek istemektedir.

Beni en son muayene eden doktorlardan birisi, gereken yapılmadığı taktirde iki ay içinde ölebileceğimi arkadaşıma söylemiş. Çok geç olmadan, en uygunu serbestçe ve olanaklarımı son sınırına kadar zorlayarak tedavi olabilmemin koşullarının sağlanmasıdır. Ki, bu da ancak tutukluluk halimin kaldırılmasıyla mümkündür. Aksi halde bugünkü durumuyla hiçbir cezaevi, ne yaşamıma ne de tedavi olmama elverişlidir. Olsa bile tedavim için gereken masraflar karşılanmak istenmemekte, üstünkörü yapılan her ameliyat, yaşamımdan önemli bir parçayı alıp götürmektedir. Bu koşullarda dördüncü kez ameliyat masasında kalkabilmem çok şüphelidir. Bu nedenle tüm devrimci, demokrat kamuoyuna sesleniyorum, sorunumun çözülmesi ve tedavim için zaman kaybedilmemesi gerekmektedir. Bunun için de çabaların gösterilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Dostça selamlar.

Dokuz yıldır hükmen tutuklu Akif Özdemir

SSCB çok partili sisteme geçti

Baştarafı 13. sayfada

rolü oynayabilirse, SBKP daha da güçlenerek Sovyet halklarına güven verecek ve prestij kazanacaktır.

Belirtilmesi gereken diğer bir nokta da, SBKP'nin diğer Doğu Avrupa ülkelerinin Komünist Partilerinden farklı bir geleneğe ve karaktere sahip olduğudur. SSCB Komünist Partisi, Çarlık Rusyası koşullarında Lenin önderliğinde, halkı örgütleyerek ayaklandıran ve devrimi böylelikle kitlelerin eseri haline getiren bir partidir. Bu koşullarda doğmuş bir partiyi yıkma hevesinde olanların, bu amaçlarına kolay ulaşamayacakları bir gerçektir.

Ancak şu da bir gerçektir ki, sosyalizmi özünden saptırmak isteyen ve uluslararası emperyalizmce desteklenen çeşitli çevreler de olacak ve bunlar örgütlenip sosyalizme karşı daha açıktan savaşma şansını, bu yeni koşullarda elde edebileceklerdir. Bu, sosyalizmin inşası faaliyeti karşısına çeşitli zorluklar çıkarma çabası olarak kendini ortaya koysa da son sözü söyleyecek olan, sosyalizmin inşası yolunda bugüne kadar çok kan dökmüş ve emek harcamış olan Sovyet halklarıdır. Sovyet halkları öncülerine sahip çıkmayı ve yaratıcı temelde onu güçlendirmeyi bileceklerdir.

Sosyalizme her zamankinden daha ...

Baştarafı 12. sayfada

yetler Birliği'ni yağma sofrasına davet ediyor. Müthiş bir cömertlik gösterisi! 1990 yılının ilk gününde George Bush, M. Gorbaçov'u birlikte dünyayı biçimlendireceği "değerli bir çalışma arkadaşı" olarak ilan ederken, kurşuna dizilen Çavuşesku'ya, kendi ülkesinde bir mezar yeri bile bulunamıyor. Dünya çelişkiler dünyası. Daha dün Sovyetler Birliği, emperyalistler için, "şeytan imparatorluğu"ydu. Gorbaçov'un sihirli değneği sayesinde Batı'nın sevgilisi haline geldi. Gorbaçov, değişenin her iki taraf olduğunu iddia ediyor, emperyalizmin de değiştiğini söylüyor. Acaba? NATO güçlerinin tutsak aldığı haklı bir davanın sıra neferleri olarak, buna inanmamız olanaksız.

Dünyamız çelişkiler dünyası dedim ya, ben ne kadar olumsuz tanımlasam da, gelişmeler mücadelemizi olumlu yönde etkiliyor. Sömürgeciler müthiş zorlanıyorlar. 1990, mücadelede yaşamsal bir yıl olacak. Dileğim, bu yılın bir kazanımlar yılı olmasıdır.

Ali Haydar Kaytan
2 Ocak 1990

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.00 $
Avusturya	18.00 s.
Belçika	60.00 bfr.
Danimarka	8.00 dkr.
Fransa	6.00 ff.
Hollanda	3.00 hlf.
İngiltere	0.80 £
İsveç	6.00 skr.
İsviçre	2.50 sfr.
Norveç	10.00 nkr.

Daxwaza pêkanîna qirkirineke nuh bi destê dewletên Tirk û Iraqê yên faşîst: DI BAREGEHA AMEDÊ DE JEHR DAN NEH HEZAR MIROVÊN KURDISTANÊ

Destpêk di rûpela dawî de

nên qirkirinê birêvexistibûn. Li ser bingeha tecrubeyên li Mûş û Kosarê, li Amedê pilaneke dorfirehtir hat bikaranîn û xwestin weha xwe bigihînin encamekê.

Penahberên di baregehê de civînekê ji bo weşan û rojnameyan li ser vê bûyerê çêkirin. Di civînê de wusa gotin, "Gava me xwe avêtî bextê Tirkiyê, Turgut Ozal jî seriyek li me dabû. 'Bi mafê birayetî, cîranî û islamî mafê me heye, ku em xwedî li we derkevin' gotibû. Lê niha di welatê Ozal de, mirovên me yên di baregehan de dihên jehrkirin û kesên vî tiştî dikin, nikarin bên peyda kirin." (Rojnameya "Tercûman", 4. Sibat 1990). Bi vî rengî û gotinan, binê rastiya qirkirinekê hat xîzandin.

Ji bo protesto kirina jehrbûna komî û girseyî, roja 3'ê Sibatê li bajarê Amedê bi têkiliya bêhtirî 2.000 kesan xwepêşdan û mitingek çêbû. Dûrişmeya ku di domana livbaziyê de bêhtirîn dihat bangin bû ev: "Gel bi qirkirinan nikarin bên tune kirin!" Polisên Tirkan, bi bikaranîna koteka xwe, xwestin mirovên tevlî xwepêşdanê bûbûn, belav bikin. Lê nekarîn bigihîn daxwaza xwe. Piştî xwepêşdanê bi şêweyeke rasthatî 20 kesan li hev civandin û wan girtin.

Weke ku jehrbûna li bajarê Amedê ji derdixîne ronahiyê, qirkirineke hov dihê birêvebirin. Berî her tiştî, hoyên jiyana mirovên me yên ji başûrê Kurdistanê ku di baregehan de dimînin, perçeyeke pilanekê ne, ku gav bi gav kuştin û qirkirinê kiriyê armanca xwe. Avahiyên ku weke baregehê û qempê dihên bikaranîn, xaniyên ji ber lerzîna erdî hatibûn çêkirin in. Ev xanî, ji bo wan kesan hatibûn avakirin, ku xaniyên wan di encama lerzîna erdî de hilweşiyabûn û ji bo demeke derbas bibe di wan de bimînin. Ji ber ku ne ji bo bikaranîna berdewamî û bi armanceke vê nolê hatine avakirin, her tiştekî van xaniyan kême û weke nîv avahiyan in. Ji ber ku hemû aliyên xaniyan vekirî ne, heya bê gotin sar in. Disa, di van xaniyên ji bo 3.000 kesan de, dewleta Tirk hiştiye ku 12.000 kes ji neçaretî jiyana xwe bidomînin. Di van xaniyên ku ji du mezelan (ode) hatine çêkirin de, bi radizin û dimînin. Herweha, ji ber ku kanalîzasyona van avahiyan ji naşixule û nîn e, pisî û gemarî di jêrzeminên xaniyan de kom dibe. Bêhna gemar ku ji vir derdikeve, xwe belavî hemû malan dike û rewşeke bê debar û nekaribe bê jiyan kirin derdikeve holê. Dewleta Tirk xwarinê jî bi komî dide mirovên me. Ev xwarin jî, ji wan nêzîkahî 30 mirovên me li ser hevûdu xwarinan in, ku nirxên xwedî kirina wan nîn e, kevin û rizî ne.

Ev hoyên hatine amadekirin bi xwe, têrî tunekirina mirovan dikin. Zarok, bi şêweyeke berdewamî bi gelek rengan nexweş dikevin û dimirin. Heke ev rewş demeke din bidome, çi zarokekî di van baregehan de di jiyanê de namîne û zarok tev wê bimirin. Bi vî rengî, destur û derfet nadin mezinbûna zarokan û tev dihên kuştin; di tunekirina Kurdên di baregehan de dijmin xwe dighînin koçberekê. Disa, di bin van hoyan de nexweşiyên derbasî mirovan dibin ên dijwar xwe didin şanî kirin. Di demeke gelek kin de, mirinên bi komî jî yên ji ber van nexweşiyan, wê xwe bidin şanî kirin. Herweha bi parastin û alikariya dewleta Tirk, sixurên Iraqê di nava baregehan de digerin û karê xwe jî dikin. Bi destê van sixuran, hinde provokasyon û kuştin birêvedikevin. Jehrdana mirovên me di vê dawiyê de, disa berhemekî vê rewşê û rastiyê ye.

Pir eşkere û zelal e, ku jehrdana Kurdên ji başûr û kuştinên wan, bi xebata hevpare ya dewleta Tirkî faşîst û rejîma Iraqê dibe. Qirkirin encameke xebata wan a hevpare ye. Nemaze dewleta Tirk, wan mirovên ku seriyên xwe naçemînin û danaynin, bi biryar dixwazin li hemberê dagirkeriyê bitêkoşin û rêberiya wê armancê dikin, dide destê diktatoriya Seddamê faşîst. Ew jî wan dikuje. Armanca wan a di vir de hevpare ye; bi hev re gelê me qirdikin û dixwazin tune bikin. Dewleta Tirk, ku berî niha bi 16 mehan bi deh-hezaran Kurd pejirandibû û wan kiribû "mêhvanên" xwe, "mêhvanperweriya" xwe bi qirkirina wan bi cih dihêne.

Di vir de pêşemîn û bi taybetî, Mesud Barzanî û serşopên wî ji di nava berpirsiyarên vê qirkirinê û hovîtiyê de ne, ji ber ku gelê me terkî "insafa" dewleta Tirk kirine û li ser "mêhvanperweriya" dewleta Tirk gotinên xweş û şêrîn kirine. Di encamê de ew jî nema dikarin xwe li pêşiya gelê me û mirovatiyê pak bikin. Lewma, zû yan dereng wê hisaba xulamtiya xwe bidin gelê me û dîrokê.

LI DÊRSIMÊ DEH ŞOREŞGER HATIN KUŞTIN

Li nêzîkî gundê Kilê navçeya Nazmiye êrdîma Dêrsimê, şerekî dijwar ku bi saetan doma, di navbera komeke şoreşger endamên rêkxistina TKP-ML / TİKKO û hêzên dagirkerî yên Tirkan de derket. Hêzên dagirkeran, roja 2'ê Sibatê 1990'an çûn ser şopa gliyekê û gliya girtibûn nirxandin. Operasyoneke leşkerî ya gelekî dorfireh û mezin dan destpêkirin. Hêzên dijmin, ku dora şoreşgeran zivirandin, banga "Xwe bidin dest!" li wan kirin. Şoreşger bi reşandina berikên xwe bersiva wan dan. Di encama pozberiya dijwar de neh şoreşger hatin kuştin û yek jî birîndar kete destê dijmin. Paşê şoreşgerê birîndar jî bi lêdanê hat kuştin. Di vî şerî de sê serbazên dewleta Tirk jî hatin kuştin û tune kirin.

LI STANBOLÊ, JI BO 11 ŞOREŞGERAN, HER YEK 65 SAL HEPS HAT XWESTIN

Di Dadgeha Parastina Dewletê-DGM Hejmar 2 de, li bajarê Stanbolê, roja 3'ê Sibatê pirsyariyek destpêkir. Di vê pirsyariyê de 11 şoreşger derêxistin pêşiya dadgehê. Ji bo her yekî 65 sal cezayê hepsê hat xwestin. Ev şoreşger, di meha Çilê de li navçeya Enez bajarê Edirne li Tirkiyê hatibûn girtin. Hêzên polisî yên faşîst operasyoneke berfireh pêkanîbûn û şoreşgeran girtibûn.

Paşê sisê ji wan, bi hoyê ne girtîbin, bên pirsyar kirin, hatibûn berdan. Weke dihê gotin, tev endamên rêkxistina bi navê MLSPB ne. Ev 11 şoreşger, bi iddîaya, ku "endamên rêkxistineke çekdar in" û "bi navê rêkxistinê livbaziyên çekdar pêkanîne" dihên pirsyar kirin.

RASTKÎRÎN

Di Berxwedan hejmar 93 rûpel 19'an de nûçeyek ji Sêrtê gundê "Dûxûnyurdu" hatibû nivîsandin. Ji ber agahiyên kêm û şaş me nûçe ne rast daye bihîstandin. Rastî eve; sê welatparêz ji aliyê dagirkeran bi hovîtî hatine kuştinê û ne ji aliyê hêzên ARGK.

Hevxebatkariya dewleta Tirk û împeryalîzmê li dijî têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan pêş ve diçe

Destpêk di rûpela dawî de

netewan, ku ew navê "terorîzmê" lê dane, ji "nimetên" demokrasiyê berjewend digirin. Nexwe, divê ji van "nimetan" bên dûr xistin. Belê, vê giringiyê danîne pêşiya xwe. Nemaze wezîrê dagirkeran Aksu bi gotinên weke, "Azadiyên fireh terorê şîn dikin û di jiyanê de dihêlin..." vê rastiyê bi zelalî danî pêşiya çavan. Nexwe, tiştê ku divê bê kirin çiye? Li gora mejiyê imperyalistan ev, "tengkirina cilên ku ji bo civakê fireh in" bi xwe ye. Ango, divê azadiyên mirovan hindekî bên rakirin. Di demekê de, ku teviya cîhanê bi çîrok û lorîyên nermbûnê dihê razandin de, dihê dîtin ku imperyalîst û dûvikên wan vê nermbûnê tenê bi rengê tawîzên (konsesiyonên) ji welatên sosyalist bigirin dizanin û li hemberê vê jî dixwazin di zagon û bikaraninên xwe de bêhtir xwe dijwar û sert bikin.

Rastiyek ji encamên vê civînê eve; dagirker wê li dijî têkoşîna me tevlî imperyalistan êrîşên xwe yên hevpare bilezînin û dijwartir bikin. Ev jî dibe rastiyeke pêwîst, ku rast û rast bi têkoşîna me ya rizgariya netewî ve girêdayî ye. Dagirkerên Tirk jî destpêkê heya niha, çîroka têkoşîna me ne tevgereke rizgariya netewiye dibêjin û dixwazin weke "terorîzmê" bi nav bikin. Herweha armanc û keferatê dikin, ku vê bi hemû ezbenî û bavên xwe yên axa bidin pejirandin. Hêzên imperyalist jî, pêşemîn bi kirinên xwe yên di van salên dawiyê de, datînin pêşiya çavan, ku hembaweriyên vê dîtinê ne.

Di civîna vê dawiyê de, têkoşîna me û rêberê wê PKK, bûn pirsa yekemîn ji bo naveroka civînê. Weke benda yekem li ser wan axiftin çêbûn. Tevlî vê jî daxweyaniyên wezîrê dagirkeran Aksu, şanî dikin, ku imperyalistên Ewrûpî tevlî dewleta Tirk, wê serî bidin êrîşên berfireh li dijî têkoşîna me. Ji civînê û pêşveçûnên piştî civînê ev bi zelalî dihê dîtin.

Ji gotinên wezîrê karên hundurî yê Bawyêra jî dihê têgihiştin, ku wê êrîşên li dijî têkoşîna me bi şêweyeke xiniztir û azîneyên gemartir bên pêşvebirin. Ji demeke direj e, ku bi şêweyeke sîstematîkî derdorên Ewrûpî û dewleta Tirk dixebitin, da bidin belav kirin, kehniyên daringî yên têkoşîna me ya rizgariya netewî "firotina esrar û heroînê" ye. Vê jî bi rengê "terorîzma narkotîkî" bi nav dikin. Dixwazin vê bîr û baweriyê hêdî-hêdî serdest bikin. Dagirker û imperyalist, ku dixwazin veşêrin, têkoşîna me têkoşîneke rizgariya netewiye û pişta xwe dide alîkariyên gelê me yên giyanî û evqasî jî daringî, bi bingehî dixwazin, wê firotina esrar û heroîna ji aliyê me xwe, bixin stuyê Partiya me û bi vî rengî xwe bigihînin armanca, rabirrîna (tecrîta) têkoşîna me ji awira gelemperî. Ev rastî jî datîne pêşiya çavan, ku dagirker û imperyalist li dijî têkoşîna me wê serî bidin azîneyên şerekî gemar û qirêj û kompoloyên herî xiniz.

Ji roja ku têkoşîna me derketiye holê heya niha, dagirker jî êrîşên xwe yên dij-şoreşgerî bi rengekî sîstematîkî pêşvebirine û hêzên imperyalist jî bûne piştgirên wan ên berdewamî. Lê çawa ku heya niha her demê wan hunda kiriye û bûne aliyê binketî, jî niha û pêve jî, ew serî bidin kîjan riyên qirêj û gemar bila bidin, wê bimînin mehkumê binketin û hunda kirinê. Gelê me yê di bin pêşengiya PKK de, gelek zoriyên mezin li şûn xwe hiştiye û kariye têkoşîna xwe ya rizgariya netewî bigihîne koçberên bilind. Ji niha û pêve jî wê baş bizanibe, bi lezeke mezin, têkoşîna xwe ya rizgariya netewî ber bi serfiraziyê ve bibe...

"Kî ne dilsoz be, bila here ji nava me!.."

Bi derketin û pêkhatina ronahiya ideolojiya serxwebûn û azadiyê, agirê serfiraziyê, xwe weke agirê Newrozê li seranserî Kurdistanê geşkir û pêtên gurrîna xwe belav kir. Şevên sar û cemidî yên gelê Kurd ji nuh be germ bûn. Ev pêt ketin nava dilên dijminan û hinavê dijminan peritandin, hundurê wan hate sohtin. Ji ber vê şewatê hedar nekete dijmin, roj bi roj jan û tivanca dijmin zêdetir bû. Birînên dijmin ên xedar pirbûn, xewa şevan lê herimî. Dijmin gelek dilsar û bêhnteng ket. Da şewata dilê xwe hênik bike û agirê serxwebûn û azadiyê bivemirîne, serê xwe li hezar dar û diwaran xist û lêdixîne. Dijmin serî da dek û dolaban, komplo û provokasyonan.

Ji qelsan heya xwefirotan, gelek nokerên dijmin her û her xwe dan xebatê. Di bin hinde navên veşartî de, bi naven ku gel bi wan girêdayî ye û evîndarê wan e, leyistokên gemar birêvexistin û bi şêweyeke xiniz "Kurdayetî" û "welatparêzî" kirin kar û barê xwe. Çi bi kesanî, çi bi bîr û bawerî û çi jî bi rêkxistinî tenê hinde xebatên welatfiroşî amade kirin û bi navê "rizgarkirina" Kurdistanê xebatên xwe domandin.

Lê belê, pêşveçûna şerê serxwebûn û azadiyê roj bi roj bêhtir xwe lezand û têkoşîn xurttir bû. Têkoşîn xwe gihand çar aliyên Kurdistanê. Gelê Kurd jî, bi tevayî xwedî li têkoşîna xwe derdikeve. Ew hemû dek û dolabên ji aliyê dijminan dihên amade kirin, ji aliyê rêberiya gelê Kurdistanê dihên ronahî kirin. Rûçikê dijminan û hevalbendên wan, dihê reşkirin. Li ser axa Kurdistanê cihê tevan xweş teng dibe. Dek û dolabên wan dibin berikên ku li canên wan dikevin û bi wan dimirin.

Bi destê hinde xwefiroşan ji, dijmin, li ser axa Kurdistanê û derveyî welat, cehşen bi navê "parêzkarên" gundan li hemberê şerê serxwebûn û azadiyê, dixwazin bikin kelem û histiriyên xiniz. Dijmin, bi vî rengî dixwaze birîna dilê xwe xweş bike û xwe derman bike.

Pêşengê gelê Kurdistanê PKK ji li hemberê vê sistema şerê taybetî, bi riyên zanistî û bi bêhneke fireh, xebata xwe di nava rêzên gelê Kurdistanê de birêvedibe. Wan kesên hatine xapandin hişyar û zana dike, wan vedigerine nava rêzên doza şoreşa Kurdistanê. Car carnan, cih bi cih, xwefiroş êrîşan ji dibin serî. Di dawiyê de, lêdanên mezin ji destê ARGK digirin û diperçiqin. Sistema cehşan belav dibe û bi hezaran ji Kurdistanê revîn.

Di dawiyê de agirê ketî dilê dijmin disa venamire. Birînên wî derman nabin. Herçiqasî çi südekê ji wan nabine ji disa dev ji kirinên xwe bernade. Roj bi roj kompoloyên nuh amade dike û dibezîne. Nimûne gelek in: Kuştina Olaf Palme û belavkirina vê kuştinê li teviya cîhanê bi riya televîzyon, radyo, rojname û weşanên din... Konferansa li Parîsê ya bi destê imperyalistan... ûhw. Gelek tişt bi navê Kurd û Kurdistan xwe didin şanî kirin û dihên çêkirin. Dûvik û berpirsiyarên dewleta Tirk dixebitin, ku bi gelek rengan daxwazên dijmin di karvaniyê pêkbînin.

Rêberê şerê serxwebûn û azadiyê PKK, hemû komplo û leyistokên dijminan, heya niha bi hesanî ronahî kiriye. Tevan bi şeweyeke zelal, daniye pêşiya çavê gelê Kurdistanê û teviya cîhanê.

Yek ji leyistokên dijmin, daweya PKK li Almanya Rojava ye. İmperyalistên Almanî li ser daxwaza dewleta Tirk, bi hiceta "terorîzmê" çend welatparêzen Kurdistanê girt û xwest wan di dadgehên xwe de gunehkar bike. Pirsyariyên di dadgehê de niha hîna didomin. Ji destpêkê heya niha, eşkere bû, ku dewleta Almanya Rojava nikare şervanên Kurdistanê weke "terorîstan" bide navdan û têkoşîna gelê Kurdistanê birîndar bike. Ji xwe çi hêzek li vê cîhanê nîn e, ku bikaribe şerê rûmeta netewa Kurdistanê bide rawestandin. Lewma, bi kirinên xwe tenê dikarin jiyana xwe ya li ser bingeha kedxwariyê hindekî din dirêj bikin û hindekî keferatên xwe ji bo riyên nuh deynin nava karvaniyê.

Gelê Kurdistanê xwediyê bîr û baweriyeke xurt e. Gelek baweriya xwe bi xwediyê xwe û rêberê xwe heye. Ev baweriya gelê Kurdistanê ya bi nirx û giranbuha, rewanê gelê Kurd dipareze. Gel xwedî li bîr û baweriyên xwe, li pêşengê xwe, bi dilsozî derdikeve. Dijmin jî vê yekê baş dizane û dibîne. Lê disa jî dijmin dixwaze, bîr û baweriyên gelê me di destê xwe de bike çekên kedxwariyê û di mejiyê gelê Kurd de biteqîne. Bi vê çekê gelê Kurd bide ber kuştinê. Dijmin nedikarî vê daxwaza xwe li welat bide ajotin. Lewma dixwaze li derveyî welat vê dawxaza xwe pêş ve bibe. Ma civîn û konferansên li gelek deverên Ewrûpa bi navê "Kurdîtiyê", "Welatparêziyê", "Alewîtiyê", "Sunnîtiyê", "Yezîdîtiyê" û "Misilmaniyê" di nava penahberên Kurdistanê de dibin, ji aliyê kî dibin? Kî wan dirust dike? Eşkere ye, ku tev bi destê dijminan dibin; li pişt wan dagirker û imperyalist xwe veşartine. Rojek li Parîsê tiştek dibe, roja din li London; rojek li Almanya Rojava tiştek dibe, roja din li Brûkselê...

Lê derdorên ku dibin çerxa van leyistokan, bila baş bizanibin, ku ew tu caran nikarin posîdeyên xwe li gelê Kurd bikin. Ew tu caran nikarin, keleman deynin pêşiya şerê serxwebûn û azadiyê. Dibe ku hinek kesên qels û xwefiroş, ku ji xwe tu caran ne bûne dilsoz, bikevin ser van riyan. Em jî dibêjin wan, riya we "vekirî" be, herin cihên hun dixwazin!..

Weke ku her kesek dizane, di serî de serokê dewleta Tirk Kenan Evren, hemû berpirsiyarên dagirkeran bang li NATO û dostên xwe yên imperyalist dikin. Ji dewletên Ewrûpî dixwazin, ku êrîşê bibin ser PKK û gelê Kurdistanê. Armanc dikin, çi bi tirsandin û çi bi xapandin, karkerên Kurd ên li Ewrûpa ji PKK dûr bixin û alîkariyan bibirrin, da "av jî ser masî bê birrin." Ji ber ku ew baş dizanin masî bê av bimîne, dimire. Heya miha ji bo vê daxwazê gelek çare û azîne hatine ceribandin. Lê tu kesî nekariye baweriya gelê Kurdistanê biguhurîne. Tu kes nekariye di navbera PKK û gelê Kurdistanê de dîwaran avabike. Tu kes nekariye piştgirî û alîkariyên gel ên ji bo PKK birawestîne.

Gelê Kurdistanê xwe di bin ala ERNK de rêz kiriye û dimeşe. Law û keçên xwe yên ciwan û hogir dişîne nav rêzên ARGK. Di serî de Botan, teviya Kurdistan wê ji dijminan re bikin goristan. Tev bi hev re, bi bo serxwebûn û azadiya Kurd û Kurdistanê, jiyaneke mirovî û wekhevî wê bi dilsozî avabikin.

Ji bo van daxwazên bilind her demê pêş ve!

Bavê Botan

BÎLANCOYA ŞERÊ ENIYA DÊRSIMÊ DI NAVBERA SALÊN 1984 Û 1989'AN DE

Destpêk di rûpela dawî de

Livbaziyên me pîvanek in ji bo dîtina rastiya serpêhatî. Dewleta Tirk, bi şêweyeke serhişk, her demê dixebite, da bibêje şerê me yê rizgariya netewî tenê li êrdima Botanê heye. Lê ev durûtî û sextekariya dijmin ji mêj ronahî û zelal bûye. Roj bi roj zelaltir jî dibe. Dijmin dixwaze rewşekê bide şanî kirin, weke ku "li eniya Dêrsimê hîç tiştek nîn e." Livbaziyên me yên tolehildana şoreşgerî, ku di navbera salên 1984 û 1989'an de pêkhatine, bûne lêdanên ku bi xurtî li dijmin ketine. Bîlancoya van livbaziyan, sextekariya dewleta Tirk rind datînin pêşiya çavan. Livbaziyên ku emê niha wan bi nav bikin, bes in, ji bo têgihîştina rastiyan. Di domana berxwedana çekdarî ya di navbera salên 1984 û 1989'an de, yekeniyên ARGK li eniya şerê li Dêrsimê livbaziyên li jêr biserxistine û encamên li jêr derketine holê:

1- Di vê domanê de tev bi hev re 15 kemîn hatine vedan, 14 êrîş pêkhatine (weke êrîşên çûn ser qaraqola Çîçeklî, du caran ser navçeya Depê û erişên çûn ser navçeyên Gexî, Zerenik, Mazgerd û Nazmiye), 17 pozberiyên çekdarî çêbûne û 15 caran jî mayîn hatine vedan an jî livbaziyên sabotajê hatine pêkanin. Di encama van tevan de:

— Du komisêr, 40 polîs û gardiyanên girtîgehan hatine kuştin, biqasî vê hejmarê jî birîndar ketine.

— Albayek (Serleşkerê Alaya Cendirmeyên Çewlikê), bînbaşiyek, du yûzbaşî tev bi hev re 16 serleşker (subay) hatine kuştin. Herweha 160 serbaz jî hatine kuştin, biqasî van jî birîndar ketine. Li kêleka van jî, ji ber tirs û bizdana şerê me gelek serleşker û serbaz ji reşandine ser hevûdu û gelek ji ji leşkeriyê reviyane.

— Di nav wan de rêhevalên Bakî KAN, Kazim YETÎM, Salih KILIÇ, Mehmet YÜCE, Kemal KURU, Ali Musa TOP û Nafiye OZ, tev bi hev re 24 rêhevalên me jî şehîd ketine.

— Di encama van livbaziyan de navîngên li jêr ketine destê me: 2 heb MG-3 çekên nîv-otomatîk, 23 heb G-3 tivingên peyayî, 2 hep G-1 tivingên peyayî, demanceyeka MP-5 ya otomatîk, 2 hep demanceyên 9 mm., demanceyeke 14'an a bi navê Takarov, 5 heb demanceyên cûrbecûr, 2.500 heb berikên 7.62 mm., 100 heb berikên 7.65 mm., 300 heb berikên 9 mm., 85 heb rext, 7 heb kêrên leşkerî, bêsimeke destan, 7 heb bêsimên sêpiyan, 2 heb tûrên leşkerî yên piştê û gelek bawirnameyên dizî.

— Cebilxaneya Tabura Tornova hat firandin. Li gora daxweyaniyên fermî xusarê daringî yê dijmin biqasî milyarek û 800 milyon Lîrên Tirkî bû.

2- Di vê domanê de gelek bûyer jî çêbûne:

— Ocaxa Madenê li Baxirpaşa navçeya Pilemorî hat kavil kirin û bi tevayî rawesti.

— Du avahiyên birrîna daran hatin sohtin.

— 9 dozer, 2 jenaretor, kompresorek, 7 navîngên fermî, 2 otobûsên saziyên cûrbecûr, kamyoneke Saziya Goşt û Masiyan hatin şewitandin.

— Herweha 13 cemseyên leşkerî hatin kavil kirin.

— Avahiyeke PTT (Posta Telgraf Telefon) hat şewitandin û hilweşandin.

— 3.000 ster êzingên kompradoran hatin şewitandin.

— 15 dibistanên bingehîn û 2 dibistanên navîn hatin şewitandin.

— Makineyeke teksîrê (çapkirinê) û 5 heb daktîlo (mekina tîpan) ketin destên me.

— 2 heb avahiyên navendên kontrola xirabiyên elektrikan, bi riya sabotajan hatin hilweşandin.

— Malên 4 welatfiroşan hatin şewitandin, ku sixurî û glîkarî ji bo dijmin birêvedibiran.

3- Di vê domanê de 4 mamhostayên endamên MÎT, 4 cehşên bi navê parêzkarên gundan, tev bi hev re 31 sixur û glîkar bi mirinê hatin cezakirin. Gelek ji Kurdistanê revîn û gelek jî cezayên diravî dan. Herweha gelek jî birîndar ketin.

4- Bi dehan car li ser riyên Mazra û Çewlikê, Çewlik û Mamikan, Mamikan û Erzinganê livbazî çêbûne. Rê ji bo çûyin û hatinê hatin girtin û xetên telefonan hatin birrîn û qusandin. Bi dehan car panqertên bi narinçokan hatine daleqandin. Tevlî gazinoyên "Ana Fatma" û "Tepebaşi" li bajaran gelek avahî hatin hilweşandin. Xanê Karê Belediya Mamikan, Avahiyên Belediya Depê hatin bombe kirin û hilweşandin.

5- Li dehan gundan civînên zanakirinê û perwendekirinê hatin duristkirin. Bi riya civînan alîkarî û baweriya gel hat xurtkirin.

Bîlancoya ku me li jorê nivîsî, mezinahiya lêdanên ku dewleta Tirk li eniya Dêrsimê girtiye, datîne ber çavan. Ji niha û pêve, ARGK wê bi lêdanên dijwartir bimeşe ser dijmin û encamên mezintir wê derkevin holê.

Serleşkeriya ARGK
li Êrdima Dêrsimê
Kanûn 1989

*Ev nivîsa li jêr, bi zaravayê Kurdiya Xwarê (Soranî), ji aliyê heval **Piştîwan** hatiye amade kirin:*

LAZAROV Û SEMÎNAREK

Rojî şemû lê rojî 11.11.1989, seminarek le barey mêjûy Kurd le Holî Gel pêşkêş kirawe. Le layan Kurdologê Sowyetî Lazarov lêkolereweye le beşî dirasatî rojhelatnasî le danîşgayî Moskow.

Lozarov bi xêrhatinî danîştûwanî kird û dûpatî kirdewe ke wa be şêweyî resmî ne hatûwa ya nardirabêt le layan dewletî Sowyet belku wek kesêk û Kurdologek dawet kiraw, le erkî şanî xoy ew semînara pêşkêş dekat. Semînareke be basî barî komelayetî Kurdistan û parçe parçebûnî xelkî Kurd û şêwey zimanewanî û şêwey helkewtinî cografyay Kurdistanî kird. Le dirêjey baseke da danî be we dana guwaye serbexoyî Kurdistan û azadbûnî xelkî Kurd, pêwîstiyekî mêjûyî ye gerek e rû bidat. Balam dûway ewe gûtî; "Eger xuda biyewêt!", "Çunke em kara be dest xuda ye!.."

Lazarof xelkî Yekêtiy Sowyet û newey yekêk le zanistirin şorişekanî cîhan e be serkirdayetî teoriyezanistekanî Engels, Marks û Lenin. **Axu bo debêt duwaroji Kurd û serbexoyi Kurdistan be ba û balorey xuda bibestirêtewe?** Le birrî ewe hêzekî demokratî cêgir û serhildanî serkirdey şorişger be piştiwaniy gelî Kurdî zehmetkêş û serinciyan û bininyan bo cihanî hoşmendî nizik bêt la dabûneritî şorişgêrî zanistî w be piley yekem le felsefey maddî da helqulêt. Belam her le seretay destpêkirdinî semînareke meseley xuda w serbexoyiyî bo Kurdistan himayêkî gewrey peyda kird. Balam ew pirsiyara bo gelî zehmetkêş û şorişgêranî Kurdistan cê dehêlî.

Wek aşkera ye barî netewayetî w barî komelayetî êstay Kurd le Goran karî daye w le barî klasîkî xoy da ne mawe. Ew hoye serekey çend carêk Lazarov tûşî hele debêt be destî ewe. Lewane le dirêjey semînareke da derdebirêt ke beşî zarawî Goran ta êsta diyarî ne kirawa ke yekziman û yeknetewe le gel beşekanî tirî Kurdistan.

Em bîr û raye akademiya helle ye û le rastî da dûr e. Dûbarekirdinewe ye ke bo yekêk lew dû bo çûne serekiyey kehen ke beşî Goran Kurdî ye wek ziman û neteweyî Kurdî niye w cewaz e. Ew boçûney Lazarov dûbarekirdinewe ye bo rayî Kurdnasî rojavayî Îngilîz be nawî Mac Kanzî le Almanya da niştecê ye. Balam boçûnekeytir deselmênê beşî Goran Kurdî ye (ke çon Lazarov detwane bilê ne Kurdî ye?) bo rûkirdinewe bo em mebeste birriwana bilawkirewekanî Qanadî Kurdoyov ke delêt tenya cewazî le zarawî Goran û zarewekanitir le rêziman (gramer) da heye. Balam wek mufredat û wûşew ziman beşî Goran Kurdî ye.

Lazarov çend carek tûşî hele debêt. Katêk basî pêkhatinî komelayatî w çinayetî w komelgay Kurdî kird ke le rojhelatî Kurdistan da axa, derebeg henew pêwendiy xêlekî heye w bawe. Lazarov ne debuwa be asanî ew boçûna derbibirêt. Katêk Kurdistan be giştî duçarî dagirkidin hatûwa le layan helqe be goyî imperyalizm ke birîtin ke dagirkeranî Faris û Tirk û Ereb. Destnişankirdinî şûn û cêgay çinekan le Kurdistan da aloz û pir dijwar e. Çunke hêzî komelayetî le Kurdistan da le waqiî w berjewendiy xo da najît. Ew hoyey bo ta peydakirdinî çendeha alozî ramyarî eqaidî le Kurdistan da. Împaratoriyî Ecemistan paş nemanî imparatoriyetî feodalî le duway şerî cîhanî yekem, Reza Şahî Ecem le salî 1925 da twanî desthelatî dewletî merkezî dabimezrênêt ke pêkhatibû le nîwefeodal û nîweserrmayedar. Ew destelatey karî kirde ser destelatî ramyarî feodalî le Kurdistan da. Bo nimûne serhildanî Simko w mangirtinekanî gelî Kurd le Kurdistanî rojhelat da. Paş şerî cîhanî duwem û têkçûnî destelatî şahinşahî Ecemistan, destelatî sipay zor ziyad bû. Bizûtnewey Kurd pêşkewt bir û boçûnî bûrjûway neteweyî le gel xoy da hêna. Ewe bû le salî 1946 da Komarî Mahabad damezra. Balam be pêy xwast wistî imperyalizm bo geranewey destelatî şahinşahî bo Ecemistan Komarî Mahabadî lawiş be asanî rûxêndira. Balî reşî zilm û zordarî kişa be ser Kurdistanî rojhelat da, destelatî sermayedarî pereysend bo dizînî xêr û bêrî rojhelatî Kurdistan. Ew desthelata sermayedariyey karî kirde ser barî komaleyatî Kurdistanî rojhelat ke wa her le salanî 1960 da destelatî feodalî nemaw, axa w derebegî Kurd çoliyan kird bo şar. Be pêçewaney boçûnekey Lazarov bû.

Her weha heman gorankarî be nixtek cewaziyawa be ser Kurdistanî bakurî rojawa da dehat. Bo zanîn pitir bi ruwana pertûkî Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan-ERNK be zimanî Erebî (El-Cephel Teherrurî El Weteni El Kurdistanî) le bilawkirewekanî "Serxwebûn."

Be her hal semînareke nêzîkey sê kat jimêrî xayand û mawey dem û dû ne dira, semînareke kutayî hat. Be bê ewey Lazarov bitwanê le hêlî akademî zaniyarî klasîkî derçêt û nimûneyek le barey em roy komelgay Kurdistan behs bikat. Be boçûnî min wa çaktir e. Bayex bidirête roşenbîr û lêzanî Kurd le barey mêjû w barî komelayetî gelî Kurdistan piştiyan pê bibestirêt û handirên semînar û kor amade biken. Ewey şayanî behs e ke Lazarov bêcge le zimanî Rûsî hîç zimanekitir nezanêt, Lazarov Kurdelog le layan Fedarasyonî Kurd le Swêd dawet kirabû!

Serpêhatiyeke helez*

Wekî ku dihête zanîn, îro şerê taybetî yê dijmin, dixwaze şêniyê hinde navçeyên me, ji axa welat biqetîne! Ji ber berz û bilind bûna şerê rizgariya netewa Kurdistan li Botanê, dijmin bi yekcarî û ji binî dixwaze vê navçeya me, ji mirovên wê vala bike. Îro amancek bilind a dijmin heye, ku ev amanc: Birrîn û qut kirina her cûreyiya piştgiriya lojistîkî ji bo gerîllayên ARGK ye.

Ji ber vê sedemê ye, ku dijmin îro gelek kurdên ji vê navçeya me ya Botan, kiriye penaber li hinde welatên Ewrûpî. Yek ji van penaberên vê navçeya me ya berxwedankar, navê wî "Mehsûm" e. Mehsûm jî, mixabin ji ber vê zilm û terora şerê taybetî yê dijmin, bêgav dimîne û ji welat derdikeve. Mehsûm dihête welatê Swêd û bexta ramyarî jê dike.

Mehsûm gundiyeke dilpakê welatperwer e. Xwandin û nivîsandinê ji kêm dizane. Mehsûm ku qurbanekî şerê taybetî li Kurdistanê ye, li Swêdê jî, ji çerxa şerê taybetî rizgar nabe! Lewra, li vê derê jî rastî berdewama çerxa şerê taybetî yê dijmin dibe.

Dijmin, çerxa şerê taybetî li Kurdistan digerîne û li vê derê jî, hinde kes û dorhêl, bi karguzarî û keferatên xwe, alîkariya gerandina çerxa şerê taybetî yê dijmin dikin. Ev kirina wan, bi paraleliya dijmin, serrast li hember şerê rizgariya netewa Kurdistanê ye! Lê belê Mehsûm li hember wan, li ber xwe dide, xwe ji nav dest û milên vê çerxa şerê taybetî, bi zûka rizgar dike û xwe digehîne nav rêzên ERNK, ciyê xwe. Neha em guhê xwe bidin wê serpêhatiya helez ku bi serê Mehsûm hatiye:

Piştî ku Mehsûm bext dixwaze, wî li bajarê Uppsala bi cî dikin. Hîna nû hatiye Uppsala jî welêt. Rojek derdikeve nav bajêr û ji xwe re digere. Li ciyekî dibîne, va ye çend mirov ku ser û cil û simbêlên wan dişibin kurdan û ew afîş bi dîwaran ve dizeliqînin. Mehsûm bala xwe dide afîşan, ku va ye gotina "Kurdistan" li ser nivîsandî ye. Li ser vê yekê Mehsûm bê pirs û bê dudilî radihêje, dest davêje satila çîrêzê û afîşan û alîkarî dide wan. Jê dipirsin:

– Heval tu kurd î?

– Heval ez bi xebata we gelekî kêfxweş bûm. Ev karê we gelekî hêja ye!

Mehsûm, hem jî dibîne, ku va ye li ser afîşan dinivîsine: "Heşt rêxistin gihaştine hev û bi hev re yekîtî çêkirine!"

Mehsûm dibêje min ji xwe re got, "Ev li welat "örgüt"ekî ** tenê hebû. Ev jî PKK bû. Û bi serê xwe tenê ew qas ecêb tişt derhanî meydanê û pêşketin çêkir. Eger niha heşt "örgüt" çêbûbin û hem jî gihaştibin hev, pawelleh *** ez neha jî derketina xwe ya ji welat poşman bûm. Vana neha Kurdistan derhal xilas dikin û dihêlin!"

Mehsûm dema kar diqedîne ew ên ku afîş li dîwaran didin jê re dibêjin:

– Heval gelekî spas ji bo ev alîkarî û fedakariya te!

– Ne hewceyê spasê ye heval. Va ye min dît ku gotina "Kurdistan" li ser dinivîse û hem jî heşt "örgüt" gihaştine cem hev û bûne yek, loma min hicûmî we kir û alîkarî da we. Eger hûn min biqewitînin jî, ez'ê disa alîkariya we bikim, li wan vedigerîne Mehsûm.

– Heval ma tu nû hatî yî? Em dixwazin tu hinek li ser rewşa welat xeber bidî! Fermo were em herin komelê, qehweyek vexwin!

Mehsûm bi kêf û dilxweşî diçe. Gava dikevin hundirê komelê, Mehsûm dibîne ku hinek bi hokêy dilîzin, hinek bi tewle û zarê û hinek jî bi kaxizan...

– Heval ma te ne got em'ê herin komelê? Ma ev der ne qehwexan ye?

– Na heval! Komela me ye!

Rûdinin û qehwa xwe jî vedixwin. Paşê çendên ku ji girêdana ser û cilên wan diyar dibe ku berpirsiyarên komelê ne, jê re dibêjin:

– Heval ca were vê derê! Me bihîstiye ku tu nû ji welat hatî yî. De ka ji me re bibêje çi heye û çi tune ye!

Mehsûm:

– Heval, ez mirovek gundî me. Hûn neha bi her tiştî dizanin. Heya bibêjî ser û binê erdê jî! Ma hewce ye ku ez ji we re bibêjim?

Piştî ku israr dikin Mehsûm jî bi amanca ku dibêje: "Ez neha ji wan re behsa Kurdistanê û şerê PKK û dijminan bikim, dê evana gelekî pê kêfxweş bibin û ji min re heya destê xwe ji li hev bixin û çepikan lêxin." Loma dibêje:

– Bira, ez nikarim temamiya "olay"an jî we re bibêjim. Çimku rojnameyên Swêd jî tev têra wan nakin!

– Êêêê... Ev çawa dibe piçek ji me re behs bike!

– Heval îro dunya û alem pê dizanê, ku du partî di Kurdistanê her dem li hev dixin. Yek PKK ye û ya dî jî "Qozakçioxlu" ye!

– Ma jî PKK pê ve kesê dî nîn e?

– Min ne dîne û rastê wan ne hatime. Eger di bin erdê de hebin ew jî hûn pê dizanin!

– Baş e... ka PKK çi zerar daye dewletê? Ma tu dikarî nîşan bidî?

– Gelek hene. Lê ez'ê du sê tiştên sivik jî we re bibêjim.

– Wekî çi?

– Li Ceylanpinarê 80 terektor sotandin û agir berdan şirketa dewletê!

– Na... ew bi xwe agir ketibûyê!

– Ya duduyan: Bi "roketataran" radara Mêrdînê ser û bin kirin û bi milyonan zerar gihandin!

– Ew eskerên Sûrî bombe kiribûn!

– Ya sisiyan: Xeta petrola Iraqê firandin hewa û deh eskerê tirk li wê derê girtin, çekên wan ji wan kirin û wan berdan. Başçawûş wan jî kuştin!

– Ew jî "paralî" eskerên Iraqê bûn wisa kirin!

– Heval! Eger tu van tiştên ku min bi çavên serê xwe dîtine û nizanim tu çend sal e ji li vê derê yî û dikarî înkar bikî, ez êdî jî te re çi bibêjim! Wellehî bibe nebe hûn îxanetçî ne!

Piştî van gotinan ji Mehsûm:

– Ma tu PKK'lî yî? dipirsin.

– Na pawelleh! Eger ez hatibim ba we, ez jî îxanetçîkî wekî we me!

Vêca yê cil-burokrat û xwedî berçav dikeve navberê:

– Eger tu bi vî serî û fikrî herî, tu yê heyatê de "otirim" ne girî!

Mehsûm jî bi hêrs:

– Here ji "wan" re, **ne bêje** terefdarekî PKK hatiye! **Bibêje** serokekî PKK hatiye! Ez ne di etra "otirima" wan de me! Eger "otirimê" bidine min, bila ne'let li te û li wan jî bibarê! Hûn va ye heşt "örgüt" in, ma hûn dikarin heşt "roketataran" bikirin? Ma hûn dikarin heşt pêşmerge, gerîlla derêxin û ez jî yê nehan? Hûn şerm nakin! Ma min bi çavên serê xwe dîtine û dijmin jî qebûl dike... Ma...

Dengîr

* Înteresant
** Rêxistin
*** Sundxwarina kurdên li herêma Botanê

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku di dîrokê de rê nedaye dagîrkeran

DÊRSIM

- III -

BELAVBÛNA ŞÊNÎ Û CIHÊN RÛNIŞTINÊ LI ÊRDIMA DÊRSIMÊ

Êrdima Dêrsimê ji aliyê tundbûna şênî ve, êrdimeke piçûktirîn e ji êrdimên bakurê Kurdistanê. Dêrsim dikeve jorê axên li hêldorên Ava Fêradê. Li rojhilat Çewlik û Mazra, li başûr dîsa Mazra û li rojava ji Erzîngan hene. Dêrsim, cîranê van hersê êrdiman e. Li ser axa başûrê Dêrsimê, Avbenda Kebanê hatiye avakirin. Li derdorên tixûbên başûr, bireki axa Dêrsimê, biqasî 120 km^2, ketiye bin vê avbendê.

Pîvana erdê Dêrsimê bi tevayî biqasî 7.774 km^2 ye. Hejmara şênî ji 157.974 kes e.

Li ser erdê Dêrsimê, cihên danişvanî û bi cih bûnê, heya bê gotin belav buyî, ji hev dûr û kêm in. Sedemeke vê yekê, hebûna gelek çiyan e. Dêrsim xwediyê erdnîgariyeke çiyagêr û asê ye. Lewma hejmara şênî li ser her km^2 axê, hindik e. Li gora teviya Kurdistanê ev hejmar li êrdima Dêrsimê, dikeve bin pîvan û hejmara nîvîn. Li ser her km^2 axê, 20 mirov jiyana xwe dibuhurînin.

Sedema pêşemîn û mezintirîn ji bo kêmbûna hejmara şênî li Dêrsimê koçberî û dûrketina ji êrdimê ye; dijmin li vê êrdimê programeke sîstematîkî ji bo koçber kirinê daniye pêşiya xwe û bi kar dihêne. Gunehkar û berpirsiyarê koçbûnê tenha dagîrkeriya Tirkan e. Ev rastî, ji xwe ji aliyê her miroveki bi hesanî dihê zanîn. Di pirsa dûrketina ji welat û koçberiyê de Dêrsim, li teviya Kurdistanê rêza yekemîn digire. Ji binî ne zor e, ku mirov bikaribe li gelek bajarên metropoli yên Tirkiyê û li gelek welatên cîhanê rastî mirovên ji êrdima Dêrsimê bibe. Hinek ji mirovên Dêrsimê yên li gelek deverên Tirkiyê, di dema qirkirina sala 1938'an de hatine koçber kirin. Dagîrkeriya Tirkan ji bo bi dest xwe ve anîna Dêrsima li ber xwe dida, li kêleka qirkirin û vebirînên hov û barbar, herweha mirovên Dêrsimê jî kom bi kom koçber kiribû û wan biribû navçe û bajarên Tirkiyê. Ev koçber kirin, di demên paşê de jî, hat domandin. Ramyarî û konevaniyeke koçberkirinê ya wusa hat bikaranîn, ku Dêrsimî ji ber xwe ji Dêrsimê bireve û dûr bikeve.

Piraniya şêniyê Dêrsimê, ne li bajaran, li gundan û derdorên erdçolî bi cih bûye û jiyana xwe didomîne. Aboriya Dêrsimê pişta xwe dide kişt û kalê, çinandinî û xabetên axê. Ev jî sedemeke, da şêniyê Dêrsimê bi vî rengî evqasî belav bibe û cihên rûniştinê ji hevûdu dûrbin.

Heft navçe, 20 qopanî û 425 gund li êrdima Dêrsimê hene.

Navenda êrdima Dêrsimê bajare Mamikan: Dikeve nîvê teviya êrdimê. Ji aliyê navçeyên Zerenîk, Nazmiye, Pêrtax, Mazgerd û Xozatê hatiye zivirandin û dorpêçandin.

Pîvana firehiya axa bajarê Mamikan biqasî 841 km^2 ye. Hejmara şênî jî 29.857 kes e. Li ser her km^2 axê 36 mirov dijîn. Aboriya Mamikan pişta xwe dide xebatên axê û xwedî kirina sewal û candarên din. Navenda Dêrsimê, ji hemû cihên êrdimê yên din bêhtir, xwediyê şêniyeki hejmar bilind e.

Navçeya Malkişî: Navçeyeke Dêrsimê ye, ku bêhtir ji hemû navçeyên din, ji navenda Dêrsimê dûr dikeve. Herweha girêdana bi navendê re jî, bi gelek riyan çênabe. Riyên ku navçeyê bi navendê re girêdidin gelek hindik in. Li ser tixûbên rojava yên navenda Dêrsimê avabûye. Rê ji ser navçeya Pêrtaxê diçe bajarê Mamikan. Navçeya Malkişî, 122 kîlometran ji Mamikan dûr e.

Pîvana firehiya axa navçeya Malkişî 877 km^2 ye. Hejmara şênî bi tevayî 14.423 kes e. Li ser her km^2 axê 16 mirov dijîn. Ji teviya şênî, ji sedî 76 kes, li gundan û zivingan jiyana xwe didomînin.

Şêniyê navçeya Malkişî ji xwe bi xebatên erdî û xwedî kirina candaran mijûl dike û ji aliyê aborî ve debara xwe dike.

Navçeya Xozatê: Li rojavayê navenda axa Dêrsimê avabûye. Navenda navçeya Xozatê, bi navçeyên Zerenîk û Pêrtaxê re, xwediyê tixûban e. Rê, ji ser navçeya Pêrtaxê diçe bajarê Mamikan. 96 kîlometran ji bajarê Mamikan dûr e.

Pîvana firehiya axa navçeya Xozatê biqasî 804 km^2 ye. Hejmara teviya şênî 16.000 kes e. Li ser her km^2 axê 20 mirov dijîn. Piraniya mirovan li gund û zivingan rûdinin. Ji ber navçe xwediyê erdeki bi çiyan e, kehniya debariyê jî tenha xwedî kirina pez, sewal û candarên din e. Zad û dexl tenê ji bo debariya hundurî dihê çinandin. Erdê ji bo hilanînê destdayî û ava erdan bi av bike tune ne.

Navçeya Mazgerdê: Dimîne li başûrê-rojhilatê êrdima Dêrsimê. Navenda navçeyê ji aliyê navçeyên Pêrtax, Nazmiye û navçeya Depê bajarê Mazra, herweha Gola Avbenda Kebanê ve hatiye zivirandin. 33 kîlometran ji bajarê Mamikan dûr e.

Pîvana erdê navçeyê 709 km^2 ye. Hejmara şênî bi tevayî 26.521 kes e. Ji bo her km^2 axê 37 kes dikevin. Ji teviya şênî tenê ji sedî 8,6 kes, di navenda navçeyê de dijîn. Navçeya Mazgerdê li Dêrsimê, ji hemû navçeyan bêhtir, xwediyê erdeki ji bo hilbirînê destdayî ye. Aboriya navçeyê bi tevayî pişta xwe dide xebatên çinandinî û hilbirînî. Bi vê rewşa xwe ji navçe, pêdiviyên zad û dexla êrdimê heya pîvaneke pêwîst bi cih dihêne.

Navçeya Nazmiye: Bi erdê bajarê Mamikan ve girêdayî ye. Cîranê navenda Dêrsimê ye û dikeve aliyê rojhilatê. Herweha bi navçeyên Mazgerd û Pilemorî, bi êrdima Çewlikê re jî, xwedî tixûb e. Ji bajarê Mamikan 37 kîlometran dûr dikeve. Li Dêrsimê, ji hemû navçeyan bêhtir, xwediyê çiyan e.

Pîvana erdî 553 km^2 ye. Hejmara şênî 10.947 kes e. Ji bo her km^2 axê 20 kes dikevin. Hejmara şênî di nava navçeyên Dêrsimê de ji hemû navçeyan kêmtir e. Piraniya mirovan li gundan dimînin. Ji ber ku erd heya bê gotin ji çiyan çêbûye, ango çiya pir in, kehniya debariyê ya bingehîn jî xwedî kirina candaran (heywanan) e.

Navçeya Zerenîk: Dikeve bakurê êrdima Dêrsimê. Ji aliyê axên navçeyên Xozat, Malkişî, Pilemorî, bajarê Mamikan û êrdima Erzînganê hatiye zivirandin. 1.300 metran ji deryayê bilind e. Li ser deşta, ku ji aliyê Rêzeçiyayên Munzurê hatiye pêçan, hatiye avakirin. Navê xwe jî ji Deşta Zerenîkê girtiye. 60 kîlometran ji bajarê Mamikan dûr e.

Pîvana erdê navçeyê 1.538 km^2 ye. Hejmara şênî jî 19.871 kes e. Li ser her km^2 axê 13 kes dijîn. Ji sedî 87, mirov li gundan danişvan in. Ji aliyê firehiya erdî, navçeya Dêrsimê ya mezintirîn e. Debariya mirovan bi çinandinî û xwedî kirina candaran dibe.

Navçeya Pêrtaxê: Rojhilatê û başûrê navçeyê ji aliyê Gola Avbenda Kebanê hatiye zivirandin. Dikeve bakurê erdê Dêrsimê. Cîranê navçeyên Mazgerd, Malkişî û Xozatê ye jî. Ji bajarê Mamikan 52 kîlometran dûr e. Ji deryayê 1.025 metre bilindtir e.

Pîvana erdê navçeyê 947 km^2 ye. Hejmara şênî 21.562 kes e. Li ser her km^2 axê 23 kes danişvan in. Ji sedî 80, mirov li gundan û zivingan dijîn. Kehniya debariyê ya bingehîn xwedî kirina candaran û xebatên erdî ne.

Navçeya Pilemorî: Dikeve bakurê-rojhilatê erdê Dêrsimê. Ji aliyê erdên êrdima Çewlikê, êrdima Erzînganê, navçeya Zerenîkê û bajarê Mamikan, herweha navçeya Nazmiye hatiye zivirandin. 68 kîlometran ji bajarê Mamikan dûr e. 1.650 metran ji deryayê bilindtir e.

Pîvana erdê navçeyê 1.505 km^2 ye. Hejmara şênî 16.463 kes e. Li ser her km^2 axê tenê 11 kes dimînin. Ji sed kesî 80 kes, li gundan bi cih bûne. Kehniya debariyê ya bingehîn xwedî kirina candaran e. Heya pîvanekê jî karê hilbirînê dihê kirin.

(Hemû hejmarên li jor hatine nivîsandin, li gora statîstîkên sala 1980'an hatine nivîsandin.)

JIYANA ÇANDÎ LI ÊRDIMA DÊRSIMÊ

Du taybetiyên berçavî yên ji hev cuda di avahiya çandî ya êrdimê de hene. Yek ji van çanda zikmakî ya gel e, ku ji kûriyên dîrokê ber rojên niha ve hatiye. Çanda duwemîn jî, çanda baregehî ye (kişleyî ye), ku piştî qirkirina li Dêrsimê ji aliyê dagîrkeriya kemalist bi polîtîkayeke taybetî dihê birêvebirin. Dagîrker bi xebatên berdewamî û dijwar, dixwazin çanda duwemîn di seriyê mirovan de bidin sistin û mirovan bi wê dagirin. Piştî qirkirin û vebirîna hov û dirinde ya sala 1938'an, li êrdimê gelek baregehên leşkerî hatin avakirin. Zarokên ku dayik û bavikên wan hatibûn kuştin, di van baregehan de hatin perwende kirin. Dagîrker xwestin makêtekî (modelekî) Tirkbûnê li vir avabikin, ji kesên ku li Dêrsimê Kurdbûna xwe ji bîr kirine, nirxên çanda xwe û buhatiya çanda xwe nizanin. Dagîrkeriya Tirkan, ji hovîtî û barbariya leşkerî dijwartir, ji kuştin û qirkirinên leşkerî dijwartir, qirkirineke çandî ji pêkanîn. Dagîrkerên Tirk xwestin li vê êrdimê, kesanî û pênasiyeke wusa zabikin, ku bêbextî li rastîniya xwe ya gelî bike û ji Tirkekî bêhtir Tirkbûnê biparêze. Armanc kirin, ku bi qirkirineke spî (niximî), ji hemû aliyan ve Dêrsimê vebigirin û teslîm bigirin. Gavên ji bo vê daxwazê yên pêwîst hatin avêtin jî. Ev çanda kişleyî, li şûna çanda zikmakî û berxwedanî yê êrdimê, weke "çanda nûjen (modern)" hat pêşkêş kirin û xwestin bi tevayî serdest bikin, mirovên êrdimê asîmîlasyon bikin (bihelînin). Ev tev ji bo dagîrkeriya Tirkan bûbûn armancên berdewamî yên wusa, ku tu caran dev ji wan bernedin. Dagîrkerî nimûneyên mirovan ên wusa afirand, ku çanda baregehiya leşkerî di kesbûna xwe de berçavî kirine û rûniştandine. Ev jî mîna nimûneyên buha û rast hatin pêşkêş kirin.

Weke li teviya gelemperiya Kurdistanê, piştî ku li Dêrsimê jî têkoşîna berxwedana netewî pêşveçû û serdestiya xwe avakir, domaneke nuh destpêkir, ku êdî çanda kişleyî ya dagîrkerî jî serdestiya xwe hunda bike. Lê dîsa jî, şerê di navbera xwesparî û berxwedanê di vê domanê de berdewam kir û heya ev rewş, ango rewşa şerê dijbûnê dijwartir jî bû. Kesbûnên berxwedanê û kesbûnên xwespariyê bi şêweyeke zelaltirîn derketin holê. Di rojên me de, şêweya pêşveçûna têkoşîna me ya rizgariya netewî ketiye ser wê riyê, ku jiyana berxwedanê gav bi gav li êrdimê serdest bike.

Dêrsim, êrdimeke Kurdistanê ya wusa ye, ku banduriya dagîrkeriya Tirkan bêhtirîn li ser dileyize û dixwaze hespê xwe yê serberdayî li ser bibezîne. Lewma êrdimeke wusaye Dêrsim, ku azîneyên qirkirinê, pîkolî û lêdanê, ango jiyaneke cewsewa bêhtirîn dihê hilimandin. Li vir rewşa jiyanekî wusa hatiye afirandin, ku bi êş, kovan, keser û tivancan tijî bûye. Ev rastiya jiyanê, xwe daye avahiya çandiya êrdime jî. Nimûne; li vê êrdimê govenda Kurdî pir belav nebûye yan jî nayê dîtin. Li şûna vê, lorî û kilamên şînê gelekî belav bûne û pir in. Ev, bi rastiya me gotî ve girêdayî ye. Di hemû stranên dihên stêrandin de û di hemû loriyan de, tivanca bûyerên li êrdimê bûne berziman dibe.

Rêhevalê ronakrewan (şehîd) hozan **Sefkan (Celal ERCAN)**, ku têkoşer û hogireki bê hempa bû û bûye nemirê doza Kurdistanê, weke nimûneyeke çanda netewî ya serdemî, li ser bîranîna rêhevalê ronakrewan **Delîl DOGAN** helbesteke bîraninê bi navê "Gundê Temanê" bi zimanê Tirkî amade kiriye û vê helbestê bi deng û tembûra xwe distêra. Em vê helbestê ji Tirkî werdigerînin Kurdî û li jêr dinivîsin, ku kesaniya berxwedanê ya Dêrsimê dihêne zimên:

GUNDÊ TEMANÊ

Avêtin ser gundê Teman
Reşandin ser Delîl DOGAN
Xwîna sohr herikandin
Delîl î tu Çiyaye Dêrsim

Çiyayê Dêrsim, Çiyayê Dêrsim
Çemên te tijî xwîn in
Axîn li erdê namîne
Serî-duman î tu Çiyayê Dêrsim

Te çi dîtî, te çi bihîstî
Ji bo şehîdan tu bûyî caw
Delîl kete hîmbêza te
Peyker î tu Çiyayê Dêrsim

Ew rêberek, ew hogirek bû
Di riya rizgariyê de çû
Li ber xwe da, xwe neda dest
Ew nemir e Çiyayê Dêrsim

Silav li te serleşkerê bilind
Li têkoşerê tim çekdar e
Li şervanên şehîd bûne
Silav li te Çiyayê Dêrsim

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Raman ji Berxwedan

RIM DI TÊRAN DE NAYIN VEŞARTIN

Hemû konevaniyên împeryalîzmê li ser pirsa Kurdistanê careke din li hemberê têkoşîna gelê me bê encam man û li ber bayê ketin. Paris, London û leyistokên USA nikarin li pêşiya hêrsa gelê me dîwarên tirsê û paş ve kişandinê avabikin. Niha mafdariya doza me, mîna ronahiya rojê çêtir xweya dibe. Ji nuh ve nêzîkbûn û nêrînên ji bo rastiniya gelê me dihên der.

Hemû polîtîkayên hêzên tarî û keferatên peydakirina "alternatîf"ekê li şûna PKK, bi yekcarê di avê de diçin. Di nava çerxa hemû kêş û zoriyan de, PKK xwe hilimandiye partiyeka xwediya roleka navendî ya herî mezin. Di nîvê bernameyên hemû civîn û danûstandinan de cihekî fireh digire û weha xwe dibe pêş.

Hêzên êrîşbaz û tarî, ku di nava xwe de gelek bi baldarî û li ser bingeha hûrkolîn û lêgerînên fireh rolên xwe diyar kiribûn, pareke mezin ji dabûn ser milên împeryalîstên Ewrûpayê û bi taybetî li ser milê dewleta Almanya Rojava, da di nava rêzên awira gelemperî de pirsa bilindbûna şerê rizgariya netewa Kurdistan weke pirseka "terorîzmê" bidin şanî kirin. Împeryalîzma Almanya Rojava ji weha bawer dikir, ku bi çend êrîşên xwe li ser komele û saziyên me yên demokrat, wê bikaribe me di destên xwe de bigire û hinekan ji me bike dîliyên bîr û baweriyê. Bi bêşermiyeke mezin û bêfihêtî, navê "terorîstiyê" didan jin û zarokên me jî, ku tevlî xebat û livbaziyên demokratîkî dibûn. Vê gotinê kiribûn bênîştê di devên xwe de...

Hemû êrîşên împeryalîzmê yên li derveyî welêt, bi giranî pişta xwe didin sedem û baweriyên bê bingeh. Guhdariya dewleta Tirk a faşîst dikin û "him" û "hêza" xwe ji wir digirin. Pîlanên xwe li ser vê datînin û danîbûn. Bi êrîşên berfireh û bi rewanê faşizmê, wê daxwazê dikin karê xwe, da yekîtiya gelê Kurdistanê ya konevanî û leşkerî ji hev bixin û di dawiyê de dolwgeriya xwe ya jarbûyê û dijminê berjewendiyên me ye, hindekî din xurt bikin. Bi bikaranîn û azîneyên xwe, bi xebatên bi van ve girêdayî, hemû kes, derdor û hêzên rondikên (hêstirên) krokodîlan li ser bindestiya Kurdan dibarandin, bi eşkeretî pirsa ji holê rakirina PKK an jî avakirina partiyeke nerm, lîberal û ji karvaniya şoreşgerî dûr avêtin holê. Lê di encamê de, dîsa jî PKK hemû komplo û provokasyonên wan rûxand û reseniya xwe ya ji polayê, li ser bingeha yekîtiyeka rêkxistinî û îdeolojî îspat kir.

Çawa ku di sala 1989'an de bi giraniyeke pir î xurt, li hemû hêl û navendên welêt, têkoşîna me bi xelekên serketin û serfiraziyên mezin doma, weha jî li derveyî welat gelê me mafdariya doza xwe bi gelên cîhanê da pejirandin. Gelê me rind zanî bide şanî kirin, ku hemû êrîşên dihên ser tevgera di bin ala PKK de, bi tevayî êrîşên li hemberê mafê mirovatiya azad in. Li dijî giyana demokrasiyê, aşitiyê û rizgariya gelan bi xwe ne. Lewma, di dawiyê de çi bû? Di serî de, kulmên giran li ser çavên împeryalîzma Almanya Rojava ketin. "Dadgeha" ji bo me amede kiribûn, bû êşa serê wan. Di destpêkê de dixwestin girtiyên me yên welatparêz û şoreşger, mîna gunehkarên mezin bidin şanî kirin.

Gelê me xwedî li wan derket. Bi dehan livbaziyên demokratîkî, civîn û xwepêşdan çêbûn. Bi hezaran zarok, jin kal û mêr tevlî xebatê bûn. Pir eşkere ronahî bû, ka xudanên terorîzmê kî ne û kî terorîzmê diparêzin! Gava tevgerek evqasî di hundurê dilê gel de cih girtibe, çi derfet û gengaz tu caran nîn e, ku bi terorîzmê û nemafdariyê bê navdan û firotin.

Împeryalîzma Almanya Rojava û nûnerên wê yên çavsohr, mîna Rebmann, di rojên pêşîn de hemû karînên xwe derdixistin ser rê. Armanca wan ev bû, ku di encama pirsyariyên dadgehê de PKK, mîna hêzeka terorîzmê ya xurttirîn bi nav bikin û paşê, li ser bingeha biryarên dadgehê bibêjin, divê PKK ji Ewrûpa bê derxistin.

Belê, ji serî û heya niha, "seriyên keçelan" xweş "xweya bûne". Girtiyên Kurd ên polîtîkvan, tenha carekê jî, însiyatîfa di eywana dadgehê de ji destê xwe dernexistin û nedan destê berpirsiyarên êrîşbazên nemafdar. Tim û tim, hema êrîşê polîtîka û azîneyên wan kirin, rûmeta xwe û doza xwe bi dilsozî parastin. "Dostaniya" wan a ji bo gelan û "parastina" demokrasiyê ji aliyê wan, bi zelalî danîn pêşiya hemû çavan.

Eywana dadgehê bû eywana semîner û konferansan. Bi şêweyeke herî zelal, bû platformeke reşkirina rûçikê Almanya Rojava û xulamokên wê. Bi hezaran welatparêzên Kurdistanê, kesên demokrat, pêşverû û dostên gelê me, di hemû rojên pirsyariyan de, ketin hundurê eywana dadgehê û pirsyariyan şopandin. Bi çavên xwe hovîtî û nedadiya împeryalîzmê dîtin. Xweş dîtin, ka çawa mirov bi nemirovî di rikehên (qefesên) ji camê de, hatine girtin. Çawa mirovatî bi erzanî dihê birîndar kirin. Pirsa demokrasiya bi destê împeryalîstan û mafên mirovan, çawa dihê pêkanîn.

Bang û dûrişmeyên mirovên me yên welatparêz, di eywana dadgehê de, çinginiya xwe bilind kirin û guhên dadwer û berpirsiyarên wan, dadparêz û sawciyên wan qul kirin. Berxwedana hevalên me yên girtî, bala teviya mirovatiya pêşverû kişande ser xwe. Rewşeke weha derkete holê, ku êdî gunehkar nekaribin serê xwe li pêşiya hevalên me hildin. Ketin nava asteng û aloziyên mezin. Piste-pista di guhên hevûdu de lezandin û ava rayê xwe gerandin. Careke din jî li pêşiya pêşengê gelê Kurdistanê PKK destên xwe rakirin û ne bi dilxwazî jî be, seriyên xwe tewandin. Neçare man, ku bibêjin "terorîstên" diho, "Bibûhurin me we heya niha bi şaşî girtibû." Niha hevalên hatine berdan, di nava gel de, berxwedana azadî û demokrasiyê didomînin. Di eywana dadgehê de jî rikehên ji camê perçe-perçe bûn, hatin rakirin. Bi ser de jî tif li ser seriyên wan hate barandin. Bê prestîj û bê buha ketin.

Pirsa hevalên hîna girtî ne jî, bê guman, wê di nêzîk de ronahî bibe. Di nêzîk de, ji wan re jî wê bibêjin, "Fermu hun azad in. Em ne dijminê Kurdan û PKK ne." Pirsa berdana bi diravan (peran) jî, rastî gelekî komîk e. Lê belê, çawa be, dîsa jî nikarin heşt milyon û bêhtir Markên xwe derêxin!

Serkeftina me û mafdariya doza me, bê guman, berdewamî ye. Serkeftina di vê pirsê de jî, ji me re gelekî hêja û giring e. Ji aliyê din jî encama berxwedana hevalên me, livbaziyên gelê me li Ewrûpa, girr û hêrsa demokratan û ji tevan bêhtir, encama şerê serxwebûn û azadiyê li ser xaka Kurdistanê berçavî ye.

Ev serfiraziya azadiyê pîroz be ji bo gelê Kurdistanê!

Di kesbûna PKK de ev serfirazî, pîroz be ji hemû hêzên şoreşger, demokrat û teviya mirovatiya pêşverû re!

Daxwaza pêkanîna qirkirineke nuh bi destê dewletên Tirk û Iraqê yên faşîst:

DI BAREGEHA AMEDÊ DE JEHR DAN NEH HEZAR MIROVÊN KURDISTANÊ

Roja 2'ê Sibatê 1990'an, li bajarê Amedê, di baregeha ku penahberên ji başûrê Kurdistanê lê diminin de, neh hezar mirovên me hatin jehrkirin. Bûyer êvarî, dora saet pêncan çêbûye. Di encama jehrbûna Kurdan de, hemû nexweşxaneyên li bajarê Amedê bi nexweşan tijî bûn. Weke agahiyên ber destê me bûne, dihê gotin, ku heya di cihekî nexweşan de çar nexweş hatine razandin. Niha hîna 120 kes di nexweşxaneyan de ne û jiyana wan hîna jî di ber xetera mirinê de ye. Nexweşên din, ji nexweşxaneyan hatine derxistin.

Dewleta Tirk sedema jehrbûna mirovên me, bi efnikî bûna hevîrtirşa nanî ve girêda û xwest hovîtiya xwe wusa biniximîne. Lê rastî ev, nimûneyeke dubare û sextekariyê ya herî mezin e. Dewleta Tirk a faşîst û dagîrkerên Iraqî, bi komployeke hevpare, xwestin bi riya jehrdana penahan qirkirineke nuh pêkbînin. Dewleta Tirk û sîxurên (ajanên) Iraqê, berî niha, di baregehên Mûşê û Kosarê de jî, bi riya jehrdanê ceribandi-

Dûmahîk di rûpela 17'an de

Hevxebatkariya dewleta Tirk û împeryalîzmê li dijî têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan pêş ve diçe

Di rojên bihurîn de li paytextê Swêd bajarê Stockholmê civîneke pêwist çêbû. Heya derfet hebûn, vê civînê ji awira gelemperî veşartin û bi dizî çêkirin. Li kêleka wezîrên karên hundurî yên welatê Ewrûpî, wezîrê karên hundurî yê Tirkiyê Abdûlkadir Aksu jî tevlî civînê bû. Civîn, ji bo awira gelemperî û weşanan girtî hat birêvebirin. Di civînê de li ser pirsa "terorê" rawestan çêbû.

Di meha Çilê de Abdûlkadir Aksu daxweyaniyekê di weşanên Tirkî de dabû belav kirin. Gotibû, ku wê li Ewrupa tevlî civînekê bibe, hinde "bawirnameyên pêwist" li ser PKK pêşkêşî rojenîna civînê bike û wê ji welatên Ewrûpa bixwaze, ku "alîkariyên xwe yên ji bo PKK" birawestînin.

Roja 8'ê Sibatê 1990'an di rojnameya "Milliyet" de nivîseke rojnamevan Orhan Tokatli hat weşandin. Di enişka "Kulisên Ankara" de bi sernivîsa "Ma teror, nexweşiya demokrasî ye?" gotarekê nivîsîbû. Li gora vê gotarê, di civîna wezîrên karên hundurî yên welatên Ewrûpî de, ku A. Aksu jî tevlî bûbû, pirsa "terorê" hatiye hûrkolîn û di encamê de gihane wê yekbawerî û yekdîtinê, ku "teror, nexweşiyeke demokrasî ye."

Wezîrê dagirkeran Aksu da zanîn, ku li Ewrûpa di azîneyên têkoşîna li dijî "terorê" de hinde guhartin wê çêbibin û gotinên xwe bi vê nolê da bihîstandin: "Polîtîkaçêkerên welatên Ewrûpî û pisborên terorê, êdî dipejirînin, ku azadiyên fireh terorê şîn dikin û di jiyanê de dihêlin... Îngîltere bi xwe jî, dixwaze di vê pirsê de serî bide guhartinên zagonî (qanunî).

'Ji niha û pêve kesên ku li Ewrûpa piştgiriya terorê dikin jî, wê terorîst bêne navdan û xweya kirin..."

Aksu, di civîna me kada wê kirî de, axiftinekê jî pêşkêş kiriye û gotiye; "Divê mirov navê terorê rast deyne." Paşê Aksu dîtinên xwe bi vî rengî eşkere kiriye; "Ew kesên ku Tirkiye wan bi terorîzmê bi nav dike, welatên Ewrûpî wan weke 'şervanên azadiyê' dipejirînin..." Aksu dixwaze, ku welatên Ewrûpî vê nêzîkbûn û dîtina xwe biguhurînin. Di civînê de li ser PKK hinde wêne û slayt jî dihên şanî kirin. Hemû iddîayên çewt ên dagirkeran di civînê de berziman dibin û wezîr Aksu, bi dirêjahî li ser wan disekine.

Di vê civînê de wezîrê karên hundurî yê herêma Bawyêra welatê Almanya Rojava, kada "terorîzma narkotîkî" dike û van gotinan dibêje; "Me li Almanya dest danî ser hemû pirtûk û nivîsên PKK... Me derxist ronahiyê, ku rêkxistin xwediyê bingehekî pêwist e, ji aliyên diravî û fînansî. Lê heya niha me nekariye em ronahî bikin, ka ev rêkxistin van diravan ji ku derê dihêne..."

Hinde encamên gelekî pêwist hene, ku ji nêrînên li jorê derdikevin. Berî her tiştî, împeryalist û hevxebatkarên wan xwediyê wê baweriyê ne, ku "teror, nexweşiya demokrasî ye." Li dijî têkoşînên çînî û rizgariya netewan, ku ew navê "terorîzmê" li nav dane, dixwazin serî bidin tedbîrên dijwartir. Ji encaman ev rastî ronahî dibe. Baweriya wan di vir de rast û rast eve: Têkoşînên çînî û rizgariya

Dûmahîk di rûpela 17'an de

Di daweya PKK li Almanya Rojava de heft girtî bi hoyên diravî hatin berdan

Daweya PKK li Almanya Rojava didome. Piştî ku di rojên bihurîn de îddîaneme hatî xwendin, hinde girtî bi hoyên diravî (kefaletiya peran) hatin berdan. Heya niha heft girtî bi vî rengî hatine berdan. Polîtîkvanên ji Kurdistanê yên hatine berdan ev in: Selahattin Çelik, Yasemin Gedik, Alî Sapan, Hûseyin Çelebî, Erol Kedik, Mustafa Erbîl û Kemal Güngoze. Herweha pirsyariya Hasan Engizek jî hat rakirin, ku bê girtî be dihat pirsyar kirin. Berî niha û bi çend mehan jî Selman Arslan hatibû berdan. Bi vî rengî hejmara polîtîkvanên Kurd, ku di daweya PKK li Almanya Rojava de dihên pirsyar kirin, dakete neh kesan. Ji bo girtî Îbrahîm Kadah jî encumana dadgehê biryara berdanê da, lê sereksawcî berdanê nepejirand û dixwaze rewşa wî dîsa ji ber çavan derbas bike û lêbikole.

Bilî van pêşveçûnan, rikehên (qefesên) ji camê jî niha hatin rakirin, ku bikaranîneke derî mirovî bû û girtî û advokatên wan jî bo rakirinê serî dabûn hinde livbaziyên curbecur. Berpirsiyarên dadgehê neçare man, ku vê biryarê bidin û rakirinê bipejirînin. Bi vî awahî împeryalîzma Almanya Rojava, ku dixwaze di kesbûna polîtîkvanên Kurd de têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan pirsyar bike, kete nava bêgavî û astengan û neçare ma, ku gavên paş ve biavêje. Ev pêşveçûnên vê dawiyê, ji bo gelê Kurdistanê û pêşengê gelê Kurdistanê serkeftineke mezin in, di têkoşîna li hemberê împeryalîzmê de.

Herçiqasî ev dawe hîna didome û tevlî polîtîkvanên Kurd ên bi hoyên diravî hatine berdan hamû polîtîkvanên Kurd ên girtî di bin tehdîta împeryalîzmê de ne jî, dîsa jî împeryalîzm ne xwediyê wê hîmê ye, ku bikaribe daweyê li gora hoyên xwe bidomîne û bigihîne dawiyê. Li çewtî vê, ji niha ve polîtîkvanên Kurd ên bi "terorîzmê" dihên gunehbar kirin, bi hevkariya jîr û çalak a gelê Kurdistanê û pêşengê gelê Kurdistanê, di berxwedana xwe ya li dijî împeryalîzmê de, xwe gihandine hinde encaman. Gotina dawî dîsa, ji aliyê gelê Kurd û pêşengên wê, wê bê gotin. Çi hêzek nikare vê rastiyê biguhurîne.

BÎLANCOYA ŞERÊ ENIYA DÊRSIMÊ DI NAVBERA SALÊN 1984 Û 1989'AN DE

Ji dema Hilpişkîna Berxwedana Şoreşgerî ya 15'ê Tebaxê heya niha, ku di dîroka gelê Kurdistanê de hilpişkîneke bi rûmat û pîroz e, li çar aliyên welatê me yekeniyên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê-ARGK bi hezaran livbazî pêkanîne. Ev livbazî, lêdanên tolehildanê ne, ku bi xurtî û dijwarî li dewleta Tirkan hatine xistin. Dagirkeriya Tirkên faşîst, bi xebatên bikaranîna sansureke hişk, bi polîtîkaya nûçe û agahiyên derew û şaş, xebitî ku ev livbazî nehilimîn û negihin awira gelemperî. Lê bilî keferatên dagirkeriyê, livbaziyên me yên tolehildana şoreşgerî, bê rawestan û bi berdewamî bilind bûne û li ser vê bingehê pêş ve çûne. Di serî de li êrdima Botanê, livbaziyên me yên pêşmergeyî li gelek eniyên şer tund bûn û biserketin. Ev livbaziyên me, baş datînin pêşiya çavan, da mirov bi hesanî bizanibe, ka di domana derbas bûyî de kî biserketiye û kî binketiye.

Dûmahîk di rûpela 18'an de